

KURIER WILEŃSKI

WYDANIE MAGAZYNOWE

SOBOTA —
PONIEDZIAŁEK
11 — 13
WRZEŚNIA
2004 r.

DZIENNIK POLSKI NA LITWIE. UKAZUJE SIĘ OD 1 LIPCA 1953 ROKU

Nr 176 (14974)

Cena 1,50 Lt (w tym 5% PVM)

Wyznawcy Allaha na Litwie

Islam "tutejszy"

W sobotę mija trzecia rocznica ataków terrorystycznych na Stany Zjednoczone, których dokonali arabscy terroryści. Po tych tragicznych wydarzeniach środki masowego przekazu prawie codziennie donoszą o niebezpieczeństwie grożącym ze strony świata islamskiego, poświęcając wiele uwagi konfrontacji cywilizacji chrześcijańskiej i islamskiej. Mimo to, mieszkańcy już od ponad 600 lat na Litwie wyznający islam Tatarzy są żywym zaprzeczeniem tez o nieuniknionych konfliktach pomiędzy wyznawcami tych jednych z największych religii świata.

— Jacy tu terroryści. Mieszkamy razem od setek lat, Tatarzy, Polacy, Litwini, Białorusini i nikt żadnych "terroryzmów" nie znał. To w ostatnich latach świat po prostu oszalał — niemal jednogłośnie mówią na progu meczetu w Niemieżu Ajsza Iljasewicz i Helena Milkamanowicz. Zgodnie z najnowszym spisem powszechnym z 2001 roku, na Litwie mieszka około 2860 muzułmanów — sunnitów. Według tego samego spisu, 3235 osób zadeklarowało pochodzenie tatarskie.

"Jesteśmy muzułmanami, bo jesteśmy Tatarami".

Jednak według obliczeń znanego litewskiego badacza islamu w naszym kraju Egdūnasa Račiusa z Instytutu Stosunków Międzynarodowych i Politologii przy Uniwersytecie Wileńskim, na Litwie obecnie mieszka zaledwie około kilkuset praktykujących muzułmanów.

— Większość muzułmanów w naszym kraju to Tatarzy litewscy. Jednak, gdy zapytać ich, co znaczą

być muzułmaninem, wielu bardzo automatycznie i ze zdziwieniem odpowiada: "Jesteśmy muzułmanami, bo przecież jesteśmy Tatarami". Taką odpowiedź pada niezależnie od tego, czy oni codziennie się modlą, prowadzą odpowiedni dla muzułmanina tryb życia. Gdy się patrzy na życie religijne, na to, ile osób bierze udział w piątkowych modlitwach w meczetach, widzimy, że realnie to życie istnieje tylko w dwóch miejscach — w kowieńskim meczecie i w ośrodku modlitewnym przy ulicy Vivulskio w Wilnie.

— Według moich obliczeń, na Litwie mieszka około 300 praktykujących muzułmanów. Ale ta cyfra obejmuje też studiujących na Litwie obywateli z krajów arabskich — mówi Egdūnas Račius.

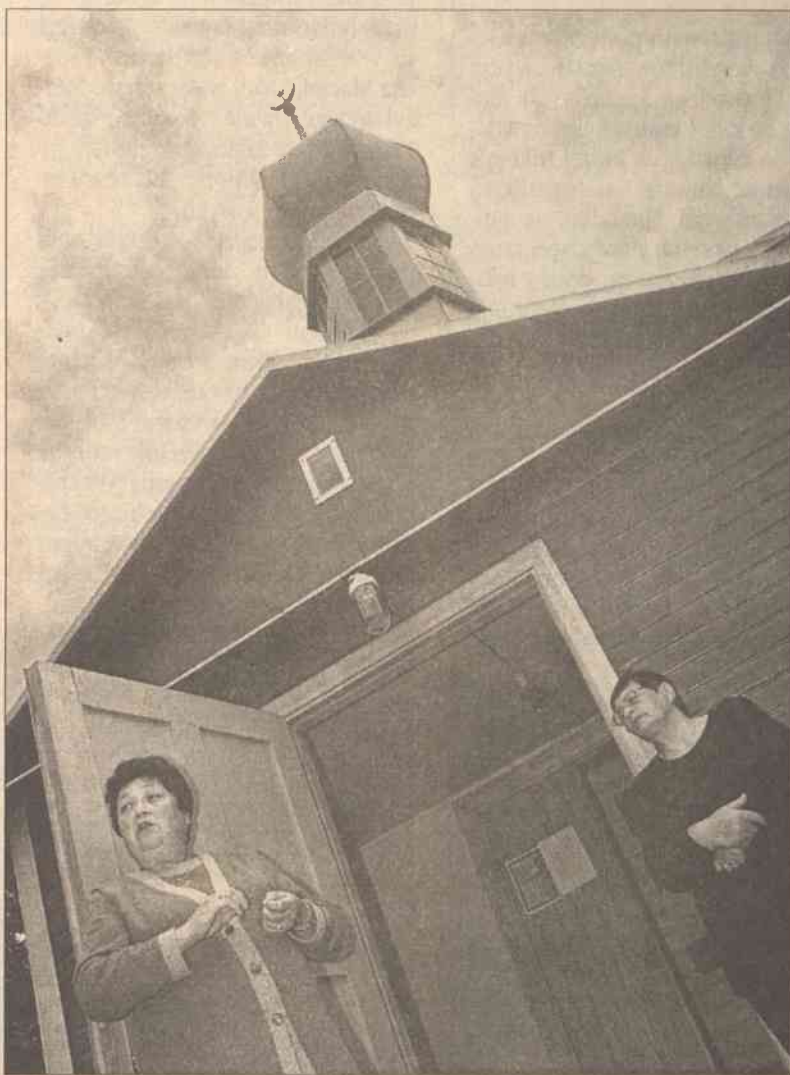
Ponad 600 lat na Litwie

Sami litewscy Tatarzy uważają jednak, że religia zajmuje bardzo ważne miejsce w ich życiu.

— Islam odegrał znaczną rolę w zachowaniu naszej świadomości narodowej. W ciągu ostatnich trzystu lat praktycznie utraciliśmy swój język i tylko dzięki przywiązaniu do religii przodków potrafiliśmy zachować swą odrębność narodową — mówi przewodniczący zarządu muftiatu muzułmanów — sunnitów na Litwie, mufti Ramazanas Krinickis.

Podobnego zdania jest również dr Adas Jakubauskas, przewodniczący Związku Wspólnot Tatarskich na Litwie.

— Oficjalnie uważa się, że Tatarzy osiedlili się na Litwie ponad 600 lat temu, jednak pierwsze wzmianki o Tatarach na Litwie znajdujemy już z 1319 roku, czyli prawie 700 lat

"Jacy tu terroryści. Mieszkamy razem od setek lat, Tatarzy, Polacy, Litwini, Białorusini i nikt żadnych "terroryzmów" nie znał. To w ostatnich latach świat po prostu oszalał" — mówią na progu meczetu w Niemieżu Ajsza Iljasewicz i Helena Milkamanowicz
Fot. Marian Paluszkiwicz

temu. W ciągu tych stuleci właśnie islam był jednym z najważniejszych czynników, które pomagały nam w zachowaniu naszej świadomości narodowej na ziemi litewskiej. Dotkliwy cios naszej religijności a zarazem i świadomości narodowej zadały rządy sowieckie. W ciągu tych

50 lat islam, podobnie, jak i inne religie, był zaciekle zwalczany przez reżim komunistyczny. Odejście od wiary przodków przyczyniało się do zawierania małżeństw mieszanych, a urodzone w nich dzieci zostawały już raczej Rosjanami lub Litwinami.
(Dokończenie na str. 8-9)

Sejm rozpoczął ostatnią sesję parlamentarną

Ostatni raz do ławy poselskiej

Wczoraj posłowie na Sejm rozpoczęli ostatnią sesję, która zakończy się w grudniu przed Bożym Narodzeniem. Z racji wyborów parlamentarnych, które odbędą się równo za miesiąc, niektórym posłom obecnej kadencji widocznie nie będzie sędzone zakończyć wczoraj rozpoczętej sesji.

Mimo to parlament podczas tej sesji będzie musiał omówić i przegłosować za wieloma ustawami koniecznymi do integracji z Unią Eu-

ropejską oraz funkcjonowania kraju. Najważniejszą ustawą, której czytanie rozpocznie Sejm obecnej kadencji, a zakończy już nowo wyłoniony w wyborach 10 października, jest ustawa budżetowa. Rząd ma ją wnieść pod obrady do 17 października, czyli na tydzień przed drugą turą wyborów parlamentarnych. Wobec tego, niektórzy politycy uważają, że ustawę budżetową musiałby omówić i przyjąć jeszcze „stary” Sejm.
(Dokończenie na str. 2)

W NUMERZE

Kultura — **5**

Człowiek z marginesu

Piasecki — najpopularniejszy polski pisarz schyłku II Rzeczypospolitej — napisał całe mnóstwo książek w kraju, a później na emigracji i wszystkie są znakomite.

Opinie — **7**

Terroryzm na żywo

Mówi się, że wojna z terroryzmem różni się zasadniczo od konwencjonalnego konfliktu zbrojnego: nie ma tu wyraźnej linii frontu i określonego teatru działań wojennych. Wróg może uderzyć w każdej chwili i w każdym miejscu kuli ziemskiej.

Społeczeństwo — **11**

Najtańsza żywność jest najdroższa

Bezwzględna statystyka zachorowań i zwyrodnień oraz klęsk ekologicznych dała początek takim inicjatywom, jakie dzisiaj propaguje program „Tatulos”.

Klub Przyjaciół „Kuriera Wileńskiego”

TADEUSZ JERZY MACIOŁ
Konsul Honorowy
Rzeczypospolitej Polskiej
w Kłajpedzie

100 Lt na Fundusz Prenumeraty

Sentencja

Fałszywi prorocy spełniają sami swoje przepowiednie.

LEC

NORD/LB
DRAUDIMAS

CZŁONKOWIE GRUPY PZU
AKCJA:

“ZEGNAJ LATO...czas do szkoły”

Ubezpieczamy dzieci od nieszczęśliwych wypadków.

Ubezpieczenie jest ważne 24 godziny
na dobę i na całym świecie.

Zniżka 50 %

Vilnius, Vienuolio 12, tel. 261 05 08, 261 05 07.

Laisvės pr. 117-81, tel. 243 04 23, 243 04 22. (Zam.400)

Minał tydzień...

Lód na szybach samochodowych z rana, który trzeba pracować zdrapywać przed wyjazdem, to jeszcze za kilka tygodni. Na razie mamy jaskrawe, niskie słońce, w którego oślepiających promieniach, rano i pod wieczór, kierowcy muszą być szczególnie ostrożni. Nie pomagają nawet włączone światła — pod słońce nie widać nic.

W szpitalach mniej chorych. Choć wahania temperatury znaczne, chorób związanych z przebiegiem mała. Przyczyna wiadoma: sezon grzybów i kopania kartofli. Kiedy i to, i tamto się skończy, łóżek szpitalnych znów będzie brakować. Dość ciekawa zasada: jak człowiek ma ważne i pilne zajęcie, brakuje mu czasu na chorowanie. Czyżby nadmierne poświęcanie uwagi własnemu stanowi zdrowia mogło wpływać na jego pogarszanie się?

Organizm państwa natomiast chory jest poważnie. Znów mu dolegają służby specjalne. Podśledzają i podpatrują. Niby nawet jakaś firma, z pozoru zupełnie normalna, czymś takim nałogowo się zajmowała. Niby ktoś się włamał do bazy danych w komputerach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i wszystkie tajne informacje, jakie tam tylko były, wyciągnął. W „Telekomasie” zajęty został sprzęt, przy którego pomocy można było podsłuchiwać i rejestrować rozmowy telefoniczne każdego z abonentów.

Media biją na alarm: Litwa już się staje państwem policyjnym. Demokracja się chwieje pod ciosami dwóch urzędników państwowych: prokuratora generalnego i szefa Służby Dochodzeń Specjalnych. Bogiem a prawdą, żaden z nich nie wygląda, by mógł samodzielnie, z własnej głowy i pomyślniku, doprowadzić do sytuacji, w której nikt nie może dać im rady. Ani prezydent, ani premier, ani szef parlamentu. Ci dwaj urzędnicy robią co chcą. Na bakier z prawem. Nie licząc się z nikim. Daje to wiele do myślenia. Jeżeli nikt z naszych najwyższej rangi polityków nie może ukrócić samowoli tych dwóch panów, czyżby miało to znaczyć, że dwaj panowie mają na każdego z mężów stanu taki materiał kompromitujący, który ich politycznie obezwładnia? Powstaje wtedy pytanie: a kto działaniami tych panów kieruje, kto z tego korzysta? Bardzo dobre pytanie.

W charakterze narodowym Litwina tkwi wielka umiejętność wykorzystywania okazji. Rozwinęła się szczególnie w relacjach z Rosją. Nie wspominając roku 1918 czy 1939. Cały okres sowiecki to było obok wywózek i represji — korzystanie z zaistniałej sytuacji, dzięki czemu pod okupacją żyło się o wiele dostatniej, niż ludności kraju okupowanego. Szkopuł jednak w tym, że zostało po tamtym okresie w świadomości wszystkich przekonanie: państwo to jest coś, co można naciągać niemiłosiernie i nie zważając na konsekwencje. Załatwiać własne interesy kosztem interesów ogólniejszych.

Swoje sprawy załatwiał każdy również w państwie niepodległym. Czy to prywatyzując kolchozy i zakłady, czy to dostając po znajomości zamówienia państwowe, czy organizując gigantyczny przemysł albo uchylając się od płacenia podatków. Nie kryto się z tym specjalnie, bo to wszystkim weszło w krew. Telefonicznie załatwiano wyroki sądowe, uchwały rządowe, ustawy sejmowe, wyniki przetargów. Po swojsku, po szwagiersku. Im szczebel wyższy, tym większe kwoty wchodziły w grę. I każdy z polityków był w takie sprawy wmieszany. I każdy jest świadom, że gdzieś tam leżą nagrania jego rozmów i w każdej chwili mogą być wyciągnięte. Dlatego teraz nie ma nikogo, kto by w końcu uderzył pięścią w stół i położył kres temu rozpasaniu naszych służb specjalnych. Jakie tam prawa człowieka, jaka prywatność, kiedy własna skóra jest zagrożona...

Za to wszyscy ci politycy, w ślad za zachodnimi kolegami, zgodnym chórem potępiają sąsiadnego prezydenta. Jaki to Łukaszenka satura i dyktator. Demokracji nie przestrzega, Sorosa z jego fundacją na łeb z Białorusi wyrzucił, fabryki nie prywatyzuje, kolchozów nie rozwał. Rządzi jak za sowieckich czasów. Kto wie, co jest gorsze: brak demokracji czy może jednak brak umiejętności korzystania z niej. Albo nadużywanie.

Obserwator

KURIER
WILEŃSKI

Adres redakcji
Birbinių g. 4a, 02121 Vilnius-30, ISSN 1392-0405
Lietuvos Respublika, tel./fax 260 84 44

Redaktor naczelny — Aleksander Borowik (tel. 260 84 44, e-mail: redaktor@kurierwileński.lt).
Dziennikarze: Krystyna Adamowicz — zast. red. nac. (tel. 260 84 46, e-mail: news@kurierwileński.lt), Walerij Dunowski (sport@kurierwileński.lt), Helena Gładkowska, Robert Mickiewicz (prawo@kurierwileński.lt), Irena Mikulewicz (biznes@kurierwileński.lt), Jan Sienkiewicz, Irena Smilginis, Marian Paluszkiwicz — fotoreporter
Współpracownicy: Danuta Kamilewicz, Małgorzata Kozicz, Jadwiga Podmostko — korespondent na rej. wileński, Andrzej Pukszo, Piotr Ryngiewicz — korespondent na rej. sołeczniński, Alina Sobolewska — korespondent na rej. trocki, Stanisław Tarasiewicz, Julitta Tryk

Sekretariat: Wanda Zajęczkowska, Zygmunt Żdanowicz — sekretarze odpowiedzialni (tel. 260 84 47, e-mail: sekret@kurierwileński.lt), Marian Sipowicz — zastępca sekretarzy odpowiedzialnych, Walerian Butkiewicz, Roman Ostroch, Lucja Stankevičiūtė — łamanie komputerowe, Walentyna Mažul, Halina Taukin — skład komputerowy, Barbara Mintautienė — tłumacz, Bronisława Michajłowska, Edyta Szalkowska — korekta
Zbigniew Markowicz — promocja (tel. 260 84 44), Dariusz Guszcza — reklama (tel. 260 84 44, e-mail: reklama@kurierwileński.lt), Weronika Wojsznis — kolportaż-prenumerata (tel. 260 84 44, e-mail: kolport@kurierwileński.lt).

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbierane z opinii redakcji.
Sekretarz odpowiedzialny wydania Zygmunt Żdanowicz

Wydawca VSI „Vilnijos žodis”. Dyrektor spółki Roman Baranowski (tel. 260 84 44). Druk UAB „KLION”
Wsparcie finansowe — Senat RP i Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Gość redakcji — Tadeusz Jerzy Macioł

Pomiędzy Wilnem a Kłajpedą

W miniony czwartek redakcję „Kuriera” odwiedził Tadeusz Jerzy Macioł, Konsul Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Kłajpedzie, który przyniósł dla nas, a jednocześnie dla naszego Czytelnika dobrą wiadomość. Otóż już za niespełna dwa tygodnie, dokładnie 24 września br. do portu w Kłajpedzie, po raz pierwszy w swej historii, przypłylnie polska fregata trzymasztowa „Dar Młodzieży”. Uroczyste podniesienie bandery tej legendarnej fregaty odbyło się 4 lipca 1982 r.

— Dni, przypadające na wizytę fregaty Akademii Morskiej z Gdyni w litewskim porcie, były jedynym wolnym oknem. Mimo że mieli wiele innych propozycji, zgodzili się przypłynąć do Kłajpedy — cieszył się w rozmowie z „Kurierem” Tadeusz Macioł, który wiele starań dołożył do tego, by nie tylko ścignąć do Kłajpedy ten żaglowiec, ale też, by został on zwolniony od kosztownych opłat portowych.

„Dar Młodzieży” — szkoła obycia kadeta z morzem, w Kłajpedzie zakotwiczy się do 27 września.

Zdaniem Gościa redakcji, podstawowym celem fregaty szkolnej będą spotkania 100 kadetów z Polski z ich kolegami z Akademii Morskiej w Kłajpedzie. Obie uczelnie morskie od lat współpracują ze sobą. Wejście polskiego żaglowca szkolnego będzie swoistym przedstawieniem morskiej polskości. Na pokładzie będzie wielka promocja miasta Gdyni. Będzie wystawa, jak też foldery przybliżające Gdynię Kłajpedzie, miastu, z którym łączą ją umowy o stosunkach siostrzanych. Dodajmy, że dzięki panu konsulowi udało się załatwić całoroczny program — 8 nieodpłatnych wejść do portu kłajpedzkiego — niedużego żaglowca „Zawisza Czarny”, na którym pływają harcerze.

Tematy morskie są bliskie sercu szefa Konsulatu Honorowego Rzeczypospolitej Polskiej w Kłajpedzie, otwartego 20 marca br. Z morzem Tadeusza Macioła łączy ponad 20 lat pracy na statkach handlowych. Był kapitanem na bazach rybackich, chłodniach, kabotażowcach.

— Przez cały czas pracuję w morskim biznesie. Jestem dyrektorem polsko-litewskiej spółki paliwowej. Mamy swój statek o nazwie „Śleza” i zaopatrujemy w paliwo litewskie statki oraz promy, które wchodzą do portu. Zajmujemy się także obsługą i remontami statków w porcie. Nie wyobrażam sobie, żebym pracował

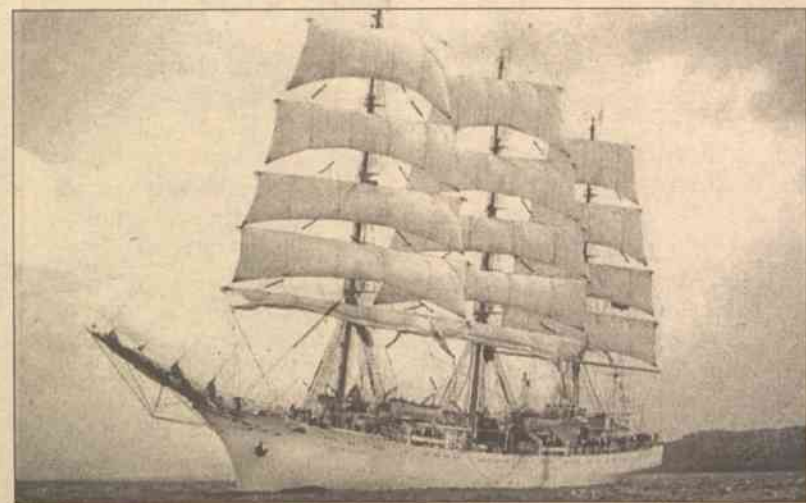
— Bardzo mi zależy na istnieniu polskich szkół tutaj — twierdzi Tadeusz Macioł. Fot. Zbigniew Markowicz

gdzie indziej. Dziesięć metrów od morza to już inne powietrze... — mówi konsul honorowy i jednocześnie przedsiębiorca w Kłajpedzie.

Wszystkie kontakty osobiste i znajomości Tadeusz Jerzy Macioł wykorzystuje z pożytkiem dla polskich szkół, dzieci, które właśnie dzisiaj potrzebują pomocy i wsparcia.

Przykładem bezinteresowności i dobroczynności jest nieduża szkoła początkowa w rejonie wileńskim, znajdująca się w miejscowości Skajstery. Dzięki inicjatywie konsula z Kłajpedy dzieci w Skajsterach mają nie tylko pełne nowe tornistry, ale też Internet, co w szkołach tak małych, jak ta, jest rewelacją na miarę całego rejonu.

Goszcząc w redakcji „Kuriera” konsul honorowy RP w Kłajpedzie wiele mówił na temat budowy nowego lokum szkoły we wspomnianej wsi. Konsul wraz z małżonką Haliną (rodowitą landwarowianką) założyli Fundację Klubu Polskiego w Kłajpedzie, której celem będzie gromadzenie środków na takie inicjatywy, jak budowa szkoły w Skajsterach. Jednakże, jak akcentował konsul, praca w tym kierunku będzie w ogromnym stopniu zależała

W dniach 24-27 września „Dar Młodzieży” zakotwiczy się w porcie kłajpedzkim

od aktywności, dobrej woli i zaangażowania władz rejonowych.

— Bardzo mi zależy na istnieniu polskich szkół tutaj. Jeżeli każdy będzie pasywnie patrzył na sprawy takiej ważności, jaką jest zachowanie szkół tak małych jak ta, to w przyszłości dojdzie do tego, że szkoły początkowe zlikwidują, a dzieci przesuną do szkół litewskich. Za 10 lat ockniemy się z myślą, że już nie ma o co walczyć, nie ma narybku — zachęcał do działania Tadeusz Macioł.

Według szacowań Tadeusza Macioła, ogółem na Żmudzi zamieszkuje około tysiąca Polaków. Koło ZPL w Kłajpedzie jednoczy ok. 100 osób, które uznają siebie za Polaków, jednakże w opinii konsula honorowego, polskość swą zwykli są okazywać zbyt biernie, co, jak powiedział, odpychając działa na tych, którzy naprawdę chcieliby aktywnie pracować i działać na rzecz polskości w kraju kłajpedzkim.

Bezpłatne dwutygodniowe kolonie dla najmłodszych w Nysie, z wyieczkami do Czech, aktywne zaangażowanie w organizowanie Dni Kultury Polskiej w Kłajpedzie, stała pomoc dla pracujących w Zachodniej Stoczni w Kłajpedzie Polaków, to zaledwie ułamek pracy, jakiej się udziela konsul honorowy RP w Kłajpedzie. Żona Halina i mały synek Patryk, życie pomiędzy Wilnem a Kłajpedą, załatwianie niekończących się bieżących spraw, wreszcie rozległe plany na przyszłość, związane z działalnością na rzecz polskich szkół na Wileńszczyźnie sprawiają, że konsul honorowy RP w Kłajpedzie zakotwiczył się na Litwie nie tylko fizycznie, ale też duchowo.

Irena Mikulewicz

PS. Konsulat RP w Kłajpedzie (ul. Kalvos 4) serdecznie zaprasza w poniedziałek, wtorek i środę od godz. 9.00 do godz. 13.00

Sejm rozpoczął ostatnią sesję parlamentarną

Ostatni raz do ławy poselskiej

(Dokończenie ze str. 1)

Biorąc pod uwagę, że wczoraj też rozpoczęła się kampania wyborcza, która „spustoszyła” salę obrad podczas pierwszego posiedzenia parlamentu nowej sesji, trudno wyobrazić konstruktywną pracę parlamentu nad przyjęciem ustawy budżetowej jak też innych aktów prawnych. A będzie ich co niemiara.

Już wiadomo, że z kancelarii premiera pod obrady Sejmu wniesiono około 150 projektów ustaw, z których najważniejsze są tzw. eurointe-

gracyjne — ustawy o gazie ziemnym, prawach autorskich, skarbie państwa i inne.

Swoje oświadczenie do posłów kadencji 2000-2004 przekazał też z Polski prezydent Valdas Adamkus, który apelował do parlamentarzystów, żeby nie zważając na rozpoczynającą się kampanię wyborczą, odpowiedzialnie zakończyli swoją kadencję. Prezydent wyraził nadzieję, że jeszcze Sejm tej kadencji „poprawi” ustawę o działalności operacyjnej w kierunku zapewnienia przestrze-

gania praw człowieka oraz konstytucyjnych norm. Naprawianiem tej ustawy prezydent zainteresował się zaraz po inauguracji 13 lipca wobec działań służb specjalnych przeciwko partiom politycznym, wynikiem których był tzw. skandal korupcyjny.

Przewodniczący Sejmu Artūras Paulauskas zachęcał parlamentarzystów do aktywnej pracy przestroga, że niebawem wyborcy ocenią pracę posłów na Sejm kończącej się kadencji. Stanisław Tarasiewicz

Patronat prasowy „Kuriera Wileńskiego”

Wileńska Akcja Charytatywna „Biesłan 2004”

Wpisem do Księgi Pamięci i Solidarności Ludzi Ziemi Wileńskiej oraz kwestą na rzecz dzieci poszkodowanych w tragedii w Biesłanie (Rosja, Północna Osetia) wczoraj w wileńskiej szkole-przedszkolu zainicjowano Akcję Charytatywną „Biesłan 2004”.

Akcję zainicjował komitet społeczny Wileńskiej Akcji Charytatywnej „Darujmy uśmiechy”, który od lat organizuje akcje charytatywne na rzecz domów dziecka na Wileńszczyźnie.

— Jako inicjatorzy i organizatorzy Wileńskiej Karnawałowej Akcji Charytatywnej „Darujmy uśmiechy”, której celem jest niesienie pomocy osobom potrzebującym na Wileńszczyźnie, uważamy, iż mamy nie tylko moralne prawo, lecz także moralny obowiązek ogłosić Wileńską Akcję Charytatywną „Biesłan 2004” — piszą w swoim oświadczeniu organizatorzy akcji.

Patronat prasowy nad akcją objął jedyny polski dziennik na Litwie „Kurier Wileński”, natomiast medialny — Radio „Znad Wilii”.

Organizatorzy „Biesłan 2004” apelują do polskich placówek oświatowych na Litwie oraz polskich instytucji, jak też urzędów do organizowania u siebie kwest na

Nauczyciele oraz dzieci ze szkoły-przedszkola „Wilia” nie pozostali obojętni na apel organizatorów Akcji Charytatywnej „Biesłan 2004” i aktywnie przystąpili do zbierania środków na rzecz swych rówieśników, którzy przeżyli piekło w swojej szkole w Biesłanie
Fot. Marian Paluszkiwicz

rzecz dzieci Biesłana oraz wpisywania się do Księgi Pamięci i Solidarności.

W dniu 3 października 2004 roku, dokładnie miesiąc od tragicznych wydarzeń w szkole w Biesłanie, organizatorzy Akcji zapraszają wszystkich na godzinę 13.00 do kościoła pod wezwaniem św. Jana Bosko w Łazdynai w Wilnie (ul. Erfurto 3) na mszę świętą. Po mszy odbędzie się koncert oraz podsumowanie wyników kwesty na rzecz dzieci z Biesłanu. Szkoły i osoby

prywatne będą mogły przekazać zebrane kwoty pieniężne organizatorom Akcji, którzy zobowiązują się do zorganizowania ich przekazania pokrzywdzonym i potrzebującym w Biesłanie. Wszyscy ofiarodawcy będą też mogli wpisać swoje kondolencje do Księgi Pamięci i Solidarności ludzi Ziemi Wileńskiej z ofiarami tragedii, która za pomocą ambasady Federacji Rosyjskiej na Litwie zostanie przekazana do Biesłanu.

Inf. wł.

APEL

Niedawna tragedia w Biesłanie (Północna Osetia) poruszyła nie tylko Rosję, lecz także cały świat, w tym Litwę. Możemy mieć różne zdania w kwestii czeczeńskiej, możemy mieć różne poglądy polityczne, ekonomiczne lub społeczne, możemy należeć do różnych wyznań religijnych lub nie wyznawać żadnej religii, jednak gdy uzbrojeni w karabiny maszynowe i materiały wybuchowe ludzie chowają się za plecami „żywych tarcz”, gdy strzelają do dzieci, ich nauczycieli i rodziców — nie możemy pozostać obojętni! Dlatego, jako inicjatorzy i organizatorzy Wileńskiej Karnawałowej Akcji Charytatywnej „Darujmy uśmiechy”, której celem jest niesienie pomocy osobom potrzebującym na Wileńszczyźnie, uważamy, iż mamy nie tylko moralne prawo, lecz także moralny obowiązek ogłosić:

Wileńską Akcję Charytatywną „Biesłan 2004”

Apelujemy do szkół, uczniów, nauczycieli, rodziców, wszystkich ludzi dobrej woli na Wileńszczyźnie o wyrażenie solidarności z ofiarami tragedii w Biesłanie. Apelujemy o pomoc finansową dla dzieci i dorosłych pokrzywdzonych w krwawych zajściach 3 września 2004 roku w Północnej Osetii. Apelujemy o organizację kwest (zbiórek pieniędzy) na rzecz ofiar w Biesłanie w Waszych instytucjach, w Waszych miejscowościach, parafiach, osiedlach, wsiach i miasteczkach, ale przede wszystkim w szkołach polskich, które zawsze były i nadal są podstawowymi ośrodkami aktywności społecznej naszej społeczności polskiej na Litwie. Pokażmy światu, iż Wileńszczyzna — to nadal ziemia ludzi otwartych na potrzeby innych. Nie ma nie naszych dzieci, są tylko dzieci, którym powiodło się mniej. Dziś dzieci z Biesłanu potrzebują naszej pomocy!

Komitet Społeczny Wileńskiej Karnawałowej Akcji Charytatywnej „Darujmy uśmiechy”
Andrzej Łakis, Krystyna Łakis, Zofia Matarewicz, Aleksander Radczenko, Antoni Radczenko, Stanisław Tarasiewicz, Zdzisław Tryk

Generalny patronat medialny „Kuriera Wileńskiego”

Półwiecze „Wilii” polskością zrodzonej

Najstarszy polski zespół pieśni i tańca w roku 2005 będzie obchodzić półwiecze istnienia. Rozpoczęły się przygotowania do tego знаменного jubileuszu, zrodzonego polskością. Powstała rada artystyczna, w skład której weszli weterani zespołu oraz aktualni jego kierownicy.

Na powakacyjnym posiedzeniu rady omówiono projekt obchodów jubileuszowych.

Ustalono, że w końcu grudnia, gdy tradycyjnie „Wilia” ma występ w „Rytmie poloneza i mazura”, odbędzie się też konferencja historyczna o tym najstarszym polskim zespole wileńskim, której będzie towarzyszyć wystawa pamiątek, fotografii, wydawnictw, pierwszych strojów

oraz występ zespołu. Już od 3 października rozpoczynają się próby chóru i grupy tanecznej weteranów zespołu. Zapraszani są wszyscy, którzy mimo przerwy w uczęszczaniu do zespołu nadal poczuwają się członkami wielkiej rodziny „wiliowców”.

Ci, którzy mają jakieś zdjęcia czy pamiątki z dawnych lat, dotyczące „Wilii”, proszeni są o wypożyczenie ich do wykorzystania na wystawę czy wydawnictwa poświęconego historii zespołu.

Próby weteranów będą się odbywały w Wileńskiej Szkole Średniej im. J. Lelewela (była „piątka” na Antokolu) każdej niedzieli o godz. 16.00.

Posiadacze pamiątek proszeni są

o przyniesienie ich na próby. Chęć współpracy w obchodach 50 rocznicy najstarszego polskiego zespołu pieśni i tańca na Litwie już wyraziły Konsulat Generalny RP w Wilnie, Związek Polaków Litwy, Centrum Kultury Polskiej na Litwie im. St. Moniuszki, Samorząd m. Wilna, Samorząd rej. wileńskiego, jak też spółka „Ardena”. Zespół ma nadzieję na wsparcie ze strony instytucji i organizacji w Polsce i na Litwie. Sponsory spośród firm i osób prywatnych są mile widziani.

Patronat medialny: Radio „Znad Wilii”, Polski Program Radia Litewskiego, „Album Wileńskie”, TV Polonia, Tygodnik „Wileńszczyzna”.

K. A.

Ruszyła oficjalna kampania wyborcza do parlamentu —

Miesiąc na agitacje

Na miesiąc przed wyborami do Sejmu ruszyła oficjalna kampania wyborcza. Główna Komisja Wyborcza wczoraj ogłosiła, że o 141 mandat poselski zaważczy 1300 kandydatów. W tegorocznej kampanii będzie brało udział 20 z 36 zarejestrowanych w Ministerstwie Sprawiedliwości partii politycznych.

Jak lubią mówić politycy, kampania wyborcza zaczyna się już następnego dnia po ogłoszeniu wyników tych lub innych wyborów. Więc można powiedzieć, że tegoroczna kampania wyborcza do Sejmu rozpoczęła się... 9 października 2000 roku. Jednak przez ostatnie półtora roku mogliśmy obserwować już niczym nie zamaskowaną bezpardonową walkę o wymarzone przez polityków miejsca w pałacu przy al. Gedimino 53. Jednak oficjalna kampania wyborcza rozpoczęła się dopiero wczoraj.

Główna Komisja Wyborcza ogłosiła wczoraj, że o 141 mandatów poselskich zaważczy 1300 kandydatów. 1240 będzie ubiegało się o 70 miejsc w Sejmie z list partyjnych. W wyborach biorą udział 20 z 36 zarejestrowanych w Ministerstwie Sprawiedliwości partii politycznych. Około 600 kandydatów będzie zmagало się również w 71 okręgach jednomandatowych. Znaczna część z tych 600 kandydatów w okręgach jednomandatowych wpisana jest również na listy partyjne.

Najdłuższe listy partyjne wystawiła koalicja Algirdasa Brazauskasa i Artūrasa Paulauskasa „Za pracę dla Litwy”, jednocząca rządzących obecnie Litwą socjaldemokratów i socjalliberałów. Na tej liście jest 140 kandydatów. 141 kandydatów wystawiła Partia Pracy przybyłego z Rosji milionera Wiktora Uspaskicha. Partia ta jest uważana za faworyta tegorocznych wyborów. Prognozuje się, że może na nią głosować do 30 proc. wyborców. Tylu samo członków wystawiła partia mera Wilna Artūrasa Zuokasa Związek Liberalnych Cen-

trystów. Koalicja „Za porządek i praworządność” usuniętego z urzędu prezydenta Rolandasas Paksasa liczy 139 kandydatów. Jednak samemu byłemu szefowi państwa decyzją Sądu Konstytucyjnego zabroniono brać udział w wyborach.

128 kandydatów ma na swej liście Akcja Wyborcza Polaków na Litwie. Oprócz kandydatów wysuniętych przez AWPL, na jej liście znaleźli się również działacze Związku Rosjan Litwy oraz innych organizacji rosyjskich i białoruskich. Jednak zdecydowana większość — 105 — to kandydaci wysunięci bezpośrednio przez Akcję Wyborczą. Formalnie nie zawieranie koalicji, a włączenie kandydatów innych partii na listę AWPL, pozwala na obejście obowiązującego formalnie koalicje partyjne 7-procentowego progu wyborczego. Więc w tych wyborach Akcję Wyborczą będzie obowiązywał tylko 5-procentowy próg. Listę AWPL poparły 24 polskie organizacje społeczne. Prognozuje się, że w tych wyborach AWPL ma szansę na wprowadzenie do Sejmu nawet 7 swych kandydatów. Obecnie z ramienia Akcji w parlamencie zasiada 2 posłów.

Założona przed kilkoma laty Polska Partia Ludowa (PPL) w tegorocznych wyborach nie wystawia własnej listy partyjnej i nie wchodzi w koalicję z innymi partiami. Jednak w 9 wileńskich i podwileńskich okręgach jednomandatowych PPL wystawia swych kandydatów.

Związek Partii Chłopów i Nowej Demokracji Kazimierzy Prunskienė wysunął 116 kandydatów. Jeszcze mniej kandydatów — 101 — wystawia Związek Konserwatystów, po raz pierwszy biorący udział w wyborach bez zasiadającego obecnie w Parlamencie Europejskim swego wieloletniego lidera Vytautasa Landsbergisa. Wybory do Sejmu RL odbędą się 10 października.

Robert Mickiewicz

Patronat prasowy KURIER
WILEŃSKI

Polskie Stowarzyszenie

Niepełnosprawnych LITPOLINVA

PRZEDSTAWIA KONCERT DOBROCZYNNY

znakomitej piosenkarki polskiej

Edyty Geppert

„KOCHAM CIĘ, ŻYCIE...”

Koncert odbędzie się 18 września 2004 r.
o godzinie 18.00 w Domu Kultury
Polskiej w Wilnie, ul. Naugarduko 76

Bilety do nabycia w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Naugarduko 76.

Informacja pod telefonem: 2758617 lub 8-683-33465

UWAGA: TYLKO 200 BILETÓW!

ZEBRANE ŚRODKI BĘDĄ PRZEKAZANE NA RZECZ
STOWARZYSZENIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

SPONSORZY: Radio „Znad Wilii”, Ekspres-Nedela, II program
Litewskiego Radia, hotel i restauracja POLONEZ, Samorząd miasta Wilna

Ukraina: Kościół katolicki w Jenakijewie potrzebuje wsparcia

Piękny — jak postrzępiony sztandar

5 września 2004 w kościele katolickim pw. Błogosławionej Matki Teresy z Kalkuty w mieście Jenakijewo w Donbasie odbył się odpust jego patronki. Świątynia jest jednym z pierwszych kościołów, poświęconych Błogosławionej. Kościół znajduje się 300 metrów od huty, do niedawna hutnicy tu po pracy uprawiali sport, bo w ciągu kilkunastu lat była tu hala sportowa, której atrybutyka zachowała się na metalowych „gotyckich” kratownicach, ochraniających okna przed uderzeniami piłki koszykowej...

O kościele w Jenakijewie, jak też o jego dzisiejszym proboszczu ks. Jarosławie Wiśniewskim, z którym stale korespondujemy, „Kurier” pisał niejednokrotnie. Przed dwoma laty, we wrześniu 2002, pisaliśmy o ks. Jarosławie po raz pierwszy: należał do tych pięciu kapłanów, usuniętych z Rosji wraz z biskupem Jerzym Mazurem. Nic dziwnego — w czasie trzech lat pracy na Syberii i na Sachalinie — założył 10 nowych parafii!

Rok temu ksiądz Jarosław otrzymał parafie w dwóch miejscowościach: Makiejewce i Gorłowie (60 km odległości) i w ciągu roku utworzył dwie nowe parafie: w Jenakijewie i Artiomowsku. Jest to bardzo rozległy teren. I każdego dnia odprawia msze w co najmniej dwóch parafiach.

— To człowiek godny podziwu. Ze swoich rzeczy ma jedynie odzież, sutannę i brewiarz. Jest nad wyraz skromny. Karmi wiele bezdomnych dzieci, przy tym sam gotuje im strawę — powiedział w rozmowie z „Kurierem” prezes Towarzystwa Kultury Polskiej Donbasu oraz redaktor naczelny gazety „Polacy Donbasu” Ryszard Zieliński, który przed kilku laty podjął pertraktacje z właścicielem budynku kościoła w Jenakijewie — prezesem firmy „Danko”. W grudniu 2003 roku przedstawiciel firmy „Danko” uroczyście przekazał akt własności kościoła biskupowi Stanisławowi Padewskiemu, ordynariuszowi diecezji charkowsko-zaporoskiej, do której należą Donieck i Makiejewka.

— W Jenakijewie — kościół ogromny, a parafian tyle, co kot napłakał. W Makiejewce 90% parafian to Polacy choć są osoby pochodzenia niemieckiego, ukraińskiego, azerskiego czy białoruskiego. Także Litwini, ale wszyscy bardzo zręsyfikowani ... aż żal duszę ścisnąć — mówi ks. Jarosław.

Łaźnia, hala i wieża

Kościół w Jenakijewie, w odróżnieniu od wielu innych w byłym ZSRR, nie został zburzony. Jakkolwiek z zewnątrz ocalały dekoracyjne fryzy, okna i drzwi będące mieszaniną gotycko-renesansowych elementów architektonicznych, jednak w środku kościół wygląda strasznie.... drewniane, gnijące podłogi, odpadający tynk z 20-metrowej wysokości sufitu i przeciekający dach.

Najpierw służył jako łaźnia górnikom, potem jako hala sportowa. Jeszcze tkwią tablice „do kosza”, które służyły miejscowym komunistom

„do sportu”. Można było słyszeć o tym, że komuniści zamieniali kościoły na szalety — jednak trzeba to zobaczyć, by uwierzyć: w Jenakijewie z prezbiterium wchodziło się do ubikacji — dawnej zakrystii. Ostatnie kilkanaście lat kościół stał pusty. Nad zrujnowanym przez sportowców kościołem wznosi się zniszczona wieża.

— Musimy szukać sponsora na wieżę kościoła w Jenakijewie i odrestaurować 30-metrowy kikut, który obecnie mocno przecieka i grozi zawaleniem. Potrzebne też centralne ogrzewanie, by zimą parafianie znów nie marzli, jak rok temu — niepokoi się ks. Jarosław.

Wnukowie styczniowców

Parafianom w Jenakijewie jest bardzo trudno — zimą pochorowali się, zanim ksiądz Jarosław zdążył za ostatnie pieniądze wstawić nowe okna na miejsce wybitych. Są biedni i jest ich niewiele.

Kościół w Jenakijewie jest piękny — jak postrzępiony sztandar. Zbudowany pod koniec XIX wieku, głównie przez Polaków, masowo do tworzącego się zagłębia zsyłanych przez carat powstańców styczniowych (zwłaszcza w okolicach Kramatorska ocalały całe wioski „z powstańców” — ich wnukowie są z tego bardzo dumni, choć najczęściej już nie mówią po polsku). Obok Polaków — potomkowie powstańców, są także rodzeni ukraińskich emigrantów z Francji, zmuszone w 1945 roku przez ZSRR do powrotu na Ukrainę. Przedstawiono im ten powrót w sielankowych barwach (zmusiwszy najpierw). Nieraz całe miasteczka robotnicze we Francji składały się, by wyposażyć we wszystko rodziny przyjaciół — Ukraińców, wracających do ZSRR. W Odessie te rodziny były w majestacie prawa ograbiane ze wszystkiego i kierowane do pracy i życia w najtrudniejszych miejscowościach. Kilka kościołów na „lewo-brzeżnej” Ukrainie oddano — tak stało się w Dnieprodzierżyńsku, w którym zwrócono ocalały kościół neogotycki ojcom kapucynom. Także zwrócono kościoły w Charkowie i Odessie.

"Płaczące kościoły"

— Z reguły tylko ludzie o mocnej wierze stać na to, by „zaprzeć się zębami” i remontować te czcigodne, zrujnowane budowle. Ale trzeba to robić. Gdy patrzy się na kościoły, które nadal nie są przekazane wiernym — chce się po prostu płakać. One same też płaczą. To „płaczące kościoły” w Artiomowsku (jeden z najstarszych kościołów na lewo-brzeżnej Ukrainie, z połowy XIX wieku, obecnie zamieniony na biura

i magazyn). Podobnie w Sewastopolu kościół zamieniono na teatr i sklepy — stwierdza Antoni Sodała, nauczyciel języka polskiego w Doniecku, w artykule zamieszczonym w lipcu 2004 r. w „Poślańcu Warmińskim”. — Jak złym symbolem ZSRR stało się niszczenie świątyń lub zamienianie ich na hale sportowe i szalety, tak obecnie złym symbolem Ukrainy staje się przekształcanie dawnych kościołów w „świątynie biznesu” — czyli sprzedawanie tych budowli za ogromne pieniądze prywatnym, przeważnie zachodnim firmom. Jak można sprzedawać cudzą, ukradzioną wprawdzie przez komunistów, a teraz przez władze Ukrainy własność?

500 listów. Odzewu nie ma

Ksiądz Jarosław napisał w tej sprawie 500 listów do wszystkich władz. Odzewu nie ma. W odpowiedzi kilku urzędników napisało, że państwo jest oddzielone od kościoła i nie ma obowiązku wspierania odbudowy świątyni. „Najbardziej miły list nadszedł od pewnej osoby z administracji Narodowego Banku Ukrainy. Ucieszyłem się, bo serce podpowiadało mi, że to polska krew zagrała w tym człowieku, który mnie informował, że moja prośba jest sprawiedliwa i godna wsparcia, toteż została skierowana do rozpatrzenia do donieckiego oddziału banku. Jego podwładni interpretowali list przełożonego w duchu wspomnianych wcześniej urzędników. Pochwalili mój zapal i dali mi znać, że zrobili między sobą „zrzutkę” i mogą odebrać w Doniecku swoje 300 hrywien (około 60 \$), bo wiem państwowy bank nie może finansować budowy kościołów... to też składka pochodzi z prywatnych ofiar jego pracowników” — opowiada ks. Jarosław Wiśniewski.

— Nie tracę nadziei, że nasz kandydat na prezydenta, kiedyś przeczyta mój list i pomoże odbudować ponad 30-metrową wieżę. Wierzę, że do tego kościoła, jak ptaki, zlecą się kiedyś rozentuzjzmowani klerycy, a za nimi pociągną tu tłumy, że znów powstanie tu prawdziwa plebania, a w niej zamieszka kilku kapłanów na stałe i że uda się im sprowadzić Córkę Matki Teresy, bo nie ma ich do dziś w tych najbardziej potrzebnych okolicach Ukrainy. Naiwny pewnie jestem, ale wierzę, że nowe władze Ukrainy, a wybory już wkrótce, będą sprawiedliwsze w podziale ofiar na projekty kościelne — mówi ks. Jarosław, który, prócz nawoływania do wspierania kościoła w Jenakijewie, żywi nadzieję na zarejestrowanie Wspólnoty NMP Różańca w Artiomowsku i ponowienie starań o zwrot kościoła... Wanda Zajączkowska

Kościół w Jenakijewie, który za rok będzie obchodzić swoje stulecie, nadal jest w ogromnej potrzebie. Wesprzeć go można korzystając z poniższych numerów konta:

Nr rachunku BIC do rozliczeń transgranicznych (wpłaty w dolarach z zagranicy)

PL 40 1500 1344 1113 4011 0402 0000 KRDBPLPW

Nr rachunku BIC do rozliczeń transgranicznych (wpłaty w euro z zagranicy)

PL 42 1500 1344 1113 4011 0398 0000 KRDBPLPW

KREDYT BANK S. A.

II Oddział KB SA w Białymstoku

Jarosław Wiśniewski

Córce ofiary Katynia nie należy się odszkodowanie

Brak podstaw

— Córce ofiary Katynia nie należy się odszkodowanie od władz polskich za to, że nie upomniały się u władz Rosji o odszkodowania za pomordowanych przez NKWD w 1940 r. — orzekł w środę Sąd Okręgowy w Warszawie. Oddalił on pozew Krystyny Ł., emerytki z Łodzi, która domagała się z tego tytułu od ministra finansów 84 tys. zł wraz z odsetkami. Wyrok nie jest prawomocny. Nie wiadomo, czy powódka złoży apelację, bo nie stawiała się na ogłoszenie orzeczenia.

„W obecnym stanie prawnym brak jest podstaw do uwzględnienia pozwu” — tak sędzia Mariusz Łodko uzasadniał wyrok. Przypominał, że polskie prawo i orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego mówi o odpowiedzialności funkcjonariuszy tylko państwa polskiego. „Trudno, by skarb państwa odpowiadał za działania władzy sowieckiej” — uznał sędzia. Według niego, nie można mówić o zaniechaniu ze strony władz Polski zwrócenia się do władz Rosji o odszkodowania za zabitych w Katyniu, bo — jak powiedział — nie było takiego obowiązku. Sędzia podkreślił, że można też mówić o przedawnieniu roszczenia, bo powódka mogła z nim wystąpić już w 1990 r.

Biorąc pod uwagę złą sytuację materialną powódki, sąd odstąpił od obciążenia jej kosztami procesu.

Ojciec powódki we wrześniu 1939 r. dostał się do sowieckiego obozu jenieckiego w Starobielsku, a wiosną 1940 r. został zamordowany w więzieniu NKWD w Charkowie. Według niej, od czasu przyznania się władz ZSRR w 1990 r. do winy za mord katyński, polskie władze nic nie uczyniły w sprawie ewentualnych odszkodowań. Było to podstawą jej wniosku o odszkodowanie za takie zaniechanie.

Po złożonym w sierpniu wniosku przez część środowiska Rodzin Katyńskich, Instytut Pamięci Narodowej podejmie wkrótce polskie śledztwo w sprawie mordu katyńskiego. Szefowie IPN mają jednak

obawy, czy spełni ono oczekiwane przez wnioskodawców cele i ustali pełną listę ofiar oraz sprawców zbrodni. IPN podejmie śledztwo po wizycie w Moskwie prokuratora i historyka IPN, którzy zapoznają się z nieznany dotychczas stronie polskiej 63 tomami śledztwa rosyjskiej prokuratury wojskowej, prowadzącej od 14 lat własne, przeciągające się postępowanie w sprawie katyńskiej.

Polska uważa mord w Katyniu za nie ulegającą przedawnieniu zbrodnię ludobójstwa, czemu sprzeciwia się Rosja. Szef pionu śledczego IPN prof. Witold Kulesza mówił kilka lat temu, że ta kwalifikacja m. in. otwiera drogę do roszczeń wobec państwa rosyjskiego ze strony rodzin zamordowanych.

W 2003 r. ówczesny premier Rosji Michaił Kasjanow zapowiadał, że jego rząd w najbliższym czasie podejmie decyzje umożliwiające represjonowanym obywatelom polskim uzyskanie odszkodowań na tych samych zasadach, jak obywatele rosyjscy. Obecnie skorzystanie przez Polaków z przepisów ustawy jest praktycznie uniemożliwione przez wymóg uzależniający przyznanie odszkodowania od stałego zameldowania w Rosji, a kwota odszkodowań ma charakter symboliczny.

Na mocy rozkazu Stalina NKWD uśmierciło w 1940 r. strzałami w tył głowy ok. 22 tys. polskich oficerów, policjantów, lekarzy, profesorów i duchownych, wziętych do niewoli po napaści ZSRR na Polskę 17 września 1939 r. Wśród nich 15 tys. stanowili więźniowie obozów w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie. Rozstrzeliwano ich wiosną 1940 r., odpowiednio, w Katyniu, Charkowie i w Kalininie (dziś — Twer). Nadal poszukiwane są mogiły ok. 7 tys. cywilów. Przez całe lata propaganda ZSRR i PRL utrzymywała, że mord dokonali hitlerowcy. Za szeregienie w PRL „kłamstwa katyńskiego” przepasał Polaków prezydent Aleksander Kwaśniewski. Dopiero w 1990 r. ówczesny przywódca ZSRR Michaił Gorbaczow przyznał, że zbrodni na Polakach dokonał NKWD.

"Polacy w Kraju Minusińskim"

Została tylko Aleksandrowka...

Wystawa planszowa „Polacy w Kraju Minusińskim”, którą po raz pierwszy zaprezentowano w muzeum miasta Sajanogorska w Chakasji, została przekazana do muzeum krajoznawczego w Krasnoturańskim. W rejonie krasnoturańskim mieszkają potomkowie przesiedleńców polskich.

Na przełomie XIX-XX w. na ziemi krasnoturańskiej powstało kilka polskich wiosek — Ałgaszyk, Abadziul (Malinowka), Kresławka, Witebka i wiele innych, które zamieszkiwało sporo Polaków. W latach 30 Polaków dotknęły represje, a większość tych wiosek zniknęła z mapy rejonu. Została jedyna polska wieś Aleksandrowka. Dwie plansze wystawy „Polacy w Kraju Minusińskim” poświęcono losom polskich rodzin w tej właśnie wiosce.

Pojęcie „Kraj Minusiński” okre-

śla południowe rejony byłej guberni jenijskiej (dziś Chakasji i Kraju Krasnojarskiego), tak więc trasa tej wystawy jest jeszcze bardzo długa. Realizatorzy wystawy mają nadzieję, że przybliżenie historii diaspory polskiej w tym regionie pozytywnie wpłynie na stosunki międzywzajemne w wielonarodowej Syberii. Najważniejszym aspektem tych działań jest organizacja oddziałów polonijnych w oddalonych od Abakanu, Minusińska i Krasnojarska rejonach i zrzeszeniu zainteresowanych swoimi korzeniami Polaków. Wystawa do Krasnoturańskoj została przeniesiona po pokazach w Abakanie i Karatuzskoj (Kraj Krasnojarski). Przygotowało ją Muzeum Krajoznawcze im. N. Martjanowa w Minusińsku przy pomocy finansowej konsulatów polskich w Irkucku i Moskwie. Sergiusz Leonczyk

Abakan (Syberia)

Ponownie odkryta gwiazda literatury polskiej błyszczy na literackim firmamencie III Rzeczypospolitej tak mocno, jak Wielka Niedźwiedzica

Człowiek z marginesu

Jakie książki mam kupić, kiedy jadę do Polski. Zupełnie się nie orientuję, co się teraz wydaje, co się teraz czyta, co jest „w modzie”. Często słyszę takie pytanie, zadawane przez osoby mieszkające długo za granicą i wtedy odpowiadam błyskawicznie: — Kup wszystkie książki Sergiusza Piaseckiego!

Czy wiedzą Państwo, jaka jest najlepsza książka satyryczna o PRL-u? „Siedem pigulek Lucyfera” Sergiusza Piaseckiego. Czy wiedzą Państwo, jaka jest najlepsza polska książka o II wojnie światowej? „Dla honoru organizacji” Sergiusza Piaseckiego. Czy wiedzą Państwo, jaka jest najlepsza książka o pracy polskiego wywiadu na pograniczu sowieckim? „Piąty etap” Sergiusza Piaseckiego. Czy wiedzą Państwo, jaka jest najlepsza książka o polskich przemytnikach? „Kochanek Wielkiej Niedźwiedzicy”. Czy wiedzą Państwo... Ach, może już dam spokój tej wylizance, bo miejsca zabraknie. Piasecki — najpopularniejszy polski pisarz schyłku II Rzeczypospolitej — napisał całe mnóstwo książek w kraju, a później na emigracji i wszystkie są znakomite. Piasecki jest też, o czym Państwo pewnie nie wiedzą, posiadaczem rekordu przekładów na języki obce, w tym na szwedzki.

Powinien być bogaty. Tymczasem umarł jako biedny emigrant 40 lat temu w Wielkiej Brytanii. Co więcej, przez wiele lat po wojnie mało kto o nim słyszał, mało kto wiedział o istnieniu jednego z największych polskich pisarzy XX wieku. Ba, nie wiedziała o nim nawet najbliższa rodzina, a pozostawiona w Polsce żona praktycznie „ukrywała” się pod zmienionym nazwiskiem, obawiając się komunistycznych represji.

Witkacy, który namalował dwa jego portrety w Zakopanem w 1939 roku, mówił o nim pieszczotliwie — poeta-bandyta. Początek jego kariery literackiej był równie sensacyjny, jak całe jego życie. Pensjonariusz jednego z najcięższych więzień w Polsce wydaje książkę „Kochanek Wielkiej Niedźwiedzicy”, która staje się od razu bestsellerem. Dzięki niej wychodzi z więzienia. Reszta jest legendą.

Kim był Piasecki? Ba, kim nie był... Urodził się podobno na prima aprilis roku pańskiego 1901 w Łachowiczach na Białorusi. Do 20 roku życia mówił tylko po rosyjsku. Przeżył zamieszanie rewolucji bolszewickiej, brał udział w białoruskiej antybolszewickiej partyzantce, walczył po stronie polskiej w wojnie 1920 roku, potem był przemytnikiem na pograniczu, a równocześnie polskim agentem, działającym po stronie sowieckiej. Wszystkie granice były dla niego łatwe do pokonania — zarówno te między państwami, jak i granice prawa. Siedział w więzieniach sowieckich i polskich. Ostatni wyrok za rozbój z bronią w ręku po polskiej stronie granicy omal nie kosztował go życia. Wyrok ostatecznie zamieniono na 15 lat ciężkiego więzienia i dzie-

ki temu literatura polska zyskała wielkiego pisarza. W normalnych warunkach prawdopodobnie niczego by nie napisał. Może nawet zabiłby go własny styl życia — zamiłowanie do ryzyka, broni palnej, alkoholu i kokainy...

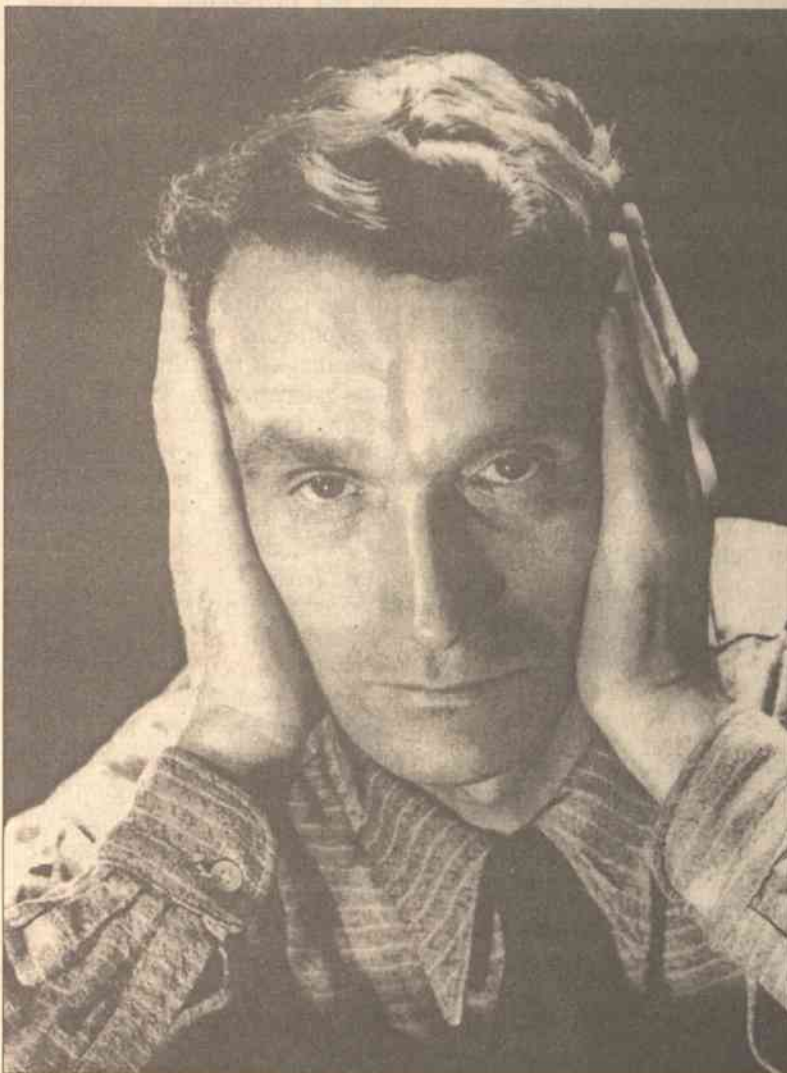
W więzieniu wyciszył się, miał czas dla siebie, miał czas na podróż do własnego wnętrza i odnalazł tam talent literacki. Pisał ołówkiem w szkolnych brulionach, korzystając z odrobiny światła przy więziennym oknie. Nauczył się polskiego, czytając prasę literacką.

„Języka polskiego prawie nie znałem. Chodziłem do szkoły rosyjskiej. Na granicy posługiwałem się wyłącznie tą mową. W więzieniu istnieje specjalna gwara. Otrzymywałem jedno z popularnych pism literackich. Uważnie podpatrywałem budowę zdań. Po paru latach pobytu na Świętym Krzyżu dostałem podręcznik gramatyki. To był mój przewodnik. Zabrałem się do pisania. Szło. Palł się we mnie olbrzymi pożar tamtego życia...”

Kiedyś więzienie odwiedził reporter. Nazywał się Melchior Wańkowicz. Piasecki posłał mu później rękopis „Kochanek Wielkiej Niedźwiedzicy”. Potem wszystko potoczyło się jak w bajce... Nie będę Państwu zdradzał szczegółów, bo ich odnalezienie stanowi część przyjemności poznawania fenomenu Sergiusza Piaseckiego, zrozumienia klucza jego twórczości.

Dwa lata wolności i sławy. Pieńiądze, kobiety, wywiady w gazetach... Wybuchła wojna i koszmar powraca, każde miejsce jest więzieniem. Piasecki spędza lata kolejnych okupacji na Wileńszczyźnie, współpracując ze specjalną komórką likwidacyjną Armii Krajowej. Organizuje i wykonuje wyroki śmierci na konfidentach. Ratuje niesłusznie skazanego na taki wyrok innego wielkiego polskiego pisarza — Józefa Mackiewicza. Wszystko, co przeżył podczas wojny, opowie w formie literackiej później, już na emigracji w dwóch książkach: „Człowiek przemieniony w wilka” i „Dla honoru organizacji”. Mackiewicz opisuje ten sam okres i ten sam teatr wydarzeń także w dwóch książkach — „Droga do nikąd” i „Nie trzeba głośno mówić”. (Też są teraz wydane ponownie). Warto w tym wypadku czytać Mackiewicza i Piaseckiego równolegle. Zyskuje się szerszą perspektywę, a poza tym, Piaseckiego odnajdziemy na kartach książki Mackiewicza i odwrotnie.

W czasie wojny, kiedy wiodło mu się najgorzej, za granicą ukazywały się, bez jego wiedzy, przekłady jego powieści — w Szwecji, Norwegii, Francji, Włoszech, Danii i Hiszpanii. Wydań dokonywano na podstawie wcześniejszych umów z wańkowiczowskim „Rojem”, bądź zupełnie nielegalnie. Wańkowicz był, co prawda, człowiekiem, dzięki któremu Piasecki opuścił więzienie, ale po wojnie na emigracji nie dogadali się w sprawie zagranicznych przekładów, z których sam autor nie miał grosza zysku. Ostatecznie uznał Wańkowicza za swojego wroga!

Witkacy, który namalował dwa jego portrety w Zakopanem w 1939 roku, mówił o Sergiuszu Piaseckim pieszczotliwie — poeta-bandyta Fot. archiwum

8 maja 1945 opuszcza Wilno razem z transportem przesiedleńców. Krąży po Polsce, ukrywa się przed nowymi okupantami.

„W Polsce moje książki były przez bolszewików niszczone. Chowano je. Krążyły nawet w odpisach ręcznych. Były poszukiwane przez organy UB i MGB. Aresztowano nawet ludzi, którzy mnie znali”.

Był przecież antykomunistą jeszcze w czasie rewolucji, potem zwalczał sowietów jako agent polskiego wywiadu, a później jako żołnierz polski podziemnej. Ucieka ostatecznie na Zachód. Jedzie najpierw do Włoch, gdzie ze zdziwieniem odkrywa przekłady swoich książek i trafia do II Korpusu. Potem do Anglii, gdzie ima się różnych zajęć, pisze nowe, poprawia i przerabia swoje wcześniejsze książki, wysyła paczki do Polski do swojej żony i syna, ma nadzieję na ekranizację swoich powieści... Żyje bardzo skromnie, na granicy ubóstwa. Cały czas pisze i uważa to za swoje powołanie. Umiera 12 września 1964 roku. Na cmentarzu w Hastings żegna go kilka najbliższych osób. Nie było nikogo ze Związku Pisarzy, nie było żadnych „osobistości”. W końcu umarł człowiek z marginesu, także z marginesu literackiego, jak uważało wiele osób. Niektórym naraził się ostrą krytyką Miłosza, kiedy ten zrezygnował ze służby w PRL-u i wybrał emigrację...

Udział Piaseckiego w tzw. sprawie Miłosza jest dobrym przykładem jego działalności publicystycznej. W tekście „Były poputczik Miłosza” opublikowanym w „Wiadomościach” nr 44 z 1951 roku napisał:

„Miłosza pisze, że służył Krajowi, chociaż służył Bierutowi. Pisze, że służył, bo „wszyscy służyli”. Ale jak służył. Jeśli robotnik czy urzędnik nawet wstępuje do PPR-u, aby wyżyć, jeśli nawet w pochodach nosi portret Stalina — którego jeśliby mógł udusiłby własnymi rękami — to jest to nieszczerze, w które miłosze go wtrącić...”

Artykuł Piaseckiego był nikczemny — napisał zaraz potem Konstanty Jeleński w liście do Jerzego Giedroycia, gdzie pierwszy raz przedstawił go w świetle prawdziwego kryminalisty na usługach „Korpusu Ochrony Pogranicza Kensingtonu”. Z kolei Jan Lechoń w swoim „Dzienniku” pisze, że odetchnął z ulgą:

„Artykuł Sergiusza Piaseckiego o Miłoszu ułożył mi jak jakaś katharsis. To samo właściwie chciałem napisać, ale nie wiem, czy potrafiłbym to zrobić z taką pasją, z taką, powiedziałbym, bezpośrednią oburzenia. Ktoś tam urąga, że Piasecki nie ma prawa decydować o randze pisarzy, bo nie jest pisarzem. Byłem prawie tego zdania, ale właśnie ten artykuł, w którym każdy argument trafia „bez pudła”, jest dowodem jego talentu. W antologii publicystyki polskiej mógłby on pozostać jako rozprawa definitywna z literaturą zdrady, jako jej egzekucja”.

Jak wspominałem, Piaseckiemu nie brakowało odwagi przy przekraczaniu wszelkich granic, a jego działalność publicystyczna nie ograniczała się tylko do udziału w sprawie Miłosza. Wart odnotowania jest także tekst „Sto pytań pod adresem obecnej Warszawy” napisany w 1946 roku w formie listu otwartego do Karola Kuryluka, redaktora „Odrodzenia”, który przed wojną prowadził pismo literackie „Sygna-

ły”, a po wojnie, podobnie jak Miłosza, zaakceptował nową rzeczywistość.

Publicystyka, nowele, wiersze to jednak tylko boczny tor zainteresowań pisarza. Przede wszystkim skupiał się na pisaniu powieści. Na emigracji prawie cały czas poświęcał solidnej literackiej robocie. Do Wańkowicza miał żal nie tylko o nielegalne przekłady, ale także o edytorskie zepsucie „Kochanek Wielkiej Niedźwiedzicy”, który został okrojony i dopasowany do potrzeb „Roju” i czytelników. Piasecki próbował zrekonstruować pierwotną, zaginioną wersję. Podobnie uczynił z pozostałymi książkami, tymi już wydanymi i tymi, które miał w brudnopisie... Pisał na nowo i odtwarzał z pamięci materiały, które pozostały i zaginęły w kraju. Praktycznie przerezagował czy wręcz napisał wszystko od nowa w latach 1946-1964, stąd często znaczne różnice pomiędzy różnymi wydaniem... Do ostatniej chwili pracował nad trzecią częścią cyklu „Wieża Babel”, której dwa pierwsze tomy wyszły jako „Człowiek przemieniony w wilka” i „Dla honoru organizacji”.

Wszystko, co napisał, układa się w zamkniętą, niemal kompletną całość. Pewne utwory zaginęły (np. „Droga pod mur”). W sumie opowiadał własne przeżycia, nadając im formę literacką. Niektórzy uważali to wręcz za pamiątki, inni traktowali jego twórczość jako drugorzędą literaturę przygodową — coś w rodzaju skrzyżowania Karola Maya i Sienkiewicza. Hemar porównywał go do Jamesa Bonda. Inni, po lekturze „Siedmiu pigulek Lucyfera” i „Zapisów oficera Armii Czerwonej” porównywali go do Orwella, nawet uznawali za lepszego od Orwella.

Nie wchodźmy jednak na teren krytyki literackiej. Wystarczy, że każdą książkę Piaseckiego czyta się z wypiekami, jednym ciągiem i zaraz ma się ochotę sięgnąć po następną. A jest ich sporo, bo ostatnio na fali renesansu literatury emigracyjnej, już nie w powielaczowym wydaniu, wydrukowano wszystkie na raz. I wznawia się więcej — w miękkich i twardych oprawkach. Nowy rekord czytelniczy stał się faktem. Ponownie odkryta gwiazda literatury polskiej błyszczy na literackim firmamencie III Rzeczypospolitej tak mocno, jak Wielka Niedźwiedzica. Stąd moja rada — kupcie wszystkie od razu, kupcie także wszystko, co napisano dotąd o Piaseckim, bo tylko w ten sposób przybliżycie się do rozwikłania tajemnicy Sergiusza Piaseckiego — poety-bandyty.

Krzysztof Mazowski

Warto także przeczytać książki o Piaseckim:

„Żywot człowieka uzbrojonego” — Krzysztof Polechoński, wyd. PWN.

„Sergiusz Piasecki 1901-1964 — życie i twórczość” — Ryszard Demel, Wyd. LTW.

„Gwiazda Wielkiej Niedźwiedzicy” — Ewa Tomaszewicz (wnuczka pisarza). Wyd. LTW, Warszawa 2003.

W rejonie sołecznickim

Przygotowania do wyborów

Organizacja rejonowa ZPL liczy obecnie 1100 członków, zrzeszonych w 50 kołach. ZPL-owcy aktywnie uczestniczą w życiu społeczno-politycznym rejonu i republiki.

Na kolejnym posiedzeniu zarządu jego przewodniczący Zdzisław Palewicz poinformował o przygotowaniach do wyborów do Sejmu oraz wezwiał do aktywnego udziału w nich. W posiedzeniu uczestniczył poseł Waldemar Tomaszewski.

Na dożynki do sąsiadów

W ramach umowy o wszechstronnej współpracy sąsiadujące ze sobą rejon sołeczniczy i woronowski (Białoruś) często wymieniają delegacje, uczestniczące w różnych imprezach.

W sobotę delegacja rejonu sołeczniczego była na dożynkach w Woronowie. Na początku października natomiast ma się odbyć święto plonu w Sołecznikach.

Piotr Ryngiewicz

W rejonie święciańskim

Nie ma nic świętego

Od wielu lat przed Podbrodzką Szkołą Średnią „Rytas” stoi duży piękny drewniany krzyż. Stał się już on symbolem szkoły.

I jakież było oburzenie dyrektorki Laimy Markauskienė, gdy w poniedziałek zobaczyła, że krzyż został uszkodzony. Jak się okazało, był to chuliński wybrzyk chłopców, powracających z dyskoteki. Niektórych policja już ujawniła. Dwoje z nich niedawno jeszcze uczyło się w tej szkole.

Prezenty

Starosta Podbrodzia Maryna Sadowska mogła formalnie wręczyć pieniądze rodzicom uczniów z rodzin, potrzebujących socjalnego wsparcia. Wie jednak, że liczne z tych rodzin są problemowe. Przeznaczone dla dzieci pieniądze rodzice mogą najzwyczajniej przepić.

Wspólnie z pracownicą socjalną starostwa Raisą Krywosz nabyła niezbędne do szkoły przedmioty i wręczyła je dzieciom. Podobnie postąpiono też w starostwie maguńskim oraz podbrodzkim. Ogółem zaś w tym roku w rejonie zasiłki socjalne przed rozpoczęciem roku szkolnego zostały przyznane 724 uczniom. Samorząd rejonowy na te cele przeznaczył 36100 Lt. Jak twierdzi administracja samorządu, jest to największa suma na Litwie.

Mieszkaniec Podbrodzia — mistrzem Europy

Tadeusza Szymkowicza raczej się nie da nazwać inwalidą. Ten człowiek, posiadający silną wolę, może lepiej się spisać niż zdrowy.

Zresztą świadczą o tym wyniki. Niedawno na mistrzostwach w sporcie orientacyjnym ludzi niepełnosprawnych, które się odbyły we Włoszech, Tadeusz Szymkowicz został mistrzem Europy. W tym roku również weźmie udział w międzynarodowych zawodach w Mariampolu, gdzie się zmierzy siłami z zawodnikami Łotwy, Estonii, Polski. Być może weźmie udział w mistrzostwach świata w Szwecji.

Zenon Samulewicz

W rejonie trockim

Prywatny kapitał do szkół?

Rosyjska jedenasta klasa w Szkole Średniej w Trokach została utworzona dzięki wsparciu prywatnych osób.

Gdyby nie pieniądze spółki „Lentvario kilimai” uczniowie 11 klasy musieliby ostatnie dwa lata pobierać naukę w języku ojczystym dojeżdżając do Landwarowa. Rodzice są zadowoleni, że ich dzieci po 10 latach nauki w Trokach nie będą musiały dojeżdżać do innej szkoły. Pomoc okazał dyrektor generalny spółki Kęstutis Daukšys.

W oczekiwaniu na zamożnego kupca

Po dwóch aukcjach ogłoszonych na sprzedaż budynku wydziału oświaty samorządu rejonu trockiego nadal nie ma kupca. Na ubiegłej Radzie komisja prywatyzacyjna zaproponowała radnym zmniejszenie ceny budynku z 2,5 mln do 2,3 mln litów.

Ze sprzedażą tego budynku władze zadłużonego rejonu wiążą ogromne nadzieje, otrzymane pieniądze mają być przeznaczone nie tylko na pokrycie zadłużenia, ale też na inwestycje. Być może dlatego radni nie poparli propozycji komisji prywatyzacyjnej i kolejny raz budynek będą próbowali sprzedać za 2,5 mln.

Delegacja z Schönebecku

W tym tygodniu w rejonie trockim gościła delegacja z Niemiec na czele z merem Ericem Hunkerem. W składzie delegacji było również sześciu starostów, którzy nawiązali kontakty ze starostami w rejonie trockim.

Podstawowym celem wizyty było nawiązanie współpracy, która umożliwiłaby udział starostw rejonu trockiego we wspólnych projektach z przyjaciółmi z Niemiec. Starostwa tego regionu już od kilku lat dość owocnie współpracują w dziedzinie usług socjalnych ze starostwami Jarosława (Polska). Wraz z przedstawicielami władz do Trok przybyła orkiestra kameralna tego miasta, która wystąpiła w Domu Kultury Trok i na Zamku Trockim. 11 września goście z Niemiec wystąpią w Pałacu Kongresowym w Wilnie.

Alina Sobolewska

Dobry człowiek z Los Angeles

Odległość nie jest przeszkodą

Dla dobrych ludzi odległość nie jest przeszkodą. Potwierdza to przykład bezinteresownej pomocy, jaką rejon otrzymuje z dalekiego miasta USA — Los Angeles.

Na początku tego tygodnia w Sołecznikach gościł organizator tej pomocy Franciszek Kosowicz z małżonką Janiną. Małżeństwo przybyło tu, aby poświadczyć akt przekazania kolejnej partii komputerów dla kilku szkół rejonu. Niestety, dar z powodu długich formalności celnych został zatrzymany na granicy i fundator nie mógł wręczyć go osobiście. Miał jednak okazję przekonać się, że wcześniej otrzymane z Ameryki komputery działają z wielką korzyścią dla rejonowej oświaty.

Małżeństwo Kosowiczów przyjął wicemistrz Zdzisław Palewicz. Podziękował on za ten dar oraz wszystkie poprzednie i podkreślił, że granica i odległość nie są przeszkodą dla dobrych serc. Franciszek Kosowicz swoją drogą opowiedział o działalności kierowanego przez niego Komitetu Pomocy Polakom na Wschodzie. Swoją działalność rozpoczął on w 1989 r. w składzie 4 osób. Dziś komitet liczy już 14

członków. Organizują oni różne imprezy, loterie, które również wzbogacają fundusz. Komitet swoją pomoc oferuje liczny krajom, w tym również Litwie. Rejon sołeczniczy otrzymuje ją od roku 1999 i jest ona szacowana na wiele tysięcy litów. Franciszek Kosowicz przekonał się, że jego starania, zarówno jak i jego kolegów, przynoszą wielką korzyść. Już po drodze z Wilna, w Jaszunach, słyszał bicie kościelnego dzwonu, który komitet podarował parafii. Małżeństwo nocowało w Domu Dziecka w Sołecznikach, któremu za pieniądze z Ameryki kupiono autobus. Tuż po przyjęciu przez administrację rejonową, Kosowiczowie w towarzystwie wicemera odwiedzili kilka szkół rejonu. W Szkole im. Śniadeckiego zapoznano ich z pracą sprzętu komputerowego, otrzymanego w darze od komitetu. Goście odwiedzili też Szkołę Średnią w Turgielach, a także podziwiali prace Anny Krepsztul. Zainteresowała ich działalność Szkoły Sztuk Pięknych im. St. Moniuszki w Sołecznikach.

W wywiadzie dla „KW” Franciszek Kosowicz mówił o wielkiej sympatii do gazety i jej czytelników.

Piotr Ryngiewicz

Nowe plany wspólnoty Romów z Ejszyszek

Pierwszy rok „Cygańskiego ogniska”

„Bez muzyki i piosenki nie byłoby autentycznej wspólnoty Romów. Od pierwszych dni swego istnienia wspólnota cygańska w Ejszyszkach marzyła o stworzeniu zespołu” — mówi przewodniczący wspólnoty Iwan Pasiewicz.

Nielatwo było to zrobić, ale pomógł udział w programie „Partnerstwo” w ubiegłym roku. Właśnie dzięki udziałowi w tym programie wspólnota Romów otrzymała pieniądze na zespół. Ponadto, jak zaznaczył przewodniczący, pomogła administracja rejonu, a także Departament Mniejszości Narodowych przy rządzie republiki. Tak oto wspólnymi siłami rok temu powstał zespół piosenki cygańskiej o nazwie

„Romari jagori” (Cygańskie ognisko). To ognisko artystyczne rozpalili ludzie miłujący cygańską sztukę. Pod kierownictwem artystycznym Jonasa Matuzevičia „Cygańskie ognisko” pięknie zapłonęło. Już w pierwszych miesiącach istnienia artyści z Ejszyszek pomyślnie wystąpili na licznych republikańskich i rejonowych festiwalach i świętach, gdzie zdobyli nie tylko huczne oklaski widzów, ale też kilka dyplomów honorowych. Zespół pięknie uczcił pierwszą rocznicę swej działalności. Artyści wystąpili ze swym pierwszym koncertem. W Druskiennikach w ciągu 1,5 godziny tak śpiewali i tańczyli, że na zakończenie widowiska oklaskiwała ich na stojąco.

O tym wszystkim z dumą opowiedział przewodniczący Iwan Pasiewicz. Dzięki jego entuzjazmowi wspólnota zdobywa autorytet. Mówi, że tworzył ją po to, aby pomóc Cyganom rejonu w rozstrzygnięciu spraw socjalnych. Wszak większość stanowią ludzie niepiśmienni, a otrzymanie dowolnego dokumentu staje się problemem. Z chwilą powstania wspólnoty te problemy znikły. Wszyscy Cyganie rejonu mają paszporty.

Jak mówi Iwan Pasiewicz, kierownictwo wspólnoty zadbało o oświatę młodzieży cygańskiej. Tu również spotkali się ze zrozumieniem władz rejonowych. Dyrektorka Szkoły Średniej w Ejszyszkach Tatjana Wilkowa skierowała dwóch nauczycieli na specjalne kursy, gdzie się nauczyli języka Romów, poznali ich historię i kulturę. Do szkoły przywieźli podręczniki w tym języku dla klas 1-4. I dziś dzieci cygańskie swej historii i kultury uczą się w języku ojczystym. Do szkoły, jak twierdzi przewodniczący wspólnoty, uczęszczają prawie wszystkie dzieci ejszyskich Cyganów. Pozwoli to im w przyszłości aktywniej włączyć się do życia społecznego republiki.

Możliwości wspólnoty nie zostały jeszcze wyczerpane. Przewodniczący Pasiewicz ma wiele planów. Zamierza zrealizować projekt szkolenia chłopców i dziewcząt w różnych zawodach. Na przykład chłopcy mogą się uczyć kowalstwa i zakładać własny interes. Takich możliwości jest sporo. A najważniejsze, że przewodniczący cieszy się zrozumieniem i poparciem wspólnoty. Istnieje plan założenia w Ejszyszkach muzeum etnografii i kultury Romów. Już zaczęto gromadzić eksponaty.

Piotr Ryngiewicz

RŪKALŲ NEPILNAMEČIAMS NETURIME

Tabako gamintojai asmenims iki 18 m. nepašildomi

Dziennik „Kurier Wileński” i UAB „Philip Morris Lietuva”

zapraszają wszystkich Czytelników dziennika,

w szczególności młodzież do nowego konkursu

„Wyrobow tytoniowych dla nieletnich nie posiadamy”.

Kupon konkursowy z odpowiedziami prosimy przesyłać

do 15 września br. wyłącznie na adres redakcji

„Kuriera Wileńskiego”: Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius.

1. *Od jakiego wieku na Litwie można legalnie nabywać wyroby tytoniowe?*

2. *Od ilu lat propaguje się program „Wyrobow tytoniowych dla nieletnich nie posiadamy”?*

3. *Jakie podstawowe kolory ma logo „Wyrobow tytoniowych dla nieletnich nie posiadamy”?*

Wśród nadesłanych prawidłowych odpowiedzi rozlosujemy 5 plecaków ufundowanych przez UAB „Philip Morris Lietuva”. Nazwiska zwycięzców zamieścimy w „Kurjerze Wileńskim” 18 września br.

Zapraszamy wszystkich do aktywnego udziału w konkursie!

Trwa trzecia wojna światowa

Terroryzm na żywo

Trzy lata temu, 11 września 2001 roku, zachodni świat zamarł ze zgrozy obserwując makabryczne widoki: ogromne samoloty pasażerskie uderzają w wieżowce Światowego Centrum Handlowego. Wystarczyły zwyczajne noże do krajania papieru, by uśmiercić tysiące ludzi, upokorzyć supermocarstwo i wstrząsnąć poczuciem bezpieczeństwa obywateli nawet największych państw, dysponujących potężnymi siłami zbrojnymi.

11 września wrył się w pamięć ludzi na trwałe. Będzie to data, z okazji której co roku politycy, publicyści, komentatorzy, analitycy podnosić będą temat terroryzmu na świecie, roztrząsać przyczyny tego zjawiska, zastanawiać się nad sposobami jego zwalczania. Wszystko jednak wskazuje na to, że takich okazji będą mieli coraz więcej.

Mówi się, że wojna z terroryzmem różni się zasadniczo od konwencjonalnego konfliktu zbrojnego: nie ma tu wyraźnej linii frontu i określonego teatru działań wojennych. Wróg może uderzyć w każdej chwili i w każdym miejscu kuli ziemskiej. Jest w tym wiele racji, bo rzeczywiście wybuch samochodu-pułapki czy eksplozja bomby na ciele terrorysty-samobójcy może nastąpić w Nowym Jorku i Londynie, Moskwie i Warszawie, Kopenhadze i Wilnie. Ale też niesłusznym byłoby twierdzenie, że linia frontu w ogóle nie istnieje.

Świat jest podzielony. Na bogatych i biednych. Podział ten coraz bardziej się pogłębia. Po stronie ubogich znalazły się rzesze wy-

znawców islamu — i to dało ideologię ludziom, którzy taki podział uważają za niesprawiedliwy. Odpowiednia manipulacja uczuciami religijnymi, wykorzystywanie różnic i antagonizmów cywilizacyjnych przysparzać będzie nowych legionów bojowników. Nieważne, czy bin Laden zostanie ujęty i unieszkodliwiony. Jego miejsce natychmiast zajmie dziesięciu nowych.

Nie jest również tak, że manipulacje są tylko po jednej stronie. Prezydent amerykański w odwecie za 11 września uderza na Irak. Pod pretekstem walki z międzynarodowym terroryzmem. Usprawiedliwiając agresję zagrożeniem, które, jak się okazuje, nie istnieje. Tak naprawdę chodzi mu przecież o pola naftowe oraz o to, że w tej sytuacji w kogoś uderzyć, na kogoś wyrzucić zemstę po prostu było trzeba. Dla poprawy samopoczucia upokorzonych obywateli supermocarstwa. Dla umocnienia ich tak nadwierzonych pychy i zadufania.

Doskonałe alibi otrzymuje prezydent rosyjski. Imperialna polityka Rosji, rozpoczęta przez pierwszych carów, nie zmienia się przez stulecia ani na jotę. Raz odnosi sukcesy, innym razem musi się przyznać do porażki, ale wciąż istnieje — zarówno w postępowaniu władców, jak i w świadomości zwykłych rosyjskich obywateli.

W sposób najbardziej drastyczny odczuwają tę politykę na własnej skórze narody Kaukazu,

przede wszystkim Czeczeni. Naród ten, również od stuleci, walczy o niepodległość. W nierównej walce musi się niekiedy uciekać do terroru. Tylko kto dzisiaj potrafi powiedzieć, gdzie, który akt terroru został dokonany przez samych Czeczenów, a który — przez rosyjskie służby specjalne, by winę przerzucić na Czeczenów?

Terrorysty dysponują środkami wybuchowymi, bronią palną. Jednak bronią najbardziej masowego rażenia są media, w pierwszym rzędzie telewizja. Służąc pozornie obywatelom państw zachodnich — faktycznie stoi w służbie terrorystów. Informując — sieje strach. Osłabia poczucie bezpieczeństwa. Buduje potęgę terroru. Ulokowana w świecie zachodnim — niszczy go. Tak jest skonstruowana i taka jest jej filozofia, że, z jednej strony, straszy, z drugiej — oswaja z przemocą, krwią, śmiercią.

W tym samym czasie Afryka masowo wymiera na AIDS. W Sudanie czarnoskórzy wyrzynają się nawzajem setkami tysięcy. Nikogo to jednak na świecie nie obchodzi. Bo to nie są fakty medialne. Nie prezentują się na ekranie w telewizji. Nie dotyczą nas bezpośrednio.

Trwa nieustanna wojna. Nikt w miarę rozsądnie myślący tej wojny nie pragnie. Ale nie można już tego powiedzieć o większych zbiorowościach ludzkich zwanych narodami czy wspólnotami religijnymi. Im większa liczba ludzi, tym większy irracjonalizm w myśleniu i działaniu. Czegoż więc się dziwić, że ludzkość sprawia wrażenie, jakby w ogóle oszalała?

Jan Sienkiewicz

Gospodarczy temat tygodnia

Korelacja jest oczywista

Bank Światowy w tym tygodniu ogłosił, że Litwa jest jednym z najlepszych miejsc na świecie pod kątem prowadzenia działalności gospodarczej. Dla wielu z nas jest to zaskoczeniem, nasi przedsiębiorcy bowiem nie szczędzą złych słów dla rodzimej biurokracji. Często sprawiedliwych zresztą. Porównajmy więc dla przykładu warunki rozpoczęcia działalności gospodarczej na Litwie i Białorusi, jesteśmy w końcu sąsiadami.

Po to, aby rozpocząć działalność gospodarczą w Mińsku, trzeba najpierw zarejestrować się w Minskgorispolkome. Pakiet dokumentów — 7 sztuk. Podanie rozpatruje się w ciągu miesiąca.

Po tym okresie otrzymuje się świadectwo o rejestracji, wówczas trzeba zarejestrować się w inspekcji podatkowej. Pakiet dokumentów — 16 sztuk. Wiele z nich ma być zatwierdzonych notarialnie (nie za darmo, oczywiście). Po złożeniu dokumentów zbiera się komisja, w posiedzeniu której mają uczestniczyć akcjonariusze, dyrektor i główny księgowy przyszłej firmy. Ciekawe, na jakie pytania mają odpowiadać...

Jeśli przesłuchanie na komisji okaże się w porządku (nie zapomnijmy, że w białoruskich przedsiębiorstwach jest obowiązkowy etat zastępcy dyrektora do pracy ideologicznej...), to po 10 dniach otrzymuje się kod płatnika podatkowego. Już sukces. Dyrektor powinien w międzyczasie otrzymać świadectwo kierownika (że nie jest wielbłądem). Pakiet dokumentów — 10 sztuk. Dla rozrywki — dokumenty przyjmowane są raz w tygodniu, w poniedziałki, świadectwa wydawane są w piątki. Trudna to sprawa, sprawdzanie przyszłego dyrektora...

Oddzielną imprezą jest kwestia sporządzenia pieczęci. Trzeba uzgodnić to z Minskgorispolkome (pakiet dokumentów — tylko 4), następnie z rejonowym oddziałem MSW (dokumenty te same, opłaty również).

Po przejściu tych bardzo ważnych urzędów trzeba zarejestrować się w:

1. Funduszu Ochrony Socjalnej Mieszkańców (nasza SoDra);
2. Funduszu Zatrudnionych (?);
3. Urzędzie Statystycznym (po cholere?);

4. W Gosstrachu (to już brzmi poważnie...).

Praktycznie wszędzie pakiet dokumentów — patrz wyżej.

Po przejściu całej tej pielgrzymki można otworzyć konto w banku (przedstawiając stosowne dokumenty, ich wiele) plus pismo o tym, że cała ta szamotanina odpowiada normom EGR (jedynej gosudarstwiennyj registr), zatwierdzone, oczywiście, notarialnie. Teraz już sukces jest naprawdę.

O tym sukcesie trzeba poinformować wszystkich uczestników tej karuzeli w ciągu 5 dni. Potem już można zająć się zarabianiem pieniędzy.

Co u nas na Litwie w tym temacie?

Proces rejestrowania przedsiębiorstwa zamyka się w pięciu krokach:

1. Zarejestrowanie w Rejestrze Podmiotów Gospodarczych nazwy firmy;
2. Zatwierdzenie u notariusza pakietu dokumentów założycielskich, pakiet — od 5 do 9 dokumentów (w przypadku inwestora zagranicznego);
3. Opłacenie akcji oraz innych opłat w banku;
4. Zatwierdzenie u notariusza dokumentów bankowych;
5. Oddanie wszystkiego do Rejestru Podmiotów Gospodarczych.

Normalnie cała procedura zajmuje 10 dni, sprężając się można wszystko załatwić w 5. Teoretycznie w 3. Oczywiście takie porównania nie są do końca miarodajne, można bowiem było dla przykładu porównać Litwę z Danią, gdzie rozpoczęcie działalności gospodarczej w ogóle nic nie kosztuje, bądź z Australią, gdzie działalność gospodarczą można rozpocząć po 2 dniach. Faktem jednak jest, że im bogatsze państwo, tym szybciej można tam zacząć pracować. W Haiti rozpocząć działalność gospodarczą można dopiero po pół roku, w Angoli kosztuje to najdrożej (8 średnich wypłat).

Korelacja jest oczywista, tyle, że mało kto zawraca sobie tym głowę.

A trzeba było by.

Artur Płószto

Najmniejszy na świecie cyfrowy aparat słuchowy

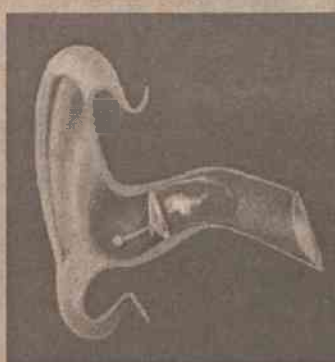
Niedosłyszcy około 15-20 proc. mieszkańców świata. Tę wadę mają dzieci, studenci, ludzie w wieku zdolnym do pracy oraz sędziwi.

Osobom, które chcą uniknąć kłopotów związanych z wadami słuchu, oferujemy wysokiej jakości aparaty słuchowe spółki Widex (Dania). Te aparaty ułatwią nawet słyszącym obcowanie w dowolnym środowisku. Widex stworzyła nowe serie aparatów Senso Diva i Bravo. Oferujemy różne nowoczesne wzory cyfrowe: zwłaszcza nieduże i niewidoczne, mieszczące się w małżowinie usznej aparaty słuchowe, a także douszne i zauszne aparaty słuchowe tych serii.

Aparaty słuchowe Senso Diva są nowoczesne i unikalne, programowane w 15 wersjach, wygodne w użytku. Aparat Senso Diva 1024000 razy na sekundę mierzy amplitudę dźwięku w otoczeniu i zamienia ją na cyfrową, dzięki czemu głos jest przyjemny, a język dobrze zrozumiały w różnym środowisku. Aparat słuchowy Senso Diva, wyciszając hałas w tle, wzmacnia częstotliwości, sprzyjające lepszemu zrozumieniu mowy.

Cyfrowy aparat słuchowy Bravo w sposób naturalny odtwarza dźwięki. Jedną z zalet tych nowoczesnych aparatów słuchowych jest niższa cena, dzięki czemu może z nich korzystać wiele osób niedosłyszących. Aparat słuchowy Bravo można szybko i dokładnie uregulować z uwzględnieniem specyficznych wad słuchu każdego człowieka.

Z tych nowych cyfrowych aparatów słuchowych może korzystać każdy. Należy tylko włożyć go i włączyć.

Kalvarijų 119, Vilnius, tel. (8-5) 270 00 09
Elvenių 17, Kaunas, tel. (8-37) 79 69 14.

(Zam. 421)

„Czas ucieka,
wieczność czeka”

Droga Krzyżowa w Kalwarii

W sobotę 18 września o godz. 9. 00 od Wieczernika Ks. Dariusz Stańczyk pójdzie z Ludem Wileńszczyzny drózkami kalwaryjskich stacji „pojednania i miłosierdzia”, by prosić Zbawiciela o dary pokoju, sprawiedliwości, przebaczenia i mądrości dla całego świata. Chrystus czeka!

Kawiarnia „Prie tilto” w Trokach zaprasza do skosztowania karaimskich kybynów i tradycyjnych potraw litewskich.

Trakai, Karaimų 41B.

Przyjmujemy zamówienia grupowe.

Tel. 8 682 34821

(Zam. 334)

ELEPHAS

KNYGYNAS • KSIĘGARNIA

Vilnius, Olandų 11, tel. 215 30 55, poczta el. elephas@takas.lt

Księgarnia „ELEPHAS” proponuje prenumeratę czasopism z Polski.

Prenumeratę można rozpocząć od dowolnego numeru z miesięcznym uprzedzeniem. Odbiór w księgarni.

Szeroki wybór, około 200 pozycji

(Zam. 012)

JUŻ SĄ ĆWICZENIÓWKI DO SZKOŁY

Wyznawcy Allaha na Litwie

Islam "tutejszy"

(Dokończenie ze str. 1)

Obserwuję te procesy nawet na przykładzie rodzin swoich kolegów" — mówi dr Adas Jakubauskas, politolog, habilitujący się na Uniwersytecie Poznańskim.

Sowieckie represje

O szczególnie trudnych przeświadczeniach islamu za czasów sowieckich świadczy chociażby ten fakt, że przed wojną mahometanie na Litwie posiadali sześć meczetów. Od razu po wojnie zostały cztery, a wkrótce zamknięto kolejne trzy świątynie muzułmańskie. Dzięki oporowi wiernych udało się uratować jedynie meczet w Raižai w rejonie olickim, gdzie przez cały okres rządów sowieckich pracował przesładowany przez władze duchowny mahometański. Meczety na Wileńszczyźnie — w Niemiežu i Sorok Tatarach zostały zamknięte. Zgodnie z sowiecką tradycją, wykorzystywano je na magazyny. Świątynie mahometańskie otwarto dopiero w czasach "pierestrojki".

Meczet na 500-lecie

Państwo litewskie natomiast zawsze miało bardzo pozytywny stosunek do islamu. W latach trzydziestych XX wieku w Kownie za pieniądze ze składek samych wiernych zbudowano murowany meczet, który obecnie jest jedynym murowanym meczetem we wszystkich republikach bałtyckich, reszta to drewniane budowle. Okazją do wzniesienia świątyni w Kownie była 500. rocznica śmierci wielkiego księcia Witolda, który, jak wiadomo, sprowadził Tatarów na ziemię litewską. Symbolicznym faktem jest także to, że meczet został otwarty 15 lipca 1933 roku, czyli w rocznicę bitwy pod Grunwaldem, w której, jak wiadomo, mężnie walczyli, również przodkowie Tatarów litewskich. W 1949 roku ten sprezentowany przez państwo litewskie meczet zamknięto, motywując rzekomym brakiem wiernych. Po czym w gmachu tym urządzono kolejno salę sportową, magazyn napojów alko-

holowych, czytelną. W 1989 roku meczet znowu powrócił do Tatarów litewskich.

Tatar — ostatnim dowódcą AK

Tatarzy byli również lojalnymi obywatelami II Rzeczypospolitej Polskiej. O ich patriotycznym nastawieniu świadczy chociażby utworzenie w Wilnie szwadronu jazdy tatarskiej. Sporą część kadry oficerskiej tej jednostki Wojska Polskiego stanowili właśnie Tatarzy litewscy. Mało znanym też faktem jest to, że ostatnim komendantem Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej był ppłk Antoni Olechnowicz, "Pohorecki", z pochodzenia Tatar.

Jak świadczą dane statystyczne z 1989 roku, na Litwie wówczas mieszkało 5180 Tatarów. Jednak już w roku 2003 ta liczba zmalała do 3235.

— Niestety, badania socjologiczne nie odpowiadają na pytanie, czy tak radykalne zmniejszenie się populacji nastąpiło na skutek wyjazdu do Rosji Tatarów kazańskich, co wówczas byłoby to zjawiskiem zrozumiałym, które nie musiałyby nas niepokoić. Jednak, jeżeli ten spadek nastąpił na skutek wynarodowienia się, jest to już rzecz bardziej smutna i niepokojąca — mówi przewodniczący Związku Wspólnot Tatarskich.

Aby zapobiec tym procesom asymilacji Tatarów litewskich, założono stowarzyszenia kulturalne, szkółki niedzielne.

300 lat bez języka ojczystego

Już około 300 lat litewscy Tatarzy nie znają swego języka. Szczątkowo język zachował się tylko w obrzędowości religijnej. Sami Tatarzy mówią: „Używamy języka naszych przodków tylko podczas nabożeństw w meczecie, podczas pogrzebów lub innych obrzędów religijnych”. Ale nawet i tu tych słów nie jest za wiele. Z badań, które przeprowadziła Natela Nasibowa z Uniwersytetu Wileńskiego, katedra turkologii, wynika, że we wsi Sorok Tatarzy jeszcze na początku XX wieku ele-

menty języka tatarskiego funkcjonowały na dość dużą skalę. Używano wówczas około 100 słów z tego języka. Natomiast w końcu stulecia słów tatarskich używano już znacznie mniej. Uważa się, że obecnie Tatarzy litewscy wykorzystują około 20-30 słów z języka ojczystego.

Na Litwie przed odrodzeniem w 1918 roku niepodległego państwa, Tatarzy w swych rodzinach mówili przeważnie w języku polskim. Klasa urzędnicza częstokroć rozmawiała po rosyjsku. Z kolei wśród Tatarów mieszkających w podwileńskich wsiach popularny był, również tak zwany język prosty. Język litewski zaczął dominować w tatarskim środowisku w Kownie, Olicie dopiero po roku 1918. Ten podział językowy funkcjonuje generalnie do dziś dnia. Dawna polsko-litewska linia demarkacyjna przeszła również przez rodziny tatarskie.

Tatarzy kowieńscy i olicy mówią po litewsku, wileńscy w swych rodzinach przeważnie po polsku i rosyjsku. W wielu tatarskich rodzinach na Wileńszczyźnie przechowywane są stare religijne księgi pisane polskimi literami w języku arabskim.

Na pograniczu zniknięcia

Do początku lat 90 na Litwie prawie nie było już muzułmańskich duchownych. Większość osób, które potrafiły spełniać obrzędy religijne, była samoukami.

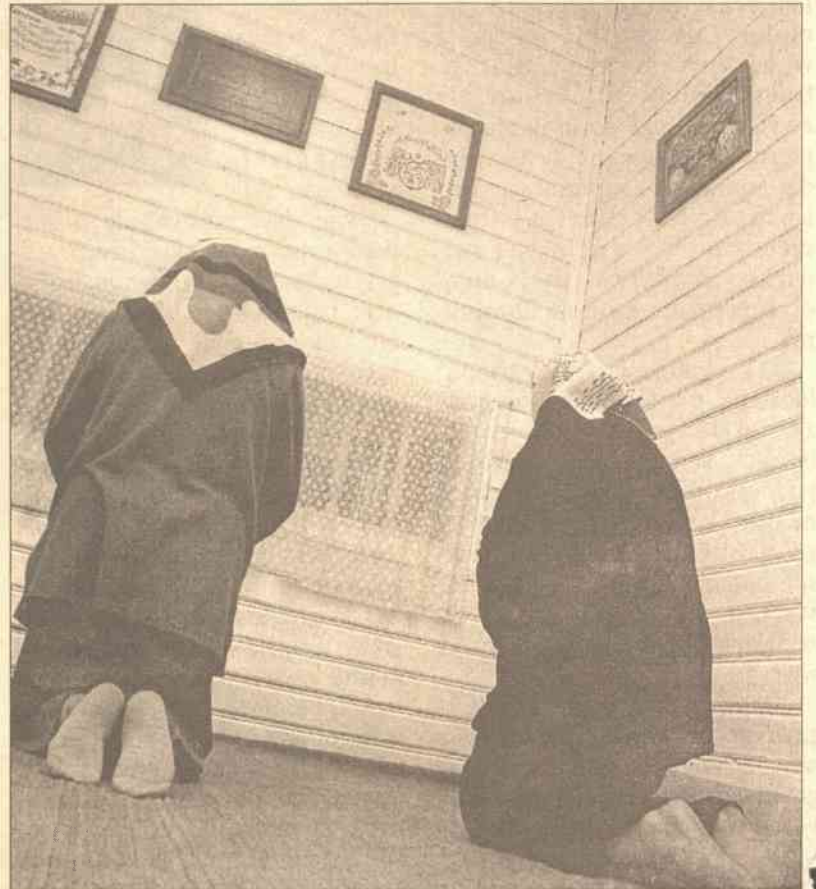
— W latach 70-80 myśleliśmy, że jeżeli władza sowiecka potrwa jeszcze dłużej, to Tatarzy litewscy po prostu znikną jako narodowość. Starsze osoby stopniowo odchodziły, a młodzież nie chciała uczyć się religii. Gdyby rządy sowieckie potrwały dłużej, nie byłoby już nawet komu spełniać obrzędów pogrzebowych — mówi dr Adas Jakubauskas.

Uratowała "pierestrojka"

Wraz z początkiem "pierestrojki" sytuacja Tatarów litewskich uległa zmianie. Obecnie mają absolwentów dwóch wyższych uczelni teologicznych — Romas Jakubauskas z Kowna ukończył bardzo prestiżową uczelnię w Libanie. Jest jedynym na Litwie znawcą prawa szariackiego (prawo islamskie). Urzędujący w Wilnie zwierzchnik mahometan litewskich mufti Ramazanas Krinickis jest absolwentem medrese w Ufie (Rosja), a następnie studiował na jednym z islamskich uniwersytetów w Turcji.

W Związku Radzieckim mieszkało około 20 milionów wyznawców islamu. Więc w latach powojennych na Litwę przyjechało sporo Tatarów kazańskich, Tatarów krymskich, Uzbeków, Azerów, jednak nie dochodziło wówczas do jakichś szerszych kontaktów Tatarów litewskich z muzułmanami z innych republik radzieckich. Podobna tendencja utrzymuje się do dnia dzisiejszego.

Adas Jakubauskas mówi: „Jeszcze podczas odbywania służby zasadni-

Oddzielenie mężczyzn od kobiet podczas modlitwy jest jednym z wymogów islamu. Modlącego się nie powinno nic odrywać od rozmowy z Bogiem, a widok kobiety może naruszyć modlitewne skupienie

czej w armii sowieckiej zauważyłem, że poborowi z republik tradycyjnie muzułmańskich byli już bardzo dalecy od islamu. Ta młodzież wówczas w ogóle nie praktykowała religii swych przodków. My, Tatarzy litewscy, byliśmy lepszymi muzułmanami. Chociaż w porównaniu z resztą ZSRR, sytuacja, w jakiej znajdował się islam na Litwie, była o wiele bardziej tragiczna".

Adas Jakubauskas uważa, że brak szerszych kontaktów litewskich Tatarów z muzułmanami z innych republik radzieckich jest następstwem tego, że przedstawiciele innych narodowości mieszkających na Litwie i wyznających islam łączy ze sobą znajomość ich kultury i języka. "My byliśmy dla nich z tych powodów obcy" — mówi.

Ponad granicami

O wiele bliżsi Tatarom litewskim byli Tatarzy polscy i białoruscy. Co więcej, w znacznym stopniu Tatarzy litewscy, Tatarzy polscy oraz Tatarzy mieszkający na Białorusi, są ze sobą po prostu spokrewnieni. Są to przeważnie te same rodziny rozdzielone granicami. W latach sowieckich Tatarów litewskich bardzo martwiło, że nie mogli normalnie obcować ze swoimi krewnymi mieszkającymi w PRL-u.

Zjazdy tatarskie w Iwju

— Z tego powodu moja babcia nie widziała swego rodzimego brata mieszkającego w Polsce przez 40 lat. Bardzo wielu litewskich Tatarów razem z litewskimi Polakami przeciw repatriowało się do Polski w latach 40 i 50. Natomiast w ostatnich latach podobną sytuację mamy, jeśli chodzi o Tatarów z Białorusi. Za czasów sowieckich

czynny meczet znajdował się w położonym o 150 km od Wilna Iwju. Wówczas w Iwju dochodziło do dużych nieoficjalnych zjazdów tatarskich. Zjazdy te odbywały się najczęściej według następującego scenariusza. Najpierw odwiedzano na cmentarzu groby swych bliskich, odprawiano nabożeństwa, a wieczorem zaczynała się zabawa, wieczorek taneczny dla młodzieży tatarskiej. Zabawa ta często trwała do rana. Następnego dnia wszyscy rozjeżdżali się. Na tych zjazdach młodzież miała doskonałą możliwość zapoznania się ze sobą. Powstawały rodziny tatarskie. Tradycje zjazdów w Iwju trwały przez kilkanaście lat. Teraz natomiast możemy swobodnie obcować z naszymi rodakami w Polsce. Po roku 90 nawet powstają wspólne małżeństwa Tatarów z Litwy i Polski. Ale mamy z wiadomych powodów trudności w przekraczaniu litewsko-białoruskiej granicy. I to jest problem. Na Białorusi mieszka przecież około 8 000 naszych rodaków — z nieukrywanym smutkiem mówi dr Jakubauskas.

W ostatnim czasie Tatarzy litewscy próbują jednak nawiązać ściślejszy kontakt z Tatarami kazańskimi, mieszkającymi na Litwie, przeważnie w Visaginasie i Kownie.

Jednak z tego, co wiadomo, Tatarzy kazańscy nie chcą należeć do jednej wspólnej tatarskiej organizacji społecznej, mimo to ostatnio przeprowadzane są jednak nawet wspólne imprezy.

Sprawy religijne Tatarów kazańskich są bardzo skomplikowane. Nie mają oni na Litwie własnego duchownego i ponoć, nie czynią większych starań, żeby coś tu zmienić. Jak mówią Tatarzy litewscy, w ostatnim czasie w sprawach religijnych dojeżdża do nich człowiek z Wilna.

"Islam odegrał znaczną rolę w zachowaniu naszej świadomości narodowej. W ciągu ostatnich trzystu lat praktycznie utraciliśmy swój język i tylko dzięki przywiązaniu do religii przodków potrafiliśmy zachować swą odrębność narodową" — mówi przewodniczący zarządu muftiatu muzułmanów-sunnitów na Litwie, mufti Ramazanas Krinickis

**SPONSOR NAGRÓD – "LISENAS":
PRODUKCJA CUKIERKÓW**

Cotygodniowe losowanie nagród za rozwiązanie kryżówek. Kupon z rozwiązaniem powyższej kryżówki można nadesłać do 16 września (decyduje data szeptego pocztowego). Wyniki zamieścimy 25 września.

Rozwiązanie krzy- żówki z 28 sierpnia

... przepadał za
miodem (Dokończe-
nie humoru)

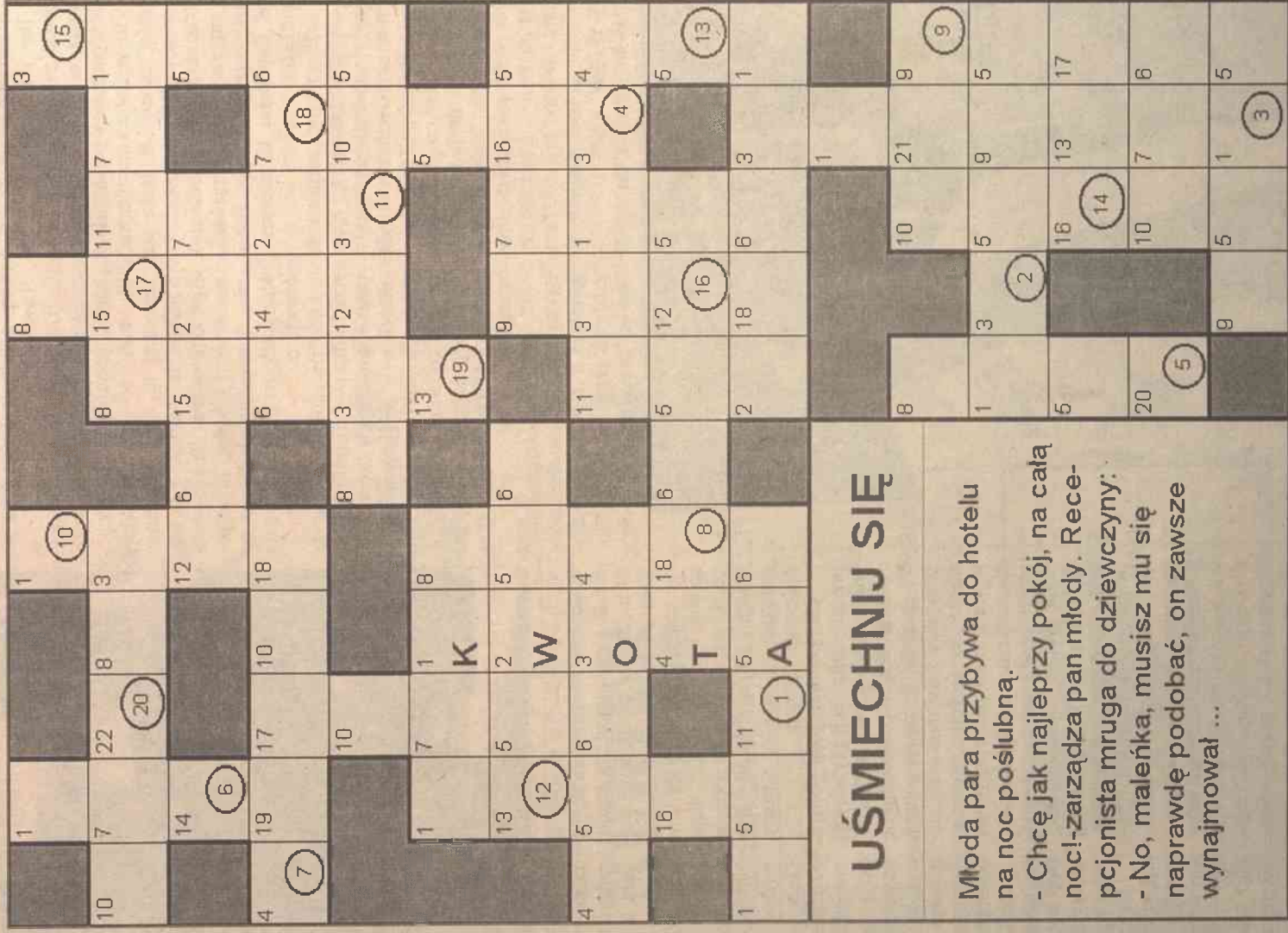
Wśród Czytelników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązanie krzyżówki z 28 sierpnia, zostały rozlosowane nagrody. Tym razem uhonorowała je spółka akcyjna "Lisenas" produkująca cukierki.

Zwycięzcami zostali: Halina Baranowska (Wilno), Barbara Kulesza (Niemenczyn), Aleksander Mazurkiewicz (Wilno).

Nagrody prosi-
my odebrać w re-
dakcji do 17 wrze-
śnia br.

Uwaga, osoby, przysyłające rozwiązania krzyżówek, prosimy o podanie imienia, nazwiska, adresu, a także w miarę możliwości – numeru telefonu.

W losowaniu nagród za rozwiązanie krzyżówki nie mogą uczestniczyć pracownicy redakcji oraz członkowie ich rodzin.

Litery z krzyżówek zostały zaszyfrowane tak, że tym samym liczbom odpowiadają te same litery. Kilka liter już jest ujawnionych, resztę należy wpisać samemu. Litery z pol w okienkach, czytane kolejno od 1 do 20, utworzą rozwiązanie – dokonczenie humoru z okienka. Co sądzicie o nowej wersji krzyżówek?

Ułożył Kazimierz Wołodko

tele KURIER

BEZPŁATNY DODATEK TELEWIZYJNY

11 - 17 września 2004 r.

NA ŁĄDZIE I W WODZIE

Artur Żmijewski zadebiutował w teatrze 24.01.1991 r. W 1992 roku otrzymał nagrodę im. Zbigniewa Cybulskiego. Znany z serialu "Na dobre i na złe" wystąpił także w licznych filmach fabularnych m.in. "Psy i 2", "Demony wojny ug Gó", "Trzy dni bez wyroku", "Młodo deserterów", "Ucieczka z kina wolność", "Panny i udow", "Słoboda gorzka", "Przystań", "Ostatnia misja", "W pustyni i w puszczy", "Lawa", "Nigdy w życiu", "Laweczka". Aktor, jak sam twierdzi, lubi ludzi i jest optymistą. Mimo to, niejednokrotnie obszadzany był już w rolach złych facetów i gangsterów.

Czy jako aktor ceni pan
bardziej treść czy formę?

Jedno i drugie jest równie istotne. Oczywiście, w niektórych sytuacjach waga ta nie jest równoważna, ale oba te elementy są znaczące.

Na jednej z pierwszych pozycji pana filmografii widzienie Gustaw/Konrad z "Lawy". Liście filmowych dokonany zamyka zaś chłurug z serialu "Na dobre i na złe" oraz role w takich produkcjach jak "Nigdy w życiu!" czy "Laweczka". Chciałem zapytać czy dla aktora ma jakies większe znaczenie to, czy wykonuje swoja prace na planie filmu "ambitnego" czy "komercyjnego"?

Dla aktora przede wszystkim ma znaczenie to, żeby grać. Żeby nieustannie się gimnastykować. Dotyczy to zresztą każdej dziedziny. Nauczyciel, lekarz czy kierowca bez piątki wypadła z obiegu, bo świat idzie do przodu i wszystko się zmienia. Tak samo jest w przypadku naszego zawodu.

Czy
jako lau-
reat wie-
lu plebi-

scytów podpisałby się pan pod stwierdzeniem Witkaccgo, że artysta bez powodzenia jest anachronizmem nie do zniesienia? (Dokończenie na str. 23)

**Melanie Griffith
jako kryminalistka**

Melanie Griffith zagra podstępna panią adwokata w telewizyjnym filmie "Heartless".

Melanie Griffith wcieli się w panią adwokatkę, która wykorzystywała, natchodziła, manipulowała, aż w końcu zabijała mężczyzn, którzy starali się ją opuścić.

Obraz powstanie dla CBS i oparty jest na prawdziwych wydarzeniach. Griffith partnerować będzie Esai Morales, który wcieli się w postać ambitnego re-portera. Dziennikarz przyjmując pracę asystenta prawniczki będzie starał się zdobyć materiał na pasjonujący reportaż. Za kamerą stanie Robert Markowitz. Autorem scenariusza jest Adam Greenman. Przypomnijmy, że Griffith ostatnio wystąpił w roli mordercy i Rolie Hart w broadwayowskiej wersji musicalu "Chicago".

KSIĘGARNIA NA RUDNICKIEJ zaprasza i proponuje

- słowniki
- lekturę szkolną
- podręczniki
- ściągły
- zeszyty
- opracowania tematyczne
- literaturę piękną
- książki historyczne
- literaturę dla dzieci
- towary kancelaryjne

Dostarczamy każde wydanie książkowe ukazujące się w Polsce

Mozna tu nabyć oraz zaprenumerować "Kurier Wileński".
Cena prenumeraty 14 Lt miesięcznie

Księgarnia przyjmuje ogłoszenia drobne do "Kuriera Wileńskiego".
Czekamy na Was: Poniedziałek - Piątek 10-19; Sobota 10-17; Niedziela 10-15
Rudnicką 20, Wilnius, tel. 261 02 66, p. e. l. lenbor@one.lt

Gwiazdy mówią, że ...

BARAN. Duża odporność psychiczna, dobre samopoczucie i chęć ważnych zmian zdominują tydzień. W końcu podejmiesz decyzję, którą odwlekasz tygodniami. Weekend spędź z przyjaciółmi.

BYK. Szykuje się podróż. Zanim wyjedziesz, w pracy musisz dopiąć wszystko na ostatni guzik. Gwiazdy uróżnią wiele spotkań towarzyskich. Będziesz błyszczeć, co uprząci Cię w świetny humor. Ktoś zaproponuje ciekawy interes. Jeżeli to Rak, zdecyduj się bez wahania. **BLIŹNIĘTA.** Zauważyłeś się na kimś, kogo darzyłeś dużym zaufaniem. Nie zamartwiaj się, przyjaźń zostanie odbudowana. We czwartek i piątek załatwisz wiele spraw urzędowych. Będzie trochę kłopotów, ale poradzisz sobie z nimi. W domu dobra atmosfera.

RAK. Pierwsze dni tygodnia to pasmo błesk. Jeżeli podejdziesz do tego z dystansem, okaże się, że wszystko może się jeszcze dobrze zakończyć. Tym bardziej że przyjaciele i znajomi zaoterują Ci pomoc.

LEW. Gwiazdy uróżnią dobry tydzień. Przede wszystkim odnowisz wiele znajomości. Będziesz pojeżdżasz się ze Strzelcem, który czeka na wiadomość od Ciebie. Dobry humor przyda się w pracy. Po powrocie z urlopu czeka Cię wiele obowiązków, niektóre męczące.

PANNA. Dopadnie Cię melancholia i zły nastrój. Nie zagłębiaj się we wspomnienia i nie obarczaj odpowiedzialnością innych. Zaplanuj miły wieczór - może wyborną kolację albo wyjście do kina. W środę ktoś znajomy poprosi Cię o pomoc. Jeżeli widać się ona z wyjazdem, zrezygnuj.

WAGA. W poniedziałek zauważysz, że sprawy zawodowe wynikają Ci się spod kontroli. Szybka reakcja pomoże i problemy skończą się, zanim stracisz dobre samopoczucie. W piątek nie spodziewany zastrzyk finansowy. Możesz poszaleć z zakupami.

SKORPION. W pracy spokojny okres. Zaczynasz się nudzić. Wykorzystaj ten czas na zakurzenie zaległych spraw, popraw relacje z współpracownikami.

STRZELEC. Martwisz się kłopotami finansowymi? Niepotrzebnie - już ukończyła Twoim koncie pojawia się piętnaście. W domu bez zmian - spokojna i leniwa atmosfera wakacyjna. Postaraj się wyrwać rodzinę z domu, odwiedź chociażby znajomych. We wtorek spotkanie z Wagą.

KOZIOROŻEC. Nowe znajomości, interesujące spotkania. Na pewno nie będziesz się nudzić. Gdy ochotniejsz po szaleństwach, zabierz się ostro do pracy. Szef obserwuje Cię, a Ty tylko udawaj, że ciężko pracujesz.

WODNIK. Jakaś okazja wymyka Ci się z rąk. Straciłeś zbyt wiele czasu na bezproduktywne dyskusje i planowanie. Na szczęście poratuje Cię dawny znajomy i wszystko zakończy się szczęśliwie.

RYBY. W pracy trochę luźniej, warto więc uprządkować zaległe sprawy. Nie stresuj się. Postaraj się zwracać większą uwagę na regularne odżywianie. Dobry okres dla rozwiązywania spraw rodzinnych.

KURIER WILEŃSKI

DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ

Vilnius, Birbynų 4A, II piętro,
tel./faks. 5 260 84 44,
e-mail: reklama@kurierwilenski.lt

Zapraszamy w godz. 8.00 - 16.30 (w dniach pracy)

Dworzec
kolejowy
A-12, 15, 19

ul. Dzūkų

ul. Liepkalnio

ul. Birbynų

Kurier
Wileński

Plastikowa szalówka wewnętrznych i zewnętrznych

Wybór nowych kolorów

DLUGOŚĆ SZALÓWKI NA ZYCZENIE

Cena od 9,99 Lt za 1m2

ZNIŻKA dla kupujących ponad 45 m2

Produkcję i montaż szalówki

Savonius pr. 152, Vilnius, tel. 231 16 11

Omnia centras, Vėlikų k. 29, 10 km Vilnius, tel. 278 83 58

UAB "Boca", Giesonų st. 6, Klaipėda, tel. 31 47 83

Tilais 6 99, Šilutė, tel. 25 34 25

Savonius E. 74, Marškopio, tel. 7 55 23, mob. tel. (8 616) 3 07 11

2 34 33 44

OMNITEL: 8 688 59629

BITE: 8 681 57864

TELE2: 8 684 34148

TAXI

TV Polonia 14.05

Koniec wakacji

Film obycz., Polska, 1974, reż., Stanisław Jędryka, wyk. Marek Sikora, Agata Siecińska

Kilka tygodni wakacji to dla czternastoletniego bohatera okres przyspieszonego dojrzewania. Przeżywa pierwszą miłość i dramat spowodowany rozpadem małżeństwa rodziców. Pierwszy raz świadomie przeciwstawia się agresji w swoim środowisku i po raz pierwszy w życiu czuje się odpowiedzialny za drugiego człowieka, ciężko chorego starego nauczyciela.

TVP 22.55

Kłątwa skorpiona

Komedia, USA, Niemcy, 2001, reż. Woody Allen, wyk. Woody Allen, Helen Jun

Detektyw do spraw oszustw ubezpieczeniowych C. W. Briggs nie lubi ze wzajemnością koleżanki z pracy, surowej i wynagajającej Betty Ann Fitzgerald. Skazani są jednak na współpracę. Służbowe wyjście do restauracji staje się przełomem w ich stosunkach. Czarodziej Vol-tan hipnotyzuje Briggsa i Ann, używając figurki skorpion. Wmawia im, że są sobie zakochani. Briggs dokonuje napadu, a kiedy budzi się rano, o niczym nie pamięta. Zostaje przydzielony do prowadzenia śledztwa w sprawie włamania, które- go sam dokonał.

TVN7 12.40

Z wizytą u króla Artura

Film przyg., USA, 1995, reż. Ralph L. Thomas, wyk. Michael York, Theresa Russell

W jednej chwili Hank Morgan naprawił coś w gitarze elektrycznej, a w następnej tajemniczym sposobem znalazł się w Anglii w epoce króla Artura, Merlin, słynny czarodziej i doradca króla, do-chodzi do wniosku, że Hank jest czarodziejem. Chłopak zostaje skazany na śmierć. Z opresji ratują go spryt i podstępny komputer. W dniu egzekucji ma miejsce zaćmienie słońca. Chłopak przepowiada, że co ma być do-wodem jego mocy. Król Artur daruje mu życie i czyni swoim rycerzem. Jednak Hank nie szczędzi sił, by znaleźć sposób na powrót do domu.

TVN7 20.00

Przed metą

Dramat, USA, 1998, reż. Robert Towne, wyk. Billy Crystal, Donald Sutherland, Historia Steve'a Prefontaine'a, legendarnego lekko-atlety amerykańskiego, który ustanowił rekord kraju w bie-gach na siedmiu dystansach. Broni grupy autochtonów, oskarżonych o zabójstwo swego przyjaciela Billa.

TV4 9.50

Środa - szalony dzień

Dramat, Francja, 2001, reż. Pascal Thom, wyk. Vincent Lindon, Isabelle Candelier. Dwa światy - dorosłych i dzieci. Dwa światy i jedno szalone życie, wciągające w swój wir zarówno małych, jak i dużych. Martin musi za-opiekować się swą córką Wiktorią, ale pojęcie ojca o życiu dzieci jest bardzo swoiste - od wczesnego ran-ka do nocy oboje odwiedzają bary, uczęszczają na zawody jeździeckie, nie chcą też stracić szansy przy stole karcia-nym. Dziewczyna ten dzień wydaje się najpiękniejszym w życiu.

TV4 13.10

Milczek

Dramat krym., Francja, 1973, reż. Claude Pinoteau, wyk. Lino Ventura, Suzanne Flon.

Zgodnie z oficjalną wersją znany radziecki fizyk zmarł na skutek wylewu krwi do mózgu. W rzeczywistości po-rwali go tajni agenci i nie dziwnego, gdyż jest on ofice-rem wywiadu francuskiego, który przez wiele lat pomyśl-nie szpiegował na rzecz swej ojczyzny.

TV4 17.10

Ostatnia fala

Dramat mist., Australia, 1977, reż. Peter Weir, wyk. Richard Chamberlain, Olivia Hammett.

W tym filmie przeplata się detektywistyczna intryga, wiara australijskich autochtonów oraz refleksje współczesnego człowieka, który się zeknął z niezrozu-miałymi dla niego sprawami. Advokat z Sydney David Bur-ton prowadzi dziwną sprawę. Broni grupy autochtonów, oskarżonych o zabójstwo swego przyjaciela Billa.

PONIEDZIAŁEK 13. IX

Tango TV 22.00

Zemsta mądrali

Komedia, USA, 1992, reż. Roland Mesa, wyk. Robert Carradine, Curtis Armstrong.

Uniwersytet należy do mądrali – urządzono kilka nocnych sal komputerowych, centrów szkoleniowych. Tymczasem przybywają nowi, którzy chcą wskazać sławę, wzięcie "Alfa Beta" i przejąć władzę w swoje ręce. Pomaga im rektor uniwersytetu, który nie cierpi mądrali.

TVN7 21.10

Wieża krwi

Jest to film o niszczącej siłę miłości, spychającej człowieka do przerażenia. Historia miłości Lizy jest okrutna i apokaliptyczna. Rodzice Lizy wczesnie zmarli. Dziewczyna wyrosła w domu dziecka. Krótkie małżeństwo skończyło się rozwodem. Przygarnął ją do swego domu dawny przyjaciel ojca, psycholog. Odał jej Feliks kuzin. W jego domu rozpoczęła się własna historia Lizy.

WTOREK 14. IX

TV3 23.15

Spadanie z wysoka

Dramat, W. Brytania, 2001, reż. Paul Seed, wyk. Paul Reiser, Julie Walters. Doktor Jerry Lipman, psychiatra mający prywatny gabinet na Manhattanie, dobiega czterdziestki. Gdy wyjdzie się, że wszystko w jego życiu układa się pomyślnie, dowiaduje się, że cierpi na białaczkę. Jak wielu chorych w podobnej sytuacji, musi poddać się operacji przeszczepu szpiku kostnego od spokrewnionego z nim dawcy.

TV4 20.20

Sidla

Dramat krym., USA, Niemcy, 2002, reż. Luis Mandok, wyk. Charlyze Theron, Courtney Love.

Prześlępcy gang porwują ludzi i żąda okupu. Wszystkie

cztery przeprowadzone operacje były jednak tylko próbą przed największym, starannie zaplanowanym przestępstwem. Herold bandy wybiegła na ofiarę lekarza wraz z całą jego rodziną. Córka lekarza stała się zakładniczką przestępców. W ten sposób herold realizuje swój plan zemsty – w swoim czasie lekarz operował jego dziecko, które zmarło. Teraz lekarz i jego żona Karlena mają tylko 24 godziny na wyrwanie swej córki ze szponów śmierci.

TV4 22.25

Umierać jest lekko

Thriller psych., Rosja, 1999, reż. Aleksander Chwan, wyk. Polina Kutipowa, Aleksander Łazariew Jr.

Jest to film o niszczącej siłę miłości, spychającej człowieka do przerażenia. Historia miłości Lizy jest okrutna i apokaliptyczna. Rodzice Lizy wczesnie zmarli. Dziewczyna wyrosła w domu dziecka. Krótkie małżeństwo skończyło się rozwodem. Przygarnął ją do swego domu dawny przyjaciel ojca, psycholog. Odał jej Feliks kuzin. W jego domu rozpoczęła się własna historia Lizy.

TVN7 21.10

Jeden z naszych

dobrego robotnika, który potrafi zadbać o zieleńce i zna się na innych sprawach. Od pierwszego wejścia ona pojmuję, że nie uniknie romansu.

TV4 21.20

Ethan Frome

Melodramat, USA, W. Brytania, 1993, reż. John Madden, wyk. Liam Neeson, Patricia Arquette.

Film oparty na wątku powieści Edith Wharton. Do ustronnego miasteczka w Nowej Anglii Starkfield przybywa z Bostonu nowy pastor Smith. Po zapoznaniu się z parafianami przybysz bardzo się zainteresował kalekim Ethanem Fromem, zamieszkałym w domu na skraju miasteczka. Wkrótce pastor poznaje historię tego człowieka. Wiele lat temu studiujący na uniwersytecie Ethan zmuszony był powrócić do domu do umierającej matki, którą się opiekowała jego daleka krewna Zina.

ŚRODA 15. IX

TV Polonia 22.10

Thagatz puchu

TVN7 0.35

Zbrodniczy plan

Dramat wojen., Polska, Francja, Niemcy, 1992, reż. Janusz Kijowski, wyk. Lambert Wilson, Hanna Schygulla.

Jest rok 1943. Podczas likwidacji warszawskiego getta młodego małżeństwa udaje się uciec na aryjską stronę. Znajdując schronienie w mieszkaniu 40-letniej kobiety. Mężczyzna przedstawia żonę jako siostrę. Właścicielka mieszkania zdaje sobie sprawę, że jest to jej ostatnia szansa na miłość. Młody człowiek czuje do niej przede wszystkim wdzięczność, szanuje się pomiędzy dwiema kobietami. Największy dramat przeżywa jednak jego młoda żona, próbując sprzedać małą farmę. Na miejscu okazuje się, że mężczyzna przyjechał wcześniej się piekłem.

TANGO TV

10.10 Teleskop
10.25 Film anim.
10.50 Koncert
11.40 Magazyn stylu życia
12.30 S. "Szpieg"
13.15 S. "Xena"
14.10 101 szokujących chwil

15.00 Komputerowe cuda
15.30 Autopilot
16.00 Inne życie
17.00 S. "Chłopiec i świat"
18.00 Film anim.
18.30 S. "Xena"
19.30 Program muz.
21.00 S. "Tajna agentka"
22.00 Dramat "Okrutna zemsta"

TV POLONIA

7.00 Kawa czy herbata, w tym Wiadomości – skróty o 7.32, 8.02, 8.32 oraz Pogoda o 7.30, 8.00, 8.30
9.00 Wiadomości
9.12 Pogoda
9.15 Cafe Serio
9.25 Kawa czy herbata
10.00 Wiadomości – skróty
10.05 "Domisie" – program dla dzieci
10.30 S. "Trzy szalone zera"
11.00 Raj – magazyn katolicki
11.25 Kobiety
Białego Domu: Mamie Eisenhower

11.30 Kochamy polskie komedie
12.00 Szansa na sukces – program rozrywkowy
12.50 Powstanie – cykl o Powstaniu Warszawskim
13.00 Wiadomości
13.15 S. "Pokoje 107"
13.40 Czwartkowe debaty
14.30 Teatr Telewizji
16.15 Hity satelity
16.30 Okryznanie polszczyzny
17.00 "Domisie" – program dla dzieci
17.25 S. "Trzy szalone zera"
18.00 Telexpress
18.15 Sportowy Express
18.35 Znaki czasu – magazyn
19.00 S. "Święta wojna"
19.25 Szansa na sukces – program rozrywkowy
20.15 Powstanie – cykl o Powstaniu Warszawskim
20.20 Dobranocna
20.30 Wiadomości
20.35 Sport
20.59 Pogoda
21.05 S. "Pokoje 107"
21.40 Wiadomości polonijne – magazyn
21.55 Mówi się... – program poradnikowy
22.15 S. "Na dobre i na złe"
23.10 Hity satelity
23.25 Kobiety

PIĄTEK 17. IX

Białego Domu: Mamie Eisenhower
23.40 Wideoetka
Dorośli Człowieka
0.10 Prokop i panny – talk show
1.00 Wiadomości

WYDARZENIA

6.25 Telegra – teleturniej
7.25 Teleskop
8.00 S. komed.
"Drew Carey Show"
8.30 S. komed.
"Studentzki"
9.00 "Ścieżki miłości"
9.50 "Przyjaciółki i rywalki"
10.40 "Córka przeznaczona"
11.35 S. sensac. "Renegat"
12.35 "Ścieżki miłości"
13.25 Teleskop
15.25 "Przyjaciółki i rywalki"
16.20 "Córka przeznaczona"
17.10 S. komed.
"Siostryczki"
17.40 S. komed.
"Studentzki"
18.10 S. sensac.
"Kobra"
19.10 S. sensac. "Renegat"
20.10 S. komed.
"Siostryczki"
20.40 S. komed.

TV PPT

"Drew Carey Show"
21.10 "Prowincjonalni mordercy"
- film sensac.
23.05 S. obycz.
"Prezydent i poker"
0.05 "High Lonesome"
- film obycz.
2.00 "Granice umysłu"
- film sensac.

TV PPT

7.00 Kawa czy herbata
9.00 Wiadomości
9.12 Pogoda
9.15 Cafe Serio
9.25 Kawa czy herbata
10.00 Wiadomości – skróty
10.03 S. anim. "Doktor Melchior Wyderko"
10.10 S. anim.
"Listy od Feliksa"
10.25 Jedyńca
- program dla dzieci
10.50 S. anim.
"Kopelka"
- przygody z wodą
11.19 Wiadomości – skróty
11.20 S. "Moda na sukces"
11.45 S. komed.
"Pan Ziota Rączka"
12.10 "Dziwne swiry i koralowców"
- film dok.
12.40 Program edukacyjny
13.00 Wiadomości
13.10 Agrobiznes – rolniczy program inform.
13.20 Lasy i Ludzie

10.00, 18.00, 18.30 Węd-karstwo 10.30 Budowa samochodu 5.00, 11.00 Utracone skarby przeszłości 6.00, 12.00, 20.00 Wy-szyisko 7.00, 13.00 Łow-cy potworów 8.00, 14.00 W poszukiwaniu utraconych świąt 9.00, 15.00 Szczęśliwy 16.00 Szczęśliwy 17.00 Pola bit-wy 19.30 Odtworzenie przeszłości 21.00 Amator niebezpieczeństw

PIĄTEK 17. IX

18.45 Targowisko bied
19.30 Wiadomości
20.00 Niezłodiwe
20.50 Wieczorny autograf
21.30 Panorama
22.10 Dokumentalistyka
światowa
23.05 Telefon pomocy

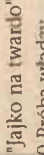

6.30 Rowerowy show
6.50 Filmy anim.
7.45 Reality show
"Sejmowy hotel"
8.15, 17.40 Okna
9.10, 16.40 S. "Libertada"
10.05 S. "Luz Maria"
10.55 Telegra
"Chwila szczęścia"
11.40 Komedia
"Przynęta"
13.20 Filmy anim.
15.00 S. "Luz Maria"
18.45 Wiadomości
"Pełtas"
20.30 Panorama
21.10 Dobry nastrój - cd.
22.10 S. "Porwani".
Podczas przerwy
— Wiadomości
23.45 Dramat
"Prostyutka"

2

14.35 Filmy anim.
16.10 Drogi Samochody.
Ludzie
16.35 Koncert
17.25 Podróż
17.55 Nowości
i prognozy naukowe
18.20 Wędrowni
kulinarnie

namietność
11.00 Szokująca
dokumentalistyka
11.20 S. "Narodziny
Burzuja"
12.20 Thriller
"Twardziele"
14.25 Komedia
"Jajko na twardo"
18.20 Próba władzy
18.35 Kamera VRS
19.15 S. "Mieszczanie"
20.00 Dziś
20.20 Rodzinna kolacja
21.25 Humor
22.05 S. "Anatomia
zdrady"
23.05 Komedia
"Zasady seksu"
1.15 Rozrywki SMS
3.15-5.00 Telegra
"Rozbierz mnie"

7.05 Telesklep
7.20 Film anim.
7.45 Pomoc TV
8.15, 17.40 Nomed
9.10 S. "Dzikuska"
10.10 S. "Potok
namietności"
11.10 Reality show
"Dzanga"
12.10 Film przyg.
"Projekt Jeannie"
13.35 S. "Żonaty
i dzieciaty"
14.05 Filmy anim.
15.45 S. "Rebeka"
16.40 S. "Dzikuska"
18.45 Wiadomości
19.10 Piątkowy

7.05 Telesklep
7.20 Film anim.
7.45 Pomoc TV
8.15, 17.40 Nomed
9.10 S. "Dzikuska"
10.10 S. "Potok
namietności"
11.10 Reality show
"Dzanga"
12.10 Film przyg.
"Projekt Jeannie"
13.35 S. "Żonaty
i dzieciaty"
14.05 Filmy anim.
15.45 S. "Rebeka"
16.40 S. "Dzikuska"
18.45 Wiadomości
19.10 Piątkowy

4

6.40 Próba władzy
6.55 S. "Niebezpieczne
więzi"
8.00 Telewizyjna
18.15, 16.20 S. "Niewinna
Joanna"
9.10, 17.20 S. "Ukryta

Koncert 19.00 Dziś
w Izraelu 20.00 S. "Karny
batalion 21.00 S. "Rosyjski
leś" 22.00 Dziś na
świecie 23.00 Film fab.
"Klasyk" 1.30 Wieczorny
piasek

9.00 "Dopóki człowiek
żyje" 10.20 "Dziś nowa
atrakcja" 11.50 "Anna na
szczy" 13.15 "Gdzie znikł
Fomienko?" 14.30 "Szyb-
kość" 16.00 "Maksim Pie-

"repietlica" 17.30 "Pies ma-
rynarzy" 18.40 "Czerwony
kamień" 19.55 "Szczę-
śliwa godzina" 21.30 "To
co uczciwemu człowieko-
wi potrzebne jest alibi?"
23.00 "Opowieść o zwy-
kłych sprawach" 0.20
"Niespokojne gospodar-
stwo"

6.00 Dzień dobry 9.00,
11.00, 14.00, 17.20 Wia-
domości 9.15, 18.05 S.
Muzyka

muzyczny show
20.00 Pomoc TV
20.30 Komedia
"Doktor Dolittle"
22.15 Film akcji
"Ratownicy"
24.00 Show mody

8.00 Z Wilna
8.20 Autofani
8.50 Dzień dobry
9.15 S. "Julia na wietki"
10.00 Wiadomości
10.30 Z Moskwy
10.45 S. "Syrinka"
11.30 Nowości kulturalne
11.50 Więcej
niż miłość
12.30 Miasteczko
13.00 Wiadomości
13.10 Z Moskwy
13.30 Hazard SMS
14.15 S. "Czerwona
kapela"
15.00 Wiadomości
15.10 Magazyn paryski
15.40 Z Moskwy
16.00 Wiadomości
16.15 Film fab. "Noga"
17.45 S. "Zwyczajne
prawdy"
18.30 Z Wilna
19.00 Wiadomości
19.30 Telefon
"Nietleli"
20.20 Ciepły dom
20.40 S. "Syrinka"
21.25 Dla wdzięku
22.00 Z Wilna
22.35 Linia życia
23.35 Orientacja SMS

9.00, 17.00 Thriller
"Włamanie"
10.35 Melodramat
"Miłość
młodej Naki"
12.15 Melodramat
"Szczęśliwe dni"
13.40, 21.40 Dramat
"Wdowa
z wyspy
Saint Pierre"
15.30, 23.30 Dramat
"Miłość
— to szatan"
18.35 Kanał XXI
18.45 Kalejdoskop
zniek
18.50 Melodramat
"Słodkie życie"

7.30 Światło Ewangelii
8.15 Program roz.
8.30 Spotkania
9.00 Nie tylko
dla wdzięku
9.25 Chodź - zobacz
9.50, 19.55
Nieruchomości:
kupno, sprzedaż,
zamiana, dzierżawa
17.05 Film fab.
"Galop serca"
19.00 Labirynt gier
19.25 Od kultury do...
20.05 Film fab.
"Wielki kalibet"
21.45 Bez pracy
nie ma kłaczy
22.15 Dla wdzięku

ANONSE

5

KURIER
WILNIJSKI

cie FBI zastawia pułapkę na
jednego z najniebezpiecz-
niejszych ludzi w USA, Gordo-
na Kahla, członka ekstremi-
stycznego ugrupowania pra-
wicowego. Wybuch strzela-
nina, w której wyniku ginie
dwóch funkcjonariuszy.
Agent Richard Mayberry roz-
poczyna pościg za Kahlem,
ale jego sympatycy udzielają
mu schronienia.

PIĄTEK 17. IX

TV3 20.35

Doktor Dolittle 2

Komedia, USA, 2001, reż.
Steve Carr, wyk. Eddie
Murph, Kristen Wilson
W drugiej komedii doktor Do-
little ma wielu pacjentów.
Tak dużo, że coraz rzadziej
bywa ze swą rodziną i nie za-
uważa, że córka dorasta i ma
chłopca. Zamiast problemów
rodziny, Dolittle zajmuje
się lesną zwierzyzną. Wielka
spółka grozi wyrębem lasu
i pozostawieniem czworono-
gów bez domu.

TV3 22.15

Ratownicy.
Zakazany raj

Film akcji, USA, 1995, reż.
Douglas Schwartz, wyk. Pa-
mela Anderson, David Has-
selhoff
Dzielną ekipą ratowniczą wy-

rusza na Hawaje. Nie może
jednak cieszyć się z urlopu.
Spotykają tu ją różne przygo-
dy.

LNK 20.35

Romeo musi umrzeć

Film akcji, USA, 2000, reż.
Andrzej Bartkowiak, wyk.
Jet Li, Aallyah
Dwie rodziny, połączone głę-
bokimi iradycjami, są pogra-
żone w okrutnej wojnie. Gru-
py azjatycko i afrykańsko-
amerykańska chcą kontrolo-
wać wybrzeże Oaklandu. Je-
den z członków grupy azja-
tyckiej zostaje zabity, a wtedy
wojna gangów staje się tak
niebezpieczna, że nikt nie po-
trafił tego wyobrazić.

LNK 22.45

Matrica

Film akcji, USA, 1999, reż.
Andy Wachowski, Larry
Wachowski, wyk. Keanu Re-
eves, Laurence Fishburne
Skromny chłopiec Thomas
Anderson ma poważną i in-
trajną pracę w dużej firmie
technologii komputerowych.
Po spełnieniu wymagań pra-
codawców szuka odpowie-
dzi, dotyczącej Matricy. Jest
mocno przekonany, że jest
ona sednem życia. Prawie
nie śpi nocami. Tylko z po-
kątnych pogłosek słyszał, że
Matrica — to szalony okrutny
mechanizm, kontrolujący je-
go życie i życie innych ludzi.
Młody człowiek wie, że żyje
w końcu roku 1999 i gorąco-
kwo pragnie wiedzieć, kim
jest ta Matrica?

6.00, 8.00 Dziś w Amery-
ce 6.30 "BG Internatio-
nal" 7.00 Bez polityki
7.15 S. "Dzieci Noego"
7.30 Vis a vis z Barata
9.00, 16.00 S. "Ojciec Co-
rajo" 10.00 Pół do szóstej
10.30 Strefa zmroku
11.00 W Nowym Jorku
z Topalarem 12.00 Ukry-
ta kamera 13.00 Film fab.
"Agent w mini" 15.00
Dziś w Rosji 15.30, 1.00
Ukryta kamera 17.00

6.00 Dzień dobry
9.00 S. "Komisarz Rex"
10.25, 17.30 S. "I znów
ci Stevensonowie"
10.50 Godzina
"Discovery"
11.45 Asystent
na jeden dzień
12.30 Targowisko bied
13.20 Dla rolników
13.50 Dokumentalistyka
światowa
14.45 Koncert
16.30 Godzina
małych gwiazd
17.20 Wiadomości (ros.)
18.05 Film anim.
18.30 Wiadomości
18.45 Życie jest piękne
19.40 Dobry nastrój
20.25, 22.09 Loteria
"Pełtas"
20.30 Panorama
21.10 Dobry nastrój - cd.
22.10 S. "Porwani".
Podczas przerwy
— Wiadomości
23.45 Dramat
"Prostyutka"

7.30 Światło Ewangelii
8.15 Program roz.
8.30 Spotkania
9.00 Nie tylko
dla wdzięku
9.25 Chodź - zobacz
9.50, 19.55
Nieruchomości:
kupno, sprzedaż,
zamiana, dzierżawa
17.05 Film fab.
"Galop serca"
19.00 Labirynt gier
19.25 Od kultury do...
20.05 Film fab.
"Wielki kalibet"
21.45 Bez pracy
nie ma kłaczy
22.15 Dla wdzięku

8.00 Z Wilna
8.20 Autofani
8.50 Dzień dobry
9.15 S. "Julia na wietki"
10.00 Wiadomości
10.30 Z Moskwy
10.45 S. "Syrinka"
11.30 Nowości kulturalne
11.50 Więcej
niż miłość
12.30 Miasteczko
13.00 Wiadomości
13.10 Z Moskwy
13.30 Hazard SMS
14.15 S. "Czerwona
kapela"
15.00 Wiadomości
15.10 Magazyn paryski
15.40 Z Moskwy
16.00 Wiadomości
16.15 Film fab. "Noga"
17.45 S. "Zwyczajne
prawdy"
18.30 Z Wilna
19.00 Wiadomości
19.30 Telefon
"Nietleli"
20.20 Ciepły dom
20.40 S. "Syrinka"
21.25 Dla wdzięku
22.00 Z Wilna
22.35 Linia życia
23.35 Orientacja SMS

9.00, 17.00 Thriller
"Włamanie"
10.35 Melodramat
"Miłość
młodej Naki"
12.15 Melodramat
"Szczęśliwe dni"
13.40, 21.40 Dramat
"Wdowa
z wyspy
Saint Pierre"
15.30, 23.30 Dramat
"Miłość
— to szatan"
18.35 Kanał XXI
18.45 Kalejdoskop
zniek
18.50 Melodramat
"Słodkie życie"

7.30 Światło Ewangelii
8.15 Program roz.
8.30 Spotkania
9.00 Nie tylko
dla wdzięku
9.25 Chodź - zobacz
9.50, 19.55
Nieruchomości:
kupno, sprzedaż,
zamiana, dzierżawa
17.05 Film fab.
"Galop serca"
19.00 Labirynt gier
19.25 Od kultury do...
20.05 Film fab.
"Wielki kalibet"
21.45 Bez pracy
nie ma kłaczy
22.15 Dla wdzięku

8.00 Z Wilna
8.20 Autofani
8.50 Dzień dobry
9.15 S. "Julia na wietki"
10.00 Wiadomości
10.30 Z Moskwy
10.45 S. "Syrinka"
11.30 Nowości kulturalne
11.50 Więcej
niż miłość
12.30 Miasteczko
13.00 Wiadomości
13.10 Z Moskwy
13.30 Hazard SMS
14.15 S. "Czerwona
kapela"
15.00 Wiadomości
15.10 Magazyn paryski
15.40 Z Moskwy
16.00 Wiadomości
16.15 Film fab. "Noga"
17.45 S. "Zwyczajne
prawdy"
18.30 Z Wilna
19.00 Wiadomości
19.30 Telefon
"Nietleli"
20.20 Ciepły dom
20.40 S. "Syrinka"
21.25 Dla wdzięku
22.00 Z Wilna
22.35 Linia życia
23.35 Orientacja SMS

9.00, 17.00 Thriller
"Włamanie"
10.35 Melodramat
"Miłość
młodej Naki"
12.15 Melodramat
"Szczęśliwe dni"
13.40, 21.40 Dramat
"Wdowa
z wyspy
Saint Pierre"
15.30, 23.30 Dramat
"Miłość
— to szatan"
18.35 Kanał XXI
18.45 Kalejdoskop
zniek
18.50 Melodramat
"Słodkie życie"

7.30 Światło Ewangelii
8.15 Program roz.
8.30 Spotkania
9.00 Nie tylko
dla wdzięku
9.25 Chodź - zobacz
9.50, 19.55
Nieruchomości:
kupno, sprzedaż,
zamiana, dzierżawa
17.05 Film fab.
"Galop serca"
19.00 Labirynt gier
19.25 Od kultury do...
20.05 Film fab.
"Wielki kalibet"
21.45 Bez pracy
nie ma kłaczy
22.15 Dla wdzięku

8.00 Z Wilna
8.20 Autofani
8.50 Dzień dobry
9.15 S. "Julia na wietki"
10.00 Wiadomości
10.30 Z Moskwy
10.45 S. "Syrinka"
11.30 Nowości kulturalne
11.50 Więcej
niż miłość
12.30 Miasteczko
13.00 Wiadomości
13.10 Z Moskwy
13.30 Hazard SMS
14.15 S. "Czerwona
kapela"
15.00 Wiadomości
15.10 Magazyn paryski
15.40 Z Moskwy
16.00 Wiadomości
16.15 Film fab. "Noga"
17.45 S. "Zwyczajne
prawdy"
18.30 Z Wilna
19.00 Wiadomości
19.30 Telefon
"Nietleli"
20.20 Ciepły dom
20.40 S. "Syrinka"
21.25 Dla wdzięku
22.00 Z Wilna
22.35 Linia życia
23.35 Orientacja SMS

9.00, 17.00 Thriller
"Włamanie"
10.35 Melodramat
"Miłość
młodej Naki"
12.15 Melodramat
"Szczęśliwe dni"
13.40, 21.40 Dramat
"Wdowa
z wyspy
Saint Pierre"
15.30, 23.30 Dramat
"Miłość
— to szatan"
18.35 Kanał XXI
18.45 Kalejdoskop
zniek
18.50 Melodramat
"Słodkie życie"

7.30 Światło Ewangelii
8.15 Program roz.
8.30 Spotkania
9.00 Nie tylko
dla wdzięku
9.25 Chodź - zobacz
9.50, 19.55
Nieruchomości:
kupno, sprzedaż,
zamiana, dzierżawa
17.05 Film fab.
"Galop serca"
19.00 Labirynt gier
19.25 Od kultury do...
20.05 Film fab.
"Wielki kalibet"
21.45 Bez pracy
nie ma kłaczy
22.15 Dla wdzięku

8.00 Z Wilna
8.20 Autofani
8.50 Dzień dobry
9.15 S. "Julia na wietki"
10.00 Wiadomości
10.30 Z Moskwy
10.45 S. "Syrinka"
11.30 Nowości kulturalne
11.50 Więcej
niż miłość
12.30 Miasteczko
13.00 Wiadomości
13.10 Z Moskwy
13.30 Hazard SMS
14.15 S. "Czerwona
kapela"
15.00 Wiadomości
15.10 Magazyn paryski
15.40 Z Moskwy
16.00 Wiadomości
16.15 Film fab. "Noga"
17.45 S. "Zwyczajne
prawdy"
18.30 Z Wilna
19.00 Wiadomości
19.30 Telefon
"Nietleli"
20.20 Ciepły dom
20.40 S. "Syrinka"
21.25 Dla wdzięku
22.00 Z Wilna
22.35 Linia życia
23.35 Orientacja SMS

9.00, 17.00 Thriller
"Włamanie"
10.35 Melodramat
"Miłość
młodej Naki"
12.15 Melodramat
"Szczęśliwe dni"
13.40, 21.40 Dramat
"Wdowa
z wyspy
Saint Pierre"
15.30, 23.30 Dramat
"Miłość
— to szatan"
18.35 Kanał XXI
18.45 Kalejdoskop
zniek
18.50 Melodramat
"Słodkie życie"

7.30 Światło Ewangelii
8.15 Program roz.
8.30 Spotkania
9.00 Nie tylko
dla wdzięku
9.25 Chodź - zobacz
9.50, 19.55
Nieruchomości:
kupno, sprzedaż,
zamiana, dzierżawa
17.05 Film fab.
"Galop serca"
19.00 Labirynt gier
19.25 Od kultury do...
20.05 Film fab.
"Wielki kalibet"
21.45 Bez pracy
nie ma kłaczy
22.15 Dla wdzięku

8.00 Z Wilna
8.20 Autofani
8.50 Dzień dobry
9.15 S. "Julia na wietki"
10.00 Wiadomości
10.30 Z Moskwy
10.45 S. "Syrinka"
11.30 Nowości kulturalne
11.50 Więcej
niż miłość
12.30 Miasteczko
13.00 Wiadomości
13.10 Z Moskwy
13.30 Hazard SMS
14.15 S. "Czerwona
kapela"
15.00 Wiadomości
15.10 Magazyn paryski
15.40 Z Moskwy
16.00 Wiadomości
16.15 Film fab. "Noga"
17.45 S. "Zwyczajne
prawdy"
18.30 Z Wilna
19.00 Wiadomości
19.30 Telefon
"Nietleli"
20.20 Ciepły dom
20.40 S. "Syrinka"
21.25 Dla wdzięku
22.00 Z Wilna
22.35 Linia życia
23.35 Orientacja SMS

9.00, 17.00 Thriller
"Włamanie"
10.35 Melodramat
"Miłość
młodej Naki"
12.15 Melodramat
"Szczęśliwe dni"
13.40, 21.40 Dramat
"Wdowa
z wyspy
Saint Pierre"
15.30, 23.30 Dramat
"Miłość
— to szatan"
18.35 Kanał XXI
18.45 Kalejdoskop
zniek
18.50 Melodramat
"Słodkie życie"

7.30 Światło Ewangelii
8.15 Program roz.
8.30 Spotkania
9.00 Nie tylko
dla wdzięku
9.25 Chodź - zobacz
9.50, 19.55
Nieruchomości:
kupno, sprzedaż,
zamiana, dzierżawa
17.05 Film fab.
"Galop serca"
19.00 Labirynt gier
19.25 Od kultury do...
20.05 Film fab.
"Wielki kalibet"
21.45 Bez pracy
nie ma kłaczy
22.15 Dla wdzięku

8.00 Z Wilna
8.20 Autofani
8.50 Dzień dobry
9.15 S. "Julia na wietki"
10.00 Wiadomości
10.30 Z Moskwy
10.45 S. "Syrinka"
11.30 Nowości kulturalne
11.50 Więcej
niż miłość
12.30 Miasteczko
13.00 Wiadomości
13.10 Z Moskwy
13.30 Hazard SMS
14.15 S. "Czerwona
kapela"
15.00 Wiadomości
15.10 Magazyn paryski
15.40 Z Moskwy
16.00 Wiadomości
16.15 Film fab. "Noga"
17.45 S. "Zwyczajne
prawdy"
18.30 Z Wilna
19.00 Wiadomości
19.30 Telefon
"Nietleli"
20.20 Ciepły dom
20.40 S. "Syrinka"
21.25 Dla wdzięku
22.00 Z Wilna
22.35 Linia życia
23.35 Orientacja SMS

9.00, 17.00 Thriller
"Włamanie"
10.35 Melodramat
"Miłość
młodej Naki"
12.15 Melodramat
"Szczęśliwe dni"
13.40, 21.40 Dramat
"Wdowa
z wyspy
Saint Pierre"
15.30, 23.30 Dramat
"Miłość
— to szatan"
18.35 Kanał XXI
18.45 Kalejdoskop
zniek
18.50 Melodramat
"Słodkie życie"

7.30 Światło Ewangelii
8.15 Program roz.
8.30 Spotkania
9.00 Nie tylko
dla wdzięku
9.25 Chodź - zobacz
9.50, 19.55
Nieruchomości:
kupno, sprzedaż,
zamiana, dzierżawa
17.05 Film fab.
"Galop serca"
19.00 Labirynt gier
19.25 Od kultury do...
20.05 Film fab.
"Wielki kalibet"
21.45 Bez pracy
nie ma kłaczy
22.15 Dla wdzięku

8.00 Z Wilna
8.20 Autofani
8.50 Dzień dobry
9.15 S. "Julia na wietki"
10.00 Wiadomości
10.30 Z Moskwy
10.45 S. "Syrinka"
11.30 Nowości kulturalne
11.50 Więcej
niż miłość
12.30 Miasteczko
13.00 Wiadomości
13.10 Z Moskwy
13.30 Hazard SMS
14.15 S. "Czerwona
kapela"
15.00 Wiadomości
15.10 Magazyn paryski
15.40 Z Moskwy
16.00 Wiadomości
16.15 Film fab. "Noga"
17.45 S. "Zwyczajne
prawdy"
18.30 Z Wilna
19.00 Wiadomości
19.30 Telefon
"Nietleli"
20.20 Ciepły dom
20.40 S. "Syrinka"
21.25 Dla wdzięku
22.00 Z Wilna
22.35 Linia życia
23.35 Orientacja SMS

9.00, 17.00 Thriller
"Włamanie"
10.35 Melodramat
"Miłość
młodej Naki"
12.15 Melodramat
"Szczęśliwe dni"
13.40, 21.40 Dramat
"Wdowa
z wyspy
Saint Pierre"
15.30, 23.30 Dramat
"Miłość
— to szatan"
18.35 Kanał XXI
18.45 Kalejdoskop
zniek
18.50 Melodramat
"Słodkie życie"

7.30 Światło Ewangelii
8.15 Program roz.
8.30 Spotkania
9.00 Nie tylko
dla wdzięku
9.25 Chodź - zobacz
9.50, 19.55
Nieruchomości:
kupno, sprzedaż,
zamiana, dzierżawa
17.05 Film fab.
"Galop serca"
19.00 Labirynt gier
19.25 Od kultury do...
20.05 Film fab.
"Wielki kalibet"
21.45 Bez pracy
nie ma kłaczy
22.15 Dla wdzięku

Środowiska katolickie przeciwko Almodóvarowi

Środowiska katolickie protestują przeciwko Almodóvarowi, w którym pojawia się forma protestu. Film bę-
włoski protestujący po-
wektu na ekranie fil-
mu Pedro Almodóvara
"Złe wychowanie".
Zdjęcia filmu z eka-
nów domaga się Liga
Polityczna. Rodzin.
W Warszawie znalazła-
no plakaty, w Poznaniu
podczas emisji ktoś roz-
pylił w kinie gaz. Takich
protestów film nie wy-
wołał w żadnym innym
kraju - czytamy w "Życiu
Warszawy".

Gazeta przypomina, że "Złe wychowanie",

w którym pojawia się forma protestu. Film bę-
włoski protestujący po-
wektu na ekranie fil-
mu Pedro Almodóvara
"Złe wychowanie".
Zdjęcia filmu z eka-
nów domaga się Liga
Polityczna. Rodzin.
W Warszawie znalazła-
no plakaty, w Poznaniu
podczas emisji ktoś roz-
pylił w kinie gaz. Takich
protestów film nie wy-
wołał w żadnym innym
kraju - czytamy w "Życiu
Warszawy".

Cwiazdy polskiego filmu na ślubnym kobiercu

W sobotę, 4 wrze-
śnia, na ślubnym ko-
biercu stanęli Agniesz-
ka Warchulska i Prze-
mysław Sadowski.

Ceremonia odbyła się w kościele Wniebo-
wzięcia Najświętszej Ma-
rii Panny i św. Józefa
Obłubieńca w Warsza-
wie, a na ślubie aktor-
skiej pary nie zabrakło
znamiennych gości, jak
podaje "Super Express",
pojawili się m.in.: Anna
Korcz, Magdalena Wól-
f-
cik, Grzegorz Misiński,
Maciej Robakiewicz,
z nazwaną Agnieszka
Tomasz Mandes, Joanna
Koroniewska, Maciej

z roli w serialu "Słona

Największe przeboje i porażki lata

W tym roku w ame-
rykańskich kinach padł
rekord lata - wpływy
z biletów wyniosły aż
cztery miliardy dol-
arów.

Do osiągnięcia tak
wspaniałego wyniku przy-
czyniły się głównie trzy fi-
lmy: "Shrek 2", "Spider-
Man 2" i "Harry Potter
i więzien Azkabanu".

W pierwszej piątce
największych kinowych
przebojów lata znalazł się
tylko jeden film "Poju-
trze", który nie był konty-
nuacją.

Sam "Shrek 2" przy-
niósł ponad 436 milionów
dolarów, co pozwoliło mu
zająć trzecie miejsce na li-
ście największych hitów
wszech czasów w USA -

Michał Wiśniewski zagra w filmie

Coraz bliżej do
ostatniej płyty, to nasza
pierwsza zagra na pla-
nie filmu "Lawstorian",
w którym rolę intelligen-
ta, którego hazard do-
prowadził do ruiny, ma
zagrać Michał Wiśniew-
ski.

"Konczę właśnie pe-
wien etap w swoim życiu.
Jestem alpinistą, zdoby-
wam szczyty i szukam inne-
go do zdobycia. Wyda-
je mi się, że co było do zro-
bienia w muzyce w Polsce,
już zrobiłem. Wydałbym
się już wkrótce.

CZWARTEK 16. IX

15.30 Film anim. 16.00 Inne życie 17.00 S. "Anioł" 18.00 Film anim. 18.30 S. "Xena" 19.30 Styl Tangoany 21.00 Komedie "Organizacja rozwojów" 22.00 Koziołkowi 23.40 Znajomość SMS	13.40 Powstańcy - cykl o Powstaniu Warszawskim 13.45 Ze szuflą na ty 14.15 "Tagarz puchu" 16.15 Sekrety zdrowia 16.35 Miliard w rozumie 17.00 Wędrowni po Polsce 17.10 Kuchnia wroźki - program dla dzieci 17.25 S. "Wyspa przygód" 18.00 Teleexpress 18.15 Sportowy Express 18.35 Raj - magazyn 19.00 Bełkistki - magazyn 19.10 Rozmowy na czasie - program publ. 19.40 Talk show 20.10 Powstańcy - cykl o Powstaniu Warszawskim 20.15 Dobranocka 20.30 Wiadomości 20.53 Sport 20.59 Pogoda 21.03 Pogoda dla kierowców 21.05 S. "Pokoł 107" 21.38 Kiełbaski widać, kiełbaski wie- - program publ. 22.05 Teatr Telewizji 23.05 Czwartkowe debaty 0.40 Prosto w oczy 0.50 Pogoda 1.00 Wiadomości	6.25 Telegra - teleturniej 7.25 Teleskop 8.00 S. komed. "Drew Carey Show" 8.30 S. komed. "Studentki" 9.00 "Ścieżki miłości" 9.50 "Przyjaźni i rywalki" 10.40 "Córka przeznaczenia" 11.35 S. sensac. "Renegat" 12.35 "Ścieżki miłości" 12.35 "Ścieżki miłości" 13.25 Teleskop 15.25 Przyjaźni i rywalki 16.20 "Córka przeznaczenia" 17.40 S. komed. "Studentki" 18.10 S. sensac. "Wichyblade- Pierno mocy" 19.10 S. sensac. "Renegat" 20.10 S. komed. "Siostrzyczki" 20.40 S. komed. "Drew Carey Show" 21.10 "Złoty plan" - film sensac. 23.05 S. sensac. "Kobra. Oddział specjalny" 0.05 "Prowinionalni mordery" - film sensac.	2.00 "Zabij ich wszystkich" - film obcy. 7.00 Kawa czy herbata 9.00 Wiadomości 9.12 Pogoda 9.15 Cafe Serio 9.25 Kawa czy herbata 10.00 Wiadomości 10.02 S. anim. "Misiowanki" 10.25 Butzik - program dla dzieci 10.55 S. komed. "Niesamowite przyjaciółki Harrisza Pembletona" 11.20 Wiadomości 11.23 S. "Moda na sukces" 11.45 S. "Chłopi" 12.40 "Schaefer der Welt" - cykl dok. 12.55 Książki na jeść 13.00 Wiadomości 13.10 Agrobiznes - rolnicy program inform. 13.25 My, Wy, Oni - magazyn 13.50 S. komed. "Sąsiedzi" 14.20 Sopot 2004 na bis - Kate Ryan 14.42 Wiadomości - cykl 14.44 Książki na jeść 14.45 Kwadrans na kawę - program 15.00 Program	edukacyjny 15.25 Wiadomości - cykl 15.25 S. "W labiryncie" 15.55 Książki na jeść 16.00 Wiadomości 16.10 S. "Nash Bridges" 17.00 Festiwal Nauki Polskiej - telewizja od kuchni 17.25 S. "Moda na sukces" 17.50 Sportowy Express 18.00 Teleexpress 18.15 Powstańcy - cykl o Powstaniu Warszawskim 18.25 Festiwal Nauki Polskiej 18.40 S. "Plebana" 19.05 Jaka to melodia? - quiz muz. 19.35 S. komed. "Gena Davis Show" 20.00 Wieczorynka 20.30 Wiadomości 20.53 Sport 20.59 Pogoda 21.00 Pogoda dla kierowców 21.10 Prosto w oczy 21.23 Pogoda 21.30 S. krym. "Głina" 22.35 Zawsze po 21. - magazyn reporterów 23.10 Czwartkowe debaty 23.57 Wiadomości 0.10 Studio PPF - Gdynia 2004 0.25 "Barwy ochronne" - film fab. 2.00 Biznes - perspektywy 2.05 "Skorpion" - film dok. 2.30 "Magot" - film dok.
---	---	--	---	---

14.05 Film dok. 14.15 Po-
droże dyktanta 14.45 So-
lo debiutanta 15.15 Film
anim. 16.05 5x5 17.05
Film dok. 17.30 Nowa
kolekcja 19.10 Sfera inte-
rnetowa 19.35 Film
fab. "Los człowieka" 20.05
S. "Powrót Muchtara"
21.00 Panoroma 21.50
Prawa człowieka 22.00
Film fab. "Heimer"

Film fab. "Pociąg jedzie na
wschód" 20.50 Kółka
21.30 Opowieści księcia
Szczepanowa 22.35 Tajne
sprawy 23.30 "Wiemie-
ko" 0.15 Pietrowka 38

8.30, 15.15 S. "Szyrenki"
10.15, 16.45 "Per Mason"
11.45, 18.30 "Poranny
numer" 12.30, 19.15
"Córki McLafoda" 22.00,
22.45, 1.30 "Prawo i po-
rządek" 23.45 "Fisisko"

4.00, 10.00, 18.00, 18.30
Wędkarstwo 4.30, 10.30

7

Pełna wirtuozeria — żadnych pytań więcej! Jeżeli odpowiedziałeś na wszystkie pytania poprawnie, może powinienes pomyśleć o zmianie zawodu? Możesz zostać na przykład specjalistą informatykiem — co Ty na to? Masz duże szanse powodzenia, jeżeli założysz własną firmę i ruszysz na giełdę. Z Twoją wiedzą możesz komputerowo manipulować handlem akcjami i dojść szybko do miliardów! Postępuj jednak ostrożnie! Nie twórz monopolu jak Bill Gates. Istnieje niebezpieczeństwo, że twoje imperium zostanie znieszczone przez sąd. Ale żarty na bok. Technologia komputerowa wciąż się zmienia, więc jeżeli chcesz być na bieżąco z nowinkami, nadal czytaj Komputer ŚWIAT.

(nie traktuj tego testu zbyt poważnie!)

b — znam tylko Windows
(1)
c — nie wiem, co to jest (0)
20. Co to jest czas dostę-
pu?
a — czas potrzebny kompu-
terowi do odnalezienia infor-
macji zapisanych na nośniku
danych (2)
b — czas potrzebny kom-
puterowi do rozpoczęcia pracy
w systemie (1)
c — czas, w jakim użytkow-
nik pisze na klawiaturze (0)
od 0 do 10 punktów —
Początkujący
No cóż... Do specjalistów
komputerowych jeszcze nie na-
leżysz. To co się wysuwa, gdy
wciśniesz przycisk napędu CD—
ROM, to nie podstawa pod ka-
wą tylko szufladka na płytę CD!
A Universal Serial Bus to nie au-
tobus, lecz gniazdo, do którego

12. Co to jest USB?
a — Universal Servis Backup (0)
b — Universal Serial Backup (1)
c — Universal Serial Bus (2)

13. Co to znaczy makro?
a — sieć supermarketów (0)
b — zapamiętany przez komputer ciąg poleceń (2)
c — soczewka tak zwanej myszki optycznej (1)

14. Co oznacza LCD?
a — Light Cristal Disk — rodzaj optycznego nośnika danych (1)
b — rodzaj narkotyku (0)
c — Liquid Cristal Display — wyświetlacz ciekłokrystaliczny (2)

15. Co robisz, gdy system się zawiesza?
a — dzwonię po pomoc techniczną i nie ruszam komputera (0)
b — naciskam przycisk z napisem "restart" (1)
c — naciskam przycisk z napisem "power" (2)

puter Świata?
a -- rzadko (1)
b -- kilka razy w tygodniu (0)
c -- nigdy (2)

6. Co mówi Twój partner/Twoja partnerka na Twoje hobby?
a -- często prosi mnie o radę w komputerowych problemach (2)
b -- wysmiewa mnie, bo system często się zawiesza (0)
c -- czasami się denerwuje, bo za długo siedzę przy moni-
torem (1)

7. Czy komputer ułatwia Ci życie?
a -- zupełnie nie, ciągle muszę konfigurować komputer od nowa, listy wolę pisać odręcznie (0)
b -- w niektórych sprawach tak, na przykład wyszukiwanie numeru telefonu na CD-

19.00	Dziś na świecie	7.00,	8.00,	9.00,	10.00,
20.00	S. "Batalion karny"	11.00,	12.00,	14.00,	
21.00	S. "Rosyjski lek"	15.00,	17.00,	18.00,	
22.00	Dziś na świecie	23.00	Wiadomości 7.05,	7.35,	8.10,
23.00	Koncert 1.00 Ukryta kamera			8.35	Dzień do- bry, Białoruś 7.30, 8.30, 20.00 Przedsiebiorczość 9.05 Film fab. "Lot zos- ta- je odroczoney" 10.30 Ratownicy 11.10, 18.15 S. "Bogaci i sławni" 12.10 Film fab. "To nie ja, to on" 13.45 Film anim.

6.00, 8.00 Dział w Ameryce 6.30 "BG: International" 7.00 s. "Dzieci Noego" 7.30 Wieczorny pitaszek 9.00, 16.00 s. "Odcieczek" 10.00 s. "Policja morska" 11.00 s. "Seniora" 12.00 Film fab. "Droga do domu" 13.00 Film fab. "Wolga, Wolga" 15.00 Dział w Rosji 15.30 Film anim. 17.00 Czekaj na mnie 18.00 Koncert

SOBOTA 11. IX

8.00 Filmy anim. 9.30 Encyklopedia Gustawa	10.00 Dłta rolników 10.30 Zeszyty wileńskie 10.45 „Album wileński” (pol.) 11.00 Rosyjska ulica 11.15 Droga 11.30 Trembita 11.40 Magazyn wspólnot narodowych 11.50 Memora 12.00 Nasze miasteczka 13.00 Kultura 14.30 Nowości i prognozy naukowe 15.00 Godzina „Discovery” 16.00 Wiadomości 16.10 Pytanko 16.25 Film krym. „Detektyw Nero Wolf” 17.55 Reality show „Uczni” 18.45 Asystent na jeden dzień 19.30 Konkert 20.25, 20.59 Loterie „Perlas” 20.30 Panorama 20.50 Loteria „Tuzinas” 21.00 Konkert 22.00 Komedia „Za wszelką cenę” 23.30 S. „Operacyjna grupa śledcza”
--	---

2

13.35 Drogi. Samochody. Ludzie	14.00 Targowisko bied 14.45 Honor kraju 15.40 Zeszyty wileńskie 15.55 „Album wileński” (pol.) 16.10 Rosyjska ulica 16.45 Słowo chrześcijańskie (ros.) 16.40 Życie jest piękne 17.30 Wieczorny autograf 18.10 Podróż 18.35 Poglądy Bartkusa 19.20 Sył 20.10 Ludzie jak ludzie 20.50 Blisko — daleko 21.30 Panorama 21.50 Jazzowa noc	7.15 Konkert 7.55 Telewizyjna 8.10 S. „Dąpkusowie i Bukusowie” 8.50 S. „Ekscentrycy” 9.20 Rozmowy w apiece 9.40 Śniadanie Roberta 10.00 Najposzczęśliwsze kadry życia 11.00 Dłta wędłarzy 11.30 S. „Flipper” 12.25 Film anim. 13.45 Melodramat „Mordca zwany Kwietniem” 15.50 Komedia „Mój duch” 17.20 Dramat „Wycieczka na zwisającą skałę” 19.25 Szkoląca dokumentalistyka 19.45 Cuda magii 20.40 Thriller „Nieznany motyw” 23.30 Komedia erot. „Skoła piękna” 0.15 S. „Anatomia zdrady” 1.10 Rozrywkowa SMS 3.10 Telegra „Rozbież mnie” 5.00-7.00 DW
-----------------------------------	---	---

13.00 Zdrowy człowiek 14.00 Dramat „Biedna Nastia” 15.00 S. „Czarny anioł” 16.00 S. „Walker, strażnik Tekasu” 17.00 Inne życie 17.45 Szczęście kobiet 18.45 Wiadomości 19.05 Reality show „Dżungla” 21.15 Kto opuści dżunglę? 22.20 Film akcji „Szykłość” 22.30 Zając 23.05 Dramat „Tuneł” 1.00 Bushido	20.25 Małe komedie 20.30 Film fab. „Kobra” 21.15 Rewolucja kulturalna 22.10 S. „Marsz Tureckiego” 22.55 Film fab. „Mademoiselle O” 0.35 Orientacja SMS	8.00 Dzień doży 8.20 Telefon „Niedzieli” 9.05 Dłta ogrodników 9.35 Twój wychowanek 10.00 Wiadomości 10.10 Z Moskwy 10.20 Film fab. „Skarby spadających skał” 11.35 Film anim. 12.00 Program „Geras” 12.30 Smak walki 13.00 Wiadomości 13.15 Hazard SMS 14.20 Miasteczko 14.30 Program roz. 15.00 Piłka nożna 17.00 Punkt wyjścia 17.20 Poszukiwacze przygód 18.05 Film dok. 19.00 Wiadomości 19.25 Zwierciadło 19.30 Uczniwy detektyw 20.00 Miasteczko
--	--	--

3

13.00 Zdrowy człowiek 14.00 Dramat „Biedna Nastia” 15.00 S. „Czarny anioł” 16.00 S. „Walker, strażnik Tekasu” 17.00 Inne życie 17.45 Szczęście kobiet 18.45 Wiadomości 19.05 Reality show „Dżungla” 21.15 Kto opuści dżunglę? 22.20 Film akcji „Szykłość” 22.30 Zając 23.05 Dramat „Tuneł” 1.00 Bushido	20.25 Małe komedie 20.30 Film fab. „Kobra” 21.15 Rewolucja kulturalna 22.10 S. „Marsz Tureckiego” 22.55 Film fab. „Mademoiselle O” 0.35 Orientacja SMS	8.00 Dzień doży 8.20 Telefon „Niedzieli” 9.05 Dłta ogrodników 9.35 Twój wychowanek 10.00 Wiadomości 10.10 Z Moskwy 10.20 Film fab. „Skarby spadających skał” 11.35 Film anim. 12.00 Program „Geras” 12.30 Smak walki 13.00 Wiadomości 13.15 Hazard SMS 14.20 Miasteczko 14.30 Program roz. 15.00 Piłka nożna 17.00 Punkt wyjścia 17.20 Poszukiwacze przygód 18.05 Film dok. 19.00 Wiadomości 19.25 Zwierciadło 19.30 Uczniwy detektyw 20.00 Miasteczko
--	--	--

12.15 S. „Tarzan” 13.10 S. „Xena” 15.30 Film anim. 16.00 Inne życie 17.00 S. „Szpieg” 18.00 Film anim. 18.30 S. „Xena” 19.30 Tangoana Extremy 21.35 Mecz ligi mistrzów UEFA 23.20 Znajomość SMS	13.10 S. „Pokój 107” 13.40 Wieści polonijne — magazyn 13.55 S. „Plebani” 14.20 „Klask” — film dok. 15.10 Piękniejsza Polska — magazyn 15.35 Warto rozmawiać — talk-show 17.05 Budzik — program dla dzieci 17.30 S. anim. „O dwóch takich, co ukradli księżyc” 18.00 Teleexpress 18.15 Sportowy Express 18.35 Program ekumeniczny 19.00 Selekcja — program wojkowy 19.20 Miliard w rozumie — telenowel 19.45 Zwierzenia kontrowane 20.10 Powstanie — cykl o Powstaniu Warszawskim 20.15 Dobra nowość 20.30 Wiadomości 20.53 Sport 20.59 Pogoda 21.05 S. „Pokój 107” 21.30 Piękniejsza Polska — magazyn 22.00 „Tagarz puchu” — dramat psych. 23.40 „Zielona karta” — telenowela 23.05 S. sensac. „Witchblade. Pełna mocy” 0.05 „Wojna na grobie” — komedia
--	---

12.15 S. „Tarzan” 13.10 S. „Xena” 15.30 Film anim. 16.00 Inne życie 17.00 S. „Szpieg” 18.00 Film anim. 18.30 S. „Xena” 19.30 Tangoana Extremy 21.35 Mecz ligi mistrzów UEFA 23.20 Znajomość SMS	13.10 S. „Pokój 107” 13.40 Wieści polonijne — magazyn 13.55 S. „Plebani” 14.20 „Klask” — film dok. 15.10 Piękniejsza Polska — magazyn 15.35 Warto rozmawiać — talk-show 17.05 Budzik — program dla dzieci 17.30 S. anim. „O dwóch takich, co ukradli księżyc” 18.00 Teleexpress 18.15 Sportowy Express 18.35 Program ekumeniczny 19.00 Selekcja — program wojkowy 19.20 Miliard w rozumie — telenowel 19.45 Zwierzenia kontrowane 20.10 Powstanie — cykl o Powstaniu Warszawskim 20.15 Dobra nowość 20.30 Wiadomości 20.53 Sport 20.59 Pogoda 21.05 S. „Pokój 107” 21.30 Piękniejsza Polska — magazyn 22.00 „Tagarz puchu” — dramat psych. 23.40 „Zielona karta” — telenowela 23.05 S. sensac. „Witchblade. Pełna mocy” 0.05 „Wojna na grobie” — komedia
--	---

12.15 S. „Tarzan” 13.10 S. „Xena” 15.30 Film anim. 16.00 Inne życie 17.00 S. „Szpieg” 18.00 Film anim. 18.30 S. „Xena” 19.30 Tangoana Extremy 21.35 Mecz ligi mistrzów UEFA 23.20 Znajomość SMS	13.10 S. „Pokój 107” 13.40 Wieści polonijne — magazyn 13.55 S. „Plebani” 14.20 „Klask” — film dok. 15.10 Piękniejsza Polska — magazyn 15.35 Warto rozmawiać — talk-show 17.05 Budzik — program dla dzieci 17.30 S. anim. „O dwóch takich, co ukradli księżyc” 18.00 Teleexpress 18.15 Sportowy Express 18.35 Program ekumeniczny 19.00 Selekcja — program wojkowy 19.20 Miliard w rozumie — telenowel 19.45 Zwierzenia kontrowane 20.10 Powstanie — cykl o Powstaniu Warszawskim 20.15 Dobra nowość 20.30 Wiadomości 20.53 Sport 20.59 Pogoda 21.05 S. „Pokój 107” 21.30 Piękniejsza Polska — magazyn 22.00 „Tagarz puchu” — dramat psych. 23.40 „Zielona karta” — telenowela 23.05 S. sensac. „Witchblade. Pełna mocy” 0.05 „Wojna na grobie” — komedia
--	---

12.15 S. „Tarzan” 13.10 S. „Xena” 15.30 Film anim. 16.00 Inne życie 17.00 S. „Szpieg” 18.00 Film anim. 18.30 S. „Xena” 19.30 Tangoana Extremy 21.35 Mecz ligi mistrzów UEFA 23.20 Znajomość SMS	13.10 S. „Pokój 107” 13.40 Wieści polonijne — magazyn 13.55 S. „Plebani” 14.20 „Klask” — film dok. 15.10 Piękniejsza Polska — magazyn 15.35 Warto rozmawiać — talk-show 17.05 Budzik — program dla dzieci 17.30 S. anim. „O dwóch takich, co ukradli księżyc” 18.00 Teleexpress 18.15 Sportowy Express 18.35 Program ekumeniczny 19.00 Selekcja — program wojkowy 19.20 Miliard w rozumie — telenowel 19.45 Zwierzenia kontrowane 20.10 Powstanie — cykl o Powstaniu Warszawskim 20.15 Dobra nowość 20.30 Wiadomości 20.53 Sport 20.59 Pogoda 21.05 S. „Pokój 107” 21.30 Piękniejsza Polska — magazyn 22.00 „Tagarz puchu” — dramat psych. 23.40 „Zielona karta” — telenowela 23.05 S. sensac. „Witchblade. Pełna mocy” 0.05 „Wojna na grobie” — komedia
--	---

12.15 S. „Tarzan” 13.10 S. „Xena” 15.30 Film anim. 16.00 Inne życie 17.00 S. „Szpieg” 18.00 Film anim. 18.30 S. „Xena” 19.30 Tangoana Extremy 21.35 Mecz ligi mistrzów UEFA 23.20 Znajomość SMS	13.10 S. „Pokój 107” 13.40 Wieści polonijne — magazyn 13.55 S. „Plebani” 14.20 „Klask” — film dok. 15.10 Piękniejsza Polska — magazyn 15.35 Warto rozmawiać — talk-show 17.05 Budzik — program dla dzieci 17.30 S. anim. „O dwóch takich, co ukradli księżyc” 18.00 Teleexpress 18.15 Sportowy Express 18.35 Program ekumeniczny 19.00 Selekcja — program wojkowy 19.20 Miliard w rozumie — telenowel 19.45 Zwierzenia kontrowane 20.10 Powstanie — cykl o Powstaniu Warszawskim 20.15 Dobra nowość 20.30 Wiadomości 20.53 Sport 20.59 Pogoda 21.05 S. „Pokój 107” 21.30 Piękniejsza Polska — magazyn 22.00 „Tagarz puchu” — dramat psych. 23.40 „Zielona karta” — telenowela 23.05 S. sensac. „Witchblade. Pełna mocy” 0.05 „Wojna na grobie” — komedia
--	---

12.15 S. „Tarzan” 13.10 S. „Xena” 15.30 Film anim. 16.00 Inne życie 17.00 S. „Szpieg” 18.00 Film anim. 18.30 S. „Xena” 19.30 Tangoana Extremy 21.35 Mecz ligi mistrzów UEFA 23.20 Znajomość SMS	13.10 S. „Pokój 107” 13.40 Wieści polonijne — magazyn 13.55 S. „Plebani” 14.20 „Klask” — film dok. 15.10 Piękniejsza Polska — magazyn 15.35 Warto rozmawiać — talk-show 17.05 Budzik — program dla dzieci 17.30 S. anim. „O dwóch takich, co ukradli księżyc” 18.00 Teleexpress 18.15 Sportowy Express 18.35 Program ekumeniczny 19.00 Selekcja — program wojkowy 19.20 Miliard w rozumie — telenowel 19.45 Zwierzenia kontrowane 20.10 Powstanie — cykl o Powstaniu Warszawskim 20.15 Dobra nowość 20.30 Wiadomości 20.53 Sport 20.59 Pogoda 21.05 S. „Pokój 107” 21.30 Piękniejsza Polska — magazyn 22.00 „Tagarz puchu” — dramat psych. 23.40 „Zielona karta” — telenowela 23.05 S. sensac. „Witchblade. Pełna mocy” 0.05 „Wojna na grobie” — komedia
--	---

ŚRODA 15. IX

12.15 S. „Tarzan” 13.10 S. „Xena” 15.30 Film anim. 16.00 Inne życie 17.00 S. „Szpieg” 18.00 Film anim. 18.30 S. „Xena” 19.30 Tangoana Extremy 21.35 Mecz ligi mistrzów UEFA 23.20 Znajomość SMS	13.10 S. „Pokój 107” 13.40 Wieści polonijne — magazyn 13.55 S. „Plebani” 14.20 „Klask” — film dok. 15.10 Piękniejsza Polska — magazyn 15.35 Warto rozmawiać — talk-show 17.05 Budzik — program dla dzieci 17.30 S. anim. „O dwóch takich, co ukradli księżyc” 18.00 Teleexpress 18.15 Sportowy Express 18.35 Program ekumeniczny 19.00 Selekcja — program wojkowy 19.20 Miliard w rozumie — telenowel 19.45 Zwierzenia kontrowane 20.10 Powstanie — cykl o Powstaniu Warszawskim 20.15 Dobra nowość 20.30 Wiadomości 20.53 Sport 20.59 Pogoda 21.05 S. „Pokój 107” 21.30 Piękniejsza Polska — magazyn 22.00 „Tagarz puchu” — dramat psych. 23.40 „Zielona karta” — telenowela 23.05 S. sensac. „Witchblade. Pełna mocy” 0.05 „Wojna na grobie” — komedia
--	---

12.15 S. „Tarzan” 13.10 S. „Xena” 15.30 Film anim. 16.00 Inne życie 17.00 S. „Szpieg” 18.00 Film anim. 18.30 S. „Xena” 19.30 Tangoana Extremy 21.35 Mecz ligi mistrzów UEFA 23.20 Znajomość SMS	13.10 S. „Pokój 107” 13.40 Wieści polonijne — magazyn 13.55 S. „Plebani” 14.20 „Klask” — film dok. 15.10 Piękniejsza Polska — magazyn 15.35 Warto rozmawiać — talk-show 17.05 Budzik — program dla dzieci 17.30 S. anim. „O dwóch takich, co ukradli księżyc” 18.00 Teleexpress 18.15 Sportowy Express 18.35 Program ekumeniczny 19.00 Selekcja — program wojkowy 19.20 Miliard w rozumie — telenowel 19.45 Zwierzenia kontrowane 20.10 Powstanie — cykl o Powstaniu Warszawskim 20.15 Dobra nowość 20.30 Wiadomości 20.53 Sport 20.59 Pogoda 21.05 S. „Pokój 107” 21.30 Piękniejsza Polska — magazyn 22.00 „Tagarz puchu” — dramat psych. 23.40 „Zielona karta” — telenowela 23.05 S. sensac. „Witchblade. Pełna mocy” 0.05 „Wojna na grobie” — komedia
--	---

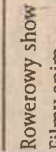
12.15 S. „Tarzan” 13.10 S. „Xena” 15.30 Film anim. 16.00 Inne życie 17.00 S. „Szpieg” 18.00 Film anim. 18.30 S. „Xena” 19.30 Tangoana Extremy 21.35 Mecz ligi mistrzów UEFA 23.20 Znajomość SMS	13.10 S. „Pokój 107” 13.40 Wieści polonijne — magazyn 13.55 S. „Plebani” 14.20 „Klask” — film dok. 15.10 Piękniejsza Polska — magazyn 15.35 Warto rozmawiać — talk-show 17.05 Budzik — program dla dzieci 17.30 S. anim. „O dwóch takich, co ukradli księżyc” 18.00 Teleexpress 18.15 Sportowy Express 18.35 Program ekumeniczny 19.00 Selekcja — program wojkowy 19.20 Miliard w rozumie — telenowel 19.45 Zwierzenia kontrowane 20.10 Powstanie — cykl o Powstaniu Warszawskim 20.15 Dobra nowość 20.30 Wiadomości 20.53 Sport 20.59 Pogoda 21.05 S. „Pokój 107” 21.30 Piękniejsza Polska — magazyn 22.00 „Tagarz puchu” — dramat psych. 23.40 „Zielona karta” — telenowela 23.05 S. sensac. „Witchblade. Pełna mocy” 0.05 „Wojna na grobie” — komedia
--	---

22.10 Dokumentalistyka światowa
23.05 Pokolenie pieniądza

6.30 Rowerowy show
6.50 Filmy anim.
7.45 Reality show
"Sejmowy hotel"

8.15 Olina
9.10 S. "Libertada"
10.05 S. "Luz Maria"
10.55 Kocha, nie kocha.
Ranka w ciemno
11.55 Komedie
"Miss tajna agentka"
13.55 Filmy anim.
15.00 S. "Luz Maria"
16.40 S. "Libertada"

17.40 Okna
18.45 Wiadomości
19.10 Telegra
"Chwila szczęścia"
20.00 Rowerowy show
20.20 Narodowa
liga muzyczna
21.25 Reality show
"Sejmowy hotel"
22.00 Wiadomości
22.35 S. "Nash Bridges"
23.40 S. "Strażnik"

0.40 ABC zdrowia
6.40, 17.55 Próba władzy
6.55 S. "Niebezpieczne
wielki"

8.00 Telewizyjna
8.15, 16.55 S. "Niewinna
Joanna"

9.10, 18.10 S. "Ukryta
namietność"

11.00 Najstrzejsze

12.00 Najstrzejsze

13.00 Najstrzejsze

14.00 Najstrzejsze

15.00 Najstrzejsze

16.00 Najstrzejsze

17.00 Najstrzejsze

18.00 Najstrzejsze

19.00 Najstrzejsze

20.00 Najstrzejsze

21.00 Najstrzejsze

22.00 Najstrzejsze

23.00 Najstrzejsze

24.00 Najstrzejsze

25.00 Najstrzejsze

26.00 Najstrzejsze

27.00 Najstrzejsze

28.00 Najstrzejsze

29.00 Najstrzejsze

30.00 Najstrzejsze

31.00 Najstrzejsze

32.00 Najstrzejsze

33.00 Najstrzejsze

8.00 Z Wilna
8.20 Stolica
8.40 Prawo i człowiek
9.05 Podoba się
— oglądaj
9.15 S. "Julia na wieki"
10.00 Wiadomości
10.30 Z Moskwy
10.45 S. "Syrinka"
11.30 Nowości kulturalne
11.50 W waszym domu
12.30 Kto jest
gospodarzem domu
13.00 Wiadomości
13.10 Z Moskwy
13.30 Hazard SMS
14.15 S. "Czerwona
kapela"

15.00 Wiadomości
15.10 Odczytania i losy
15.40 Z Moskwy
16.00 Wiadomości
16.15 Film fab.
"Tajemnica
rodziny
de Granchan"
17.35 Film anim.
17.45 S. "Zwyczajne
prawdy"

18.30 Z Wilna
19.00 Wiadomości
19.25 Dach
19.45 S. "Syrinka"
20.30 Program
"Genis"
20.55 S. "Czerwona
kapela"

21.40 Wiadomości
22.00 Z Wilna
22.20 Kanai
orkiestrowy
23.00 Świat kobiety
23.30 Orientacja SMS

24.00 Wiadomości

25.00 Wiadomości

26.00 Wiadomości

27.00 Wiadomości

28.00 Wiadomości

29.00 Wiadomości

30.00 Wiadomości

31.00 Wiadomości

32.00 Wiadomości

33.00 Wiadomości

34.00 Wiadomości

35.00 Wiadomości

36.00 Wiadomości

37.00 Wiadomości

38.00 Wiadomości

39.00 Wiadomości

40.00 Wiadomości

41.00 Wiadomości

42.00 Wiadomości

43.00 Wiadomości

44.00 Wiadomości

45.00 Wiadomości

46.00 Wiadomości

47.00 Wiadomości

48.00 Wiadomości

49.00 Wiadomości

50.00 Wiadomości

7.30 Światło Ewangelii
8.15 Program muz.
8.30 Bądźmy zdrowi
9.00 Program
Uniwersytetu
Szawelskiego
9.25 Koncert
9.50, 19.55
Nieruchomości:
kupno, sprzedaż,
zamiana, dzierżawa
17.05 Film fab.
"Filozofia Sieve'a"
19.00 Od wypłaty
do wypłaty
19.25 Świat książek
20.05 Film fab. "Ciociara"
22.00 Bowling AMF

9.00, 17.00 Thriller
"Zapach lawendy"
10.35 Dramat "Ciociara"
11.15 S. "Telefon
policji 110"
13.50, 21.50 Dramat
"Dziwne duchy"
15.20, 23.20 Film fab.
"Ciężkie pieniądze"
18.35 Kanał XXI
18.45 Kaleidoskop zniżek
18.50 Komedie
"Ona się rozwodzi"
20.15 Western
"MacMastersowie"

21.40 Telesklep
20.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

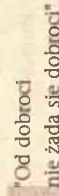
10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

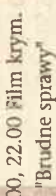
10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

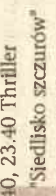
10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Tangorama
Live

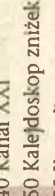
"Od dobroci
nie żąda się dobroci"
14.00, 22.00 Film krym.
"Brodne sprawy"
15.40, 23.40 Thriller
"Siedlisko szczytów"
18.40 Kanał XXI
18.50 Kaleidoskop zniżek
18.55 Komedie
23.30 Thriller
"Plan zabójstwa"

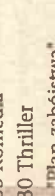
9.35 Telesklep
9.50 Smaczny weekend
10.50 Przegląd sportu
na świecie
11.20 Piłka nożna
11.50 S. "Chłopiec i świat"
12.40 Kino, kino, kino
13.10 Agencja NAS
14.15 Film dok.
14.45 Formuła - I
16.00 S. "Tajna sprawa"
17.40 Film fant.
"Awaryjne lądowanie"
19.05 Komputerowe cuda
19.30 Klub Tangoramy
21.00 Magazyn muz.
22.00 Western
"Elektryczny jeździec"
0.15 Znajomość SMS

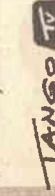
7.10 Eurofolk Sanok 2004
7.40 Madonny polskie:
Matka Boża
Częstochocka
— reportaż
8.10 "W cieniu wydmi"
— film dok.
8.45 Echo tygodnia

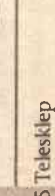
7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

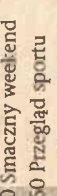
7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

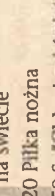
7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

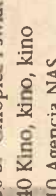
7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

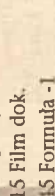
7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

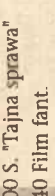
7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

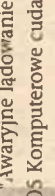
7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

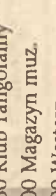
7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

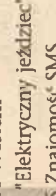
7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

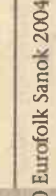
7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

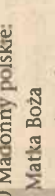
7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

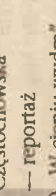
7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

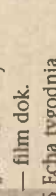
7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

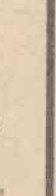
7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.55 Wy-
darzenia 11.15 Prawo-
sławna encyklopedia
11.40 Klepsydra 12.05
Księga zażaleń 12.45 Mo-
skiewskie rozdroża 13.10,
17.35 Telezakupy 13.30
Honorowy obywatel Mo-
skwy 15.30 Film anim.

7.35, 14.15 Film dla
dzieci "Kopciuszka" 8.50
Dla dzieci 9.45 Piosenka
roku 10.10 "Kala mala"
10.30 Naprzód, koman-
dorzy 11.00, 14.00,
16.10, 18.40, 23.5

6.00 Dzień dobry

9.00 S. "Komisarz Rex"

10.25, 17.30 S. "I znów ci Stevensonowie"

10.50 Styl

11.40 Bliśko - daleko

12.20 Pokolenie pieniądza

13.15 Wadówki kulinarne

13.45 Proszę o głos

14.40 Nowości

15.05 S. "Porwani"

16.25 Film anim.

16.50 Telebimbam

17.20 Wiadomości (ros.)

18.05 Film anim.

18.30 Dziennik

18.35 S. "Komisarz Rex"

19.25 Wybory do Sejmu

20.25, 22.09 "Perlas"

20.30 Panorama

21.10 Komedia "Wasabi"

22.50 Niezłoty wiek

23.00 Wiadomości

2

14.35 Filmy anim.

15.25 Telebimbam

15.55 Nowości i prognozy

naukowe

16.20 Muzyka poważna

17.40 Zeszyt wileński

17.55 Album

wileńskie (pol.)

18.10 Świąteczne myśli

18.35 Dokumentalistyka

światowa

19.30 Wiadomości

20.00 Retrospektywa

20.50 Ludzie jak ludzie

11.30 S. "Narodziny

Burzuja 2"

12.30 Dramat

"Ostatnia fala"

14.30 S. "Flipper 3"

13.20 Komedia "Mój duch"

17.55 S. "Próba władzy"

18.10 S. "Ukryta

namietność"

20.00 Dżis

20.20 S. "Narodziny

Burzuja 2"

21.20 Melodramat

"Ethan Frome"

23.25 Program sportowy

24.00 Dla wędzarczy

0.35 Rozrywki SMS

2.35-5.00 Telegra

"Rozbierz mnie"

3

7.05 Telesklep

7.20 Film anim.

7.45 Pomoc TV

8.15 Nomena

9.10 S. "Dzikuska"

10.10 S. "Totok

namietności"

11.05 Reality show

"Dżungla"

12.00 Film akcji

"Szybkość"

14.05 Filmy anim.

15.45 S. "Rebeka"

16.40 S. "Dzikuska"

17.40 Nomena

18.45 Wiadomości

19.10 Reality show

"Dżungla"

20.00 Pomoc TV

20.30 Nie zgadzam się

21.40 S. "Cobra 11"

22.45 Wiadomości

23.15 Dramat

"Spadanie w górę"

1.05 S. "Zonaty

i dzieciaty"

8.00 Z Wilna

8.25 Lekarz domowy

8.55 Dzień dobry

9.15 S. "Julia na wieki"

10.00 Wiadomości

10.30 Z Moskwy

10.45 S. "Syrenka"

11.30 Nowości kulturalne

11.50 Fragmenty

12.30 Punkt wyjścia

13.00 Wiadomości

13.10 Z Moskwy

13.30 Hazard SMS

14.15 S. "Czerwona

kapela"

15.00 Wiadomości

15.10 Właściwa faktu

15.40 Z Moskwy

16.00 Dziennik

16.15 Film fab. "Alosza"

17.25 Film anim.

17.45 S. "Zwyczajne

prawdy"

18.30 Z Wilna

19.00 Wiadomości

19.25 Stotka

19.45 S. "Syrenka"

20.30 Prawo i człowiek

20.55 S. "Czerwona

kapela"

21.40 Wiadomości

22.00 Z Wilna

22.20 W waszym domu

23.00 Twój wychowanek

23.30 Orientacja SMS

7.30 Światło Ewangelii

8.15 Koncert

9.30 Próg

9.00 Dla wędzarczy

9.25 Oaza

9.50, 19.55

Nieruchomości:

kupno, sprzedaż,

zanimiana, dzierżawa

10.00-14.00 Z Sejmu

17.05 Film fab. "Niewinny"

19.25 Bądźmy zdrowi!

20.05 Film fab.

"Filozofia Steve'a"

22.00 Labirynt gier

9.00, 17.00 Komedia

"Zwariowana

rodzinka"

10.35 Thriller

"Szaleństwo"

12.15 Dramat

"Żywa legenda"

13.40, 21.40 Dramat

"Człowiek z klanu"

15.25, 23.25 Thriller

"Kosiarz łaki"

18.35 Kanał XXI

18.45 Kalejdoskop zniżek

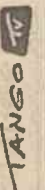
18.50 Komedia

"Skradziona sława"

20.25 Film fab.

"Melodramat

rodziny"

10.10 Telesklep

10.25 Film anim.

19.10 S. "Sidla"

20.00 Komedia krym.

"Agencja NAS"

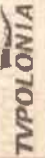
21.00 S. "Jak miłość"

21.50 Film anim.

22.40 Show

"Wredne dziewczyny"

23.30 Znajomość SMS

8.00 Eurofolk Sanok

9.00 S. "Jak miłość"

9.45 Powstańcy — cykl

o Powstaniu

Warszawskim

"Latające misie"

20.15 Dobranocka

20.30 Wiadomości

20.53 Sport

20.59 Pogoda

21.05 S. "Ekstradycja"

22.35 Bezludna wyspa

23.25 Trzymaj się swoich

chmur — piosenki

Seweryna

Krajewskiego

0.20 Biografie: "Maria"

— film dok.

1.05 Kronika

Tour de Pologne

1.15 Zaproszenie

— program

krajoznawczy

1.35 S. "Jak miłość"

18.00 Teleexpress

18.25 Dziennik

Telewizyjny

18.40 S. "M jak miłość"

19.25 Zaproszenie

— program

krajoznawczy

19.45 Powstańcy — cykl

o Powstaniu

Warszawskim

19.50 S. anim.

"Latające misie"

20.15 Dobranocka

20.30 Wiadomości

20.53 Sport

20.59 Pogoda

21.05 S. "Ekstradycja"

22.35 Bezludna wyspa

23.25 Trzymaj się swoich

chmur — piosenki

Seweryna

Krajewskiego

0.20 Biografie: "Maria"

— film dok.

1.05 Kronika

Tour de Pologne

1.15 Zaproszenie

— program

krajoznawczy

1.35 S. "Jak miłość"

6.20 Telegra — teleturniej

7.20 Telesklep

9.20 S. anim.

"Action Man"

9.45 Kto was tak urządził

— magazyn

10.15 Na osi

— program motor.

10.45 S. sensac. "Klient"

11.45 S. obycz.

"Żarty na bok"

12.40 "Z wizytą u króla

Artura"

— film rodzinny

14.30 S. obycz.

"Powrót do Eden"

15.30 S. przeg.

"Nowe przygody

Robin Hooda"

16.30 S. obycz.

"Kochane kłopoty"

17.25 "Orzeł wyładował"

— film wojenny

20.00 S. sensac. "Ścigany"

21.00 "Przed miętą"

— film obycz.

23.20 S. sensac.

"Nocny kurs"

0.20 Co za tydzień

— magazyn

0.45 "Obłędnie Waco"

— film sensac.

2.40 S. obycz.

"Prezydencki poker"

3.35 "Wojny narkotykowe.

Camarena Część I"

— film sensac.

7.25 Historia

naturalna Polski

8.00 Transmisja Mszy św.

z Sanktuarium Bożego

Młosierdzia

w Krakowie-

Egławnikach

9.00 Tydzień — program

dotyczący aktualnych

problemów z branży

rolno-spożywczej

9.25 S. "Słoneczna

włocznia"

9.55 Co i jak?

PONIEDZIAŁEK 13. IX

6.00 Dzień dobry	9.00 S. "Jack, Grutas i pier"	10.30 S. "I znow	10.55 Życie jest piękne	11.50 Tydzień	12.30 Telefon pomocy	13.20 Świąteczne myśli	13.50 Nasze miasteczka	14.45 Film krym.	"Detektyw Nir Wolf"	16.15 Pyranke	16.30 Film anim.	16.55 Encyklopedia	Gustawa	17.20 Wiadomości (ros.)	17.30 S. "I znow	17.30 S. "I znow	18.05 Film anim.	18.30 Wiadomości	18.45 S. "Komisarz Reks"	19.40 Ludzie jak ludzie	20.25, 22.09 Loteria	"Pełtas"	20.30 Panorama	21.10 Wybory do Sejmu	22.10 Pokolenie pieniędzy	23.00 Wiadomości	23.10 Lotnisko	23.25 Drogi. Samochody.	Ludzie
------------------	-------------------------------	------------------	-------------------------	---------------	----------------------	------------------------	------------------------	------------------	---------------------	---------------	------------------	--------------------	---------	-------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	--------------------------	-------------------------	----------------------	----------	----------------	-----------------------	---------------------------	------------------	----------------	-------------------------	--------

2

19.00 Popołudnie z Czekoladą	19.30 Wiadomości	20.00 Kultura	21.30 Panorama	22.10 Dokumentalстика	23.05 Syty	8.15 S. "Niewinna Joanna"	9.10 S. "Ukryta namętność"	10.10 Dla wędkarzy	10.40 Rozmowy w aptece	11.00 Komedia	"Najbardziej pożądany narzeczonny"	12.55 Filmy anim.	13.50 S. "Flipper 3"	14.40 Kamera VRS	15.00 Thriller	"Niezłomny morderca"	16.55 S. "Niewinna Joanna"	17.55 Proba władzy	18.10 S. "Ukryta namętność"	19.15 S. "Dapłusowie i Butkusowie 2"	20.00 Dział	13.15 Filmy anim.	15.00 S. "Luz Maria"	16.40 S. "Libertada"	17.40 Okna	18.45 Wiadomości	19.10 Druga fala	20.00 Rowerowy show	20.20 Wolność słowa	22.00 Wiadomości	22.35 Złoga	23.15 S. "Aniołki Charliego"	0.15 Reality show	"Kawaler"	1.10 NKTV
------------------------------	------------------	---------------	----------------	-----------------------	------------	---------------------------	----------------------------	--------------------	------------------------	---------------	------------------------------------	-------------------	----------------------	------------------	----------------	----------------------	----------------------------	--------------------	-----------------------------	--------------------------------------	-------------	-------------------	----------------------	----------------------	------------	------------------	------------------	---------------------	---------------------	------------------	-------------	------------------------------	-------------------	-----------	-----------

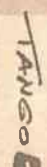
4

17.40 Nomeda	18.45 Wiadomości	19.10 Tydzień bez tańca	20.00 Pomoc TV	20.30 Po obu stronach muru	21.35 S. "Walker, strażnik Telekazu"	22.45 Wiadomości	23.15 Komedia	"Seks i miasto"	23.55 TV "Lietuvos rytas"	0.50 S. "Zonaty i dzieciaty"	8.00 Kamień węgielny	8.30 Studio filmowe	9.00 Dzień dobry	9.15 S. "Julia na wieki"	10.00 Wiadomości	10.30 Z Moskwy	10.45 S. "Syrenka"	11.30 Nowości kulturalne	11.50 Wiadomości	12.45 Cała Rosja	13.00 Wiadomości	13.10 Z Moskwy	13.30 Hazard SMS	14.15 Sam sobie reżyserem	15.00 Wiadomości	15.10 Galeria Tretjakowska	— bezenny dar	15.40 Z Moskwy	16.00 Dziennik	16.15 Film fab.	"Skarby spadających skał"	17.35 Film anim.	17.45 S. "Zwyczajne prawdy"	18.30 Z Wilna
--------------	------------------	-------------------------	----------------	----------------------------	--------------------------------------	------------------	---------------	-----------------	---------------------------	------------------------------	----------------------	---------------------	------------------	--------------------------	------------------	----------------	--------------------	--------------------------	------------------	------------------	------------------	----------------	------------------	---------------------------	------------------	----------------------------	---------------	----------------	----------------	-----------------	---------------------------	------------------	-----------------------------	---------------

3

19.00 Wiadomości	19.30 Z Moskwy	19.45 S. "Syrenka"	20.30 Lekarz domowy	20.55 S. "Czerwona kapela"	21.40 Wiadomości	22.00 Z Wilna	22.20 Fragmenty	23.00 Program "Geras"	23.30 Orientacja SMS	7.30 Światło Ewangelii	8.15 Koncert	8.30 Świat książek	9.00 Nauka i technika	9.25 Humor	9.50, 19.55	Nieruchomości: kupno, sprzedaż, zamiana, dzierżawa	17.05 Film fab.	"Tama strachu"	19.00 Prolog	19.25 W święcie koszykówki	20.05 Film fab. "Niewinny"	9.00, 17.00 Melodramat	"Czarne zwierciadło"	10.35 Film krym.	"Kierowca"	12.05 Komedia	"Ona musi umrzeć"	13.55, 21.55 Dramat krym.	"Adwokat"	15.30, 23.30 Thriller	"Biała gorączka"	18.35 Kanal XXI	18.45 Kalejdoskop znik
------------------	----------------	--------------------	---------------------	----------------------------	------------------	---------------	-----------------	-----------------------	----------------------	------------------------	--------------	--------------------	-----------------------	------------	-------------	--	-----------------	----------------	--------------	----------------------------	----------------------------	------------------------	----------------------	------------------	------------	---------------	-------------------	---------------------------	-----------	-----------------------	------------------	-----------------	------------------------

PONIEDZIAŁEK 13. IX

18.50 Film fab. "Cel"	20.25 Melodramat	"Jeziorna sonata"	11.50 Biografial: "Maria"	— film dok.	12.40 Powstańcy — cykl o Powstaniu	12.45 Nie tylko o...	13.00 Wiadomości	13.15 S. "Pokoje 107"	13.40 Program kabaretowy	14.20 S. "M jak miłość"	15.30 Młodzieżowy styl życia	16.00 Interaktywny show	"Inne życie"	17.00 S. "Morski zwiadowca"	18.00 Filmy anim.	19.30 101 szkolących chwil	20.30 Forum filmowe	21.00 S. "Osiem zwykłych zasad"	21.30 Komputerowe cuda	22.00 Komedia	"Zenista Mądrali"	23.50 Znajomość SMS	7.00 Kawa czy herbata, w tym Wiadomości — skróty o 7.32, 8.02	8.00 Wiadomości	9.12 Pogoda	9.15 Cafe Serio	9.25 Kawa czy herbata	10.00 Wiadomości	— skróty	10.05 Jedyneczka	— program dla dzieci	10.30 S. "Moje miasteczko"	11.00 My, Wy, Oni
-----------------------	------------------	-------------------	---------------------------	-------------	------------------------------------	----------------------	------------------	-----------------------	--------------------------	-------------------------	------------------------------	-------------------------	--------------	-----------------------------	-------------------	----------------------------	---------------------	---------------------------------	------------------------	---------------	-------------------	---------------------	---	-----------------	-------------	-----------------	-----------------------	------------------	----------	------------------	----------------------	----------------------------	-------------------

— magazyn kulturalny	0.40 Prosto w oczy	0.50 Pogoda	1.00 Wiadomości	6.25 Telegra - teletuniel	7.25 Telesklep	8.00 S. komed.	"Drew Carey Show"	8.30 S. komed.	"Studentki"	9.00 "Ścieżki miłości"	— telenowela	9.50 "Przyjaćielki i rywalki"	— telenowela	10.40 "Córka przeznaczenia"	— telenowela	11.35 S. sensac. "Renegat"	12.35 "Ścieżki miłości"	— telenowela	13.25 Telesklep	15.25 "Przyjaćielki i rywalki"	— telenowela	16.20 "Córka przeznaczenia"	— telenowela	17.10 S. komed.	"Studentki"	18.10 S. sensac. "Scigany"	19.10 S. sensac. "Renegat"	20.10 S. komed.	"Studentki"	20.40 S. komed.	"Drew Carey Show"	21.10 "Węzy kwi"	— film obcy	23.20 S. przyg.	"Mortal Kombat"	0.20 "Wojny narkotykowe.
----------------------	--------------------	-------------	-----------------	---------------------------	----------------	----------------	-------------------	----------------	-------------	------------------------	--------------	-------------------------------	--------------	-----------------------------	--------------	----------------------------	-------------------------	--------------	-----------------	--------------------------------	--------------	-----------------------------	--------------	-----------------	-------------	----------------------------	----------------------------	-----------------	-------------	-----------------	-------------------	------------------	-------------	-----------------	-----------------	--------------------------

Camarena Czysta!	— film sensac.	2.00 "Węzy kwi"	— film obcy	7.00 Kawa czy herbata	9.00 Wiadomości	9.12 Pogoda	9.15 Cafe Serio	9.25 Kawa czy herbata	10.00 Wiadomości	— skróty	10.03 S. anim.	"Maks i Ruby"	10.25 Budzik	— program dla dzieci	10.55 S. anim.	"Wif"	— pies czarownicy"	11.19 Wiadomości — skróty	11.20 S. "Mocna na sukces"	11.45 S. "Niesławny"	12.40 Ludzie wśród ludzi	— magazyn	12.55 Książki na jesień	13.00 Wiadomości	13.10 Agrobiznes	— rolnicy	13.20 Rolnictwo na świecie	13.35 Zielony biznes	— magazyn	13.40 S. "Plebani"	14.10 "Klan"	— telenowela	14.35 Wiadomości	— skróty	14.37 Książki na jesień	14.40 Lekarz Jedynki: Świat do użytku
------------------	----------------	-----------------	-------------	-----------------------	-----------------	-------------	-----------------	-----------------------	------------------	----------	----------------	---------------	--------------	----------------------	----------------	-------	--------------------	---------------------------	----------------------------	----------------------	--------------------------	-----------	-------------------------	------------------	------------------	-----------	----------------------------	----------------------	-----------	--------------------	--------------	--------------	------------------	----------	-------------------------	---------------------------------------

wewnętrzny
— magazyn

15.00 Poznan. Historie osobliwe, otc. 2

15.15 Wiadomości — skróty

15.25 S. "W labiryncie"

15.55 Książki na jesień

16.00 Wiadomości

16.10 S. "Nie trwa wiecznie"

17.00 "Kosmiczne wakacje" — film dok.

17.30 S. "Mocna na sukces"

17.55 Sportowy Express

18.00 Teleexpress

18.15 Powstańcy — cykl o Powstaniu

18.25 Festiwal

18.40 "Klan" — telenowela

19.05 Forum

— program publ.

20.00 wieczorynka

20.30 Wiadomości

20.53 Sport

20.59 Pogoda

21.10 Prosto w oczy

21.21 Pogoda

— Poniedziałek:

Ja, Zbrodnia

z premijacją

22.40 Rozmowy na czacie

— program publ.

23.30 Wiadomości

23.40 Studio FPFF

23.55 "Gdynia 2004"

— film obcy.

1.40 Biznes — perspektywy

1.50 S. "Temida: Sprawa trzęsienia

wewnętrzny
— magazyn

15.00 Poznan. Historie osobliwe, otc. 2

15.15 Wiadomości — skróty

15.25 S. "W labiryncie"

15.55 Książki na jesień

16.00 Wiadomości

16.10 S. "Nie trwa wiecznie"

17.00 "Kosmiczne wakacje" — film dok.

17.30 S. "Mocna na sukces"

17.55 Sportowy Express

18.00 Teleexpress

18.15 Powstańcy — cykl o Powstaniu

18.25 Festiwal

18.40 "Klan" — telenowela

19.05 Forum

— program publ.

20.00 wieczorynka

20.30 Wiadomości

20.53 Sport

20.59 Pogoda

21.10 Prosto w oczy

21.21 Pogoda

— Poniedziałek:

Ja, Zbrodnia

z premijacją

22.40 Rozmowy na czacie

— program publ.

23.30 Wiadomości

23.40 Studio FPFF

23.55 "Gdynia 2004"

— film obcy.

1.40 Biznes — perspektywy

1.50 S. "Temida: Sprawa trzęsienia

wewnętrzny
— magazyn

15.00 Poznan. Historie osobliwe, otc. 2

15.15 Wiadomości — skróty

15.25 S. "W labiryncie"

15.55 Książki na jesień

16.00 Wiadomości

16.10 S. "Nie trwa wiecznie"

17.00 "Kosmiczne wakacje" — film dok.

17.30 S. "Mocna na sukces"

17.55 Sportowy Express

18.00 Teleexpress

18.15 Powstańcy — cykl o Powstaniu

18.25 Festiwal

18.40 "Klan" — telenowela

19.05 Forum

— program publ.

20.00 wieczorynka

20.30 Wiadomości

20.53 Sport

20.59 Pogoda

21.10 Prosto w oczy

21.21 Pogoda

— Poniedziałek:

Ja, Zbrodnia

z premijacją

22.40 Rozmowy na czacie

— program publ.

23.30 Wiadomości

23.40 Studio FPFF

23.55 "Gdynia 2004"

— film obcy.

1.40 Biznes — perspektywy

1.50 S. "Temida: Sprawa trzęsienia

Islam zmodyfikowany

Jak przyznają sami Tatarzy, „tatarski islam na Litwie” raczej trudno nazywać czystym, tradycyjnym islamem. „To już raczej tradycja religijno-kulturowa naszych przodków. Ta wiara jest już raczej tylko w głębi duszy, bez codziennego praktykowania, jak to przepisuje Koran” — wyznaje dr Adas Jakubauskas.

Tak się złożyło, że do meczetu Tatarzy przychodzi tylko na duże roczne święta. Na co dzień raczej nie kultywują codziennych obowiązkowych pięciokrotnych modłów. I dzieje się to już w ciągu ostatnich 300 lat. Tatarzy litewscy w znacznym stopniu zmodyfikowali rytuał pięciokrotnych modłów. Tradycyjnie u muzułmanów codzienna pięciokrotna modlitwa jest bardzo krótka. Litewscy Tatarzy z kolei modlą się zazwyczaj raz na tydzień, ale już bardzo długo. Jak mówi Adas Jakubauskas, — „można zauważyć, że u nas w jednej modlitwie łączy się kilka. I to już stało się naszą tradycją. Chociaż, oczywiście, z punktu widzenia kanonów religijnych jest to naruszenie”.

Do meczetu
dwa razy do roku

Najwięcej ludzi w meczetach — na duże święta doroczne — Ramadan Bajram i Kurban Bajram.

— Na święta u nas tu gromadzi się tak dużo ludzi, że spora część musi stać na podwórzu przed meczetem. W przeważającej części wierni przyjeżdżają z Wilna. Kazania u nas wygłasza się tradycyjnie po polsku — mówi prezes gminy tatarskiej w Niemieżu Ajsza Iljasewicz. Podobnie sytuacja wygląda również w Sorok Tatarach.

W stosunku do religii, jak mówią sami Tatarzy, najbardziej pasywne jest średnie pokolenie, wychowane przez ustrój radziecki. Młodzież już ma możliwość uczyć się podstaw religii w szkołkach niedzielnych i wykazuje większe zainteresowanie religii przodków.

W pierwszym okresie po otwarciu granic wśród odwiedzających litewskich Tatarów muzułmanów z innych państw panowała opinia: „Jacy z tutejszych Tatarów są muzułmanie”. Sami Tatarzy z kolei uważają, że jest to „oczywiście mylny pogląd. Nic dziwnego, że naszych ludzi to mocno obrażało, bo wszyscy czujemy się wyznawcami tej samej wielkiej religii. Chcemy, aby nasze

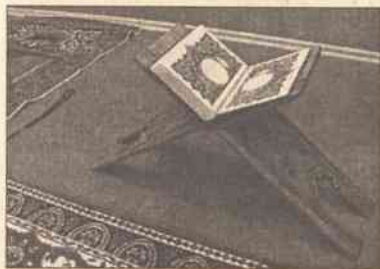

„Tatarski islam na Litwie” to już raczej tradycja religijno-kulturowa naszych przodków. Ta wiara jest już raczej tylko w głębi duszy, bez codziennego praktykowania, jak to przepisuje wymogi Koranu” — wyznaje dr Adas Jakubauskas

dzieci naśladowały wiarę przodków. Trzeba to robić chociażby z tego powodu, że jednak ta religia pomogła nam przetrwać.”

Do podobnych dyskusji docho- dzi także z derwiszami (wędrujący nauczyciele duchowni z państw muzułmańskich), którzy w ostatnich latach często odwiedzają Litwę i mają zarzuty do litewskich muzułmanów.

— Oni często zarzucają nam, że na Litwie wierni nie przestrzegają zasad wiary. Na przykład, nasze kobiety nie noszą obowiązkowych chust. Ale trzeba wiedzieć, że to jest Europa, mieszkamy tu od setek lat i jesteśmy Europejczykami i teraz nie wolno raptem narzucać bardzo rygorystycznych wymogów. Kanonów religijnych nie wolno doprowadzać do absurdu. Tak, islam kategorycznie zabrania spożywania alkoholu, ale na przykład, jak wiemy, obecnie wiele leków jest produkowanych na podstawie spirytusowej. Powstaje więc trudny dylemat. Ciężko chory wyznawca islamu, jeżeli chce żyć, powinien łamać kanony i zażywać ten lek” — tłumaczy mufti Ramazanas Krinickis.

Na Litwie obecnie mieszka zaledwie około kilkuset muzułmanów praktykujących religię zgodnie ze wszystkimi wymogami Koranu

Starania o meczet w stolicy

Jednym z największych problemów Tatarów litewskich jest brak meczetu w Wilnie. Dawny meczet i cmentarz przy placu Łukiskim zostały zburzone w 1968 roku. Działo się to w ramach sowieckiej walki z religią. Od lat wspólnota tatarska czyni starania o zbudowanie meczetu w stolicy.

Jak twierdzi mufti, problem nie polega na tym, że władze litewskie mają złe nastawienie do naszej religii. Chodzi generalnie o to, aby działka była ulokowana w odpowiednim miejscu. Rozumiemy, że obecnie nie ma możliwości wzniesienia świątyni na tym samym miejscu, gdzie była przed zburzeniem, ale miasto mogłoby przydzielić działkę w innym odpowiednim miejscu. Żaden z dotychczas zaproponowanych wariantów nam nie pasował. Proponowano nawet zbudowanie meczetu w Grzegorzewie przy stacji paliwowej. Jak rozumiecie, nie jest to godne miejsce na świątynię” — powiedział Krinickis.

Jak mówią sami Tatarzy, po uzyskaniu działki od samorządu Wilna, raczej nie byłoby problemów z budową meczetu. „Na budowę meczetu zawsze można znaleźć sponsorów w bogatych państwach świata islamskiego. Gdybyśmy wiedzieli, że procedura przydzielania działki potrwa lata, to w ciągu tego czasu sami zdobylibyśmy pieniądze i kupilibyśmy odpowiedni budynek, który następnie można byłoby zaadaptować na meczet” — wzdycha doskonale mówiący po polsku mufti Ramazanas Krinickis.

Kobiety za kurtyną

Obecnie wileńscy muzułmanie mogą modlić się w pokoju o powierzchni zaledwie około 20 metrów kwadratowych w Centrum-muftacie litewskich muzułmanów — sunnitów, na parterze kamienicy przy ulicy Vivulskio. „Miejsca generalnie wystarcza dla wszystkich” — przyznaje mufti. W pokoju modlitewnym, oprócz osobnych dywaników dla każdego modlącego się, istnieje również specjalne miejsce dla kobiet. Tradycyjnie w meczetach panie modlą się na specjalnej galerii. Natomiast w pokoju przy Vivulskio modlą się kobiety od mężczyzn oddziela kurtyna. „Dzielenie meczetu kurtyną zapożyczaliśmy z tradycji tureckiej. Zresztą trzeba przyznać, że panie niezbyt często przychodzą do nas” — mówi mufti Krinickis. Oddzielenie mężczyzn od kobiet podczas modlitwy jest jednym z wymogów islamu. „To nie jest żadna dyskryminacja. Po prostu modlącego się nie powinno nic odrywać od rozmowy z Bogiem, a widok kobiety może naruszyć modlitewne skupienie” — tłumaczy Krinickis.

Na politykę nie ma miejsca

Wierni zbierający się w ośrodku przy Vivulskio nie życzą sobie specjalnie obcowania z prasą. Ekipę „Kuriera” poproszono o przyście tam dopiero po zakończeniu modlitw piątkowych, gdy w świątyni pozostał już tylko kapłan. Jak powiedziano nam, podobnie było, również z dziennikarzami z innych gazet i stacji telewizyjnych. „Nie pytamy przychodzących tu o ich narodowość i poglądy polityczne. Jest to ich prywatna sprawa. Jednak nie pozwalamy na to, aby świątynię przekształcano w arenę głoszenia poglądów politycznych” — zapewnia mufti.

Według Egdūnasa Račiusa z Instytutu Stosunków Międzynarodowych i Politologii, w Wilnie na piątkowe modlitwy zbierają się przeważnie Tatarzy litewscy w starszym wieku, Turcy i przybysze z dawnych poradzieckich republik.

— Słyszałem, że w Wilnie modlitewne zebrania odbywają się również w jakimś prywatnym mieszkaniu. Jednak, jak na razie, więcej informacji na ten temat nie mam — mówi Račius.

Inaczej natomiast wygląda sytuacja w Kownie. Tu w życiu religijnym dominują Arabowie. W przeważającej większości są to legalnie przybyli na Litwę studenci, pobierający nauki na tamtejszym Uniwersytecie Medycznym, obywatele Libanu. Jednak niemało jest także Arabów, pochodzących z Palestyny.

— Obydwoma meczetami — wileńskim i kowieńskim kierują Tatarzy litewscy. Ale w Kownie zaistniała taka sytuacja, że pomimo formalnej religijnej władzy, znajdującej się w rękach miejscowych Tatarów, są nieformalne autorytety religijne ze środowiska przybyłych tam Arabów. Jednak, z tego, co wiem, kowieński imam Romas Jakubauskas, który sam studiował w Libanie i zna libański dialekt języka arabskiego, doskonale dogaduje się z przybyszami. W Kownie możemy widzieć wzorzec konserwatywnego islamu przyniesionego z krajów arabskich. Jednak nie jest to w pełnym znaczeniu tego

Obecnie wileńscy muzułmanie mogą modlić się w pokoju o powierzchni zaledwie około 20 metrów kwadratowych w Centrum-muftacie litewskich muzułmanów — sunnitów na parterze kamienicy przy ulicy Vivulskio

słowa fundamentalizm islamski. I broń Boże, nie wolno tych ludzi nazwać islamskimi radykałami lub tym bardziej kojarzyć ich z terroryzmem — zastrzega Račius.

Życie religijne mahometanowieńskich wygląda w ten sposób, że mocno zaangażowani w życie religijne Arabowie z Libanu próbują tak samo zaangażować do niego miejscowych Tatarów. Uważa się, że tak aktywnych Arabów jest od kilkunastu do kilkudziesięciu na 100-150 studiujących w Kownie Libańczyków. Ci zaangażowani w życie religijne Arabowie przekonują miejscowych muzułmanów, że skoro jest meczet, powinna to być bardzo poważna instytucja, trzeba uczyć się arabskiego języka, głębiej studiować islam. Jednak, zdaniem Egdūnasa Račiusa, nie jest to zjawisko bardzo poważne i znaczące. Zdecydowana większość z tych przybyłych na Litwę autorytetów islamskich to obcokrajowcy, którzy po ukończeniu studiów na zawsze opuszczają nasz kraj.

Wola do knajpy

Zupełnie odmienny przykład traktowania spraw wiary miejscowym wyznawcom islamu daje jednak właśnie ta większość mieszkających w Kownie studentów z Libanu. Jak twierdzi Egdūnasa Račius, „jeżeli przejdziemy wieczorem przez kowieńskie restauracje, kawiarnie lub nocne kluby, to zauważymy, że jest tam pełno Arabów. I ich zachowanie się niewiele ma wspólnego z wymogami islamu”. Niezbyt do życia religijnego angażują się również przedsiębiorcy z krajów islamskich. Tych ludzi, również można częściej spotkać w restauracjach niż w meczecie. Chociaż wszyscy oni, oczywiście, uważają siebie za muzułmanów.

Ambasada turecka czuwa

Jak twierdzą badacze dziejów współczesnego islamu na Litwie, turecka ambasada w Wilnie bardzo uważnie przypatruje się religijnemu życiu muzułmanów litewskich. Z tego, co wiadomo, w tej placówce pracuje duchowna osoba mająca status dyplomaty, która specjalnie nadzoruje te sprawy. Uważa się, że Turcja próbuje propagować na Litwie własny model islamu. Jest to islam bardzo umiarkowany z obciętymi ostrymi końcami. Jak mówi Egdūnasa Račius, „od zwolenników tureckiego islamu nigdy nie usłyszymy jakichś radykalnych wypowiedzi.

Jest to taki oficjalny islam kontrolowany przez świeckie państwo”.

Fundamentalisci na Litwie

Dowiedzieć się, czy mamy na Litwie zwolenników islamskiego fundamentalizmu, czy oni prowadzą jakąś działalność, jest bardzo trudno.

— Wydaje mi się, że skoro mówimy o islamskich radykałach na Litwie, są to raczej poszczególne osoby, mocno skrzywdzone w swoich krajach, jak na przykład Palestyńczycy. Nie można wykluczać, że mogą bardzo nie lubić USA, mieć pretensje do Litwy za zaangażowanie się w Irak, ale nie są to zorganizowane grupy, które planowałyby jakąś działalność antypaństwową — twierdzi wykładowca z Instytutu Stosunków Międzynarodowych i Politologii.

Nową tendencją jest nawracanie się na islam niektórych Litwinów. Uważa się, że takich osób może być około 30. Spory odsetek tych muzułmanów stanowią kobiety, które wyszły za mąż za wyznawców islamu.

"Nie mamy
zielonego pojęcia"

Prognozując sytuację na perspektywę, Egdūnasa Račius uważa, że „obecnie można mówić, iż, jak na razie, na Litwie nie ma zagrożenia ze strony islamskiego radykalizmu. Jednak nie należy twierdzić, że sytuacja nie ulegnie zmianie w przyszłości. Według moich badań, nasz kraj ma bardzo podatny grunt do islamskiego radykalizmu. Dlaczego? Ani nasze służby specjalne, ani inne instytucje państwowe, ani nawet litewskie środowisko akademickie, nie mają zielonego pojęcia o współczesnym islamie. W pewnym sensie jesteśmy takim „parafialnym państwem” i nie bardzo wiemy, jakie procesy zachodzą we współczesnym świecie. Właśnie ta niewiedza jest doskonałą glebą do różnego rodzaju niebezpiecznych działań. Nawet od osób odpowiedzialnych można słyszeć, że „jaka tam różnica, punki, rockerzy, czy wahabici”. A różnica jest i to bardzo duża. U nas często nie dostrzegają nawet różnic pomiędzy fundamentalistami i islamistami. A są to rzeczy elementarne, fundamentalizm to sprawy wyłącznie religijne, z kolei islamizm to już polityka.”

Robert Mickiewicz
Fot. Marian Paluszkiwicz

Od dzisiaj zaczynamy nowy kącik imieninowy z króciutkim opisem znaczenia imion.

IMIENINY OBCHODZA

11 września

JACEK — stały, pewny siebie charakter. Indywidualista i niezależny myśliciel. Bardzo autorytatywny. Egocentryk. Lubi wygodę i wygodę osobiste.

12 września

MARIA — jest spokojną i rozsądną konserwatystką. Można polegać na jej słowie. Lubi być panią domu. Jest pełna odpowiedzialności.

GWIDON — natura kontrowersyjna, z jednej strony wrażliwa i dobra, a z drugiej strony wojownicza i bezwzględna.

13 września

EUGENIA — dobra, szlachetna, wzniosła i wielkoduszna. W niesprzyjających warunkach — złośliwa, uparta i posługująca się kłamstwami.

14 września

BERNARD — lojalny, pocziwy. Posiada silną osobowość i czasem bywa bardzo uparty. Lubi pochwały i słodkie słowa.

NAJSERDECZNIEJSZE
ŻYCZENIA
IMIENINOWE!

W wyścigach konnych wystartowały cztery konie. Koń o jasnym umaszczeniu, ale nie siwy, nie przybiegł na metę pierwszy, ale nie był też ostatni. Koń o numerze startowym 2 okazał się najsłabszy. Siwy koń był lepszy od konia z czarną grzywą. Jedyny w całej stawce koń z czarnym ogonem i czarną grzywą przybiegł po koniu z numerem 1. Czy już wiecie, w jakiej kolejności konie dotarły do mety?

Witam serdecznie moich wszystkich czytelników, których uważam równocześnie za swoich przyjaciół! Nauczycielka biologii z Trok, Wincen-ta Dziugiewicz, przy spotkaniu ze mną, bardzo pozytywnie oceniła naszą wspólną stroniczkę. Serdecznie dziękuję. Na jej życzenie oraz uczniów, których jest wychowawczynią, podajemy znaczenia imion męskich i żeńskich.

Aha, skoro już na początku było o spotkaniu z nauczycielką biologii, to zanurzymy się dzisiaj w tym świecie nauki o organizmach żywych, ich rozwoju, pochodzeniu oraz wszelkich przejawach życia — mianowicie biologii.

Natura, świat, który nas otacza jest fantastycznie różnorodny i strasznie ciekawy. Nie sposób jednemu człowiekowi go zbadać, gdyż jest on ogromny i baaaardzo różnorodny. Proponuję więc kilka ciekawostek na temat otaczającego nas żywego świata.

KONIE

Jaki jest NAJMNIEJSZY
KOŃ?

Miniaturowe koniki Fa-labella są wielkości psa — osiągają najwyżej 76 cm wysokości w kłębie i wagę 14 kg. Wyhodowano je w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Mają małe kopytka i kruchą budowę ciała, są przyjazne i spokojne. Takie w sam raz do zabawy.

Jaki ssak ma NAJWIĘKSZE
OCZY?

Wśród lądowych ssaków wyróżniają się pod tym względem właśnie konie. Dzięki umiejscowieniu oczu po bokach głowy, widzą kątem oka to, co dzieje się za nimi. My tego, niestety, nie potrafimy.

Jak konie widzą KOLORY?

Dosyć słabo. Odróżniają czerwień od niebieskiego koloru, ale zielen zlewa się im z szarością. Dobrze widzą natomiast w nocy.

Dlaczego koń NIE DOSTAJE ZADYSZKI?

Ponieważ jego rytm oddychania jest dostosowany do rytmu chodu. W galopie głowa konia porusza się w górę i w dół, wywierając rytmicznie ucisk na klatkę piersiową i płuca.

To wymusza wdychanie i wydychanie powietrza — im szybciej pracują nogi, tym częściej koń oddycha.

W stepie jego organizm zużywa około 1 litra tlenu na minutę. W galopie — nawet 60 razy więcej.

Z czego słyną KONIE PRZEWALSKIEGO?

Uważa się je za jedyne prawdziwie dzikie konie, które dotrwały do obecnych czasów. Na wolności, w Mongolii, wyginęły około 1960 roku. Dziś żyje ich nieco ponad tysiąc — w hodowlach i w ZOO.

Czy MUSTANGI to dzikie konie?

Nie do końca. Mustangi to potomstwo dziczykałych koni, które przybyły do Ameryki z Hiszpanii w 1494 roku, razem z Krzysztofem Kolumbem, w czasie jego drugiej podróży. W ówczesnej Ameryce nie było koni, bo wyginęły tam około 15 tysięcy lat wcześniej. Dzikie przodek wszystkich koni — Hyracotherium — powstał około 55 milionów lat temu na obszarze Ameryki Północnej.

Jego potomkowie rozbiegli się po świecie i trafili między innymi do Eurazji, połączonej wtedy jeszcze z Ameryką lądowymi pomostami. Można więc uznać, że potomkowie pierwszych koni przetrwali — na emigracji — i powrócili na swe rdzenne ziemie.

Które konie są NAJWIĘKSZE?

Rekordzista jest brabant, czyli zimnokrwisty koń rasy belgijskiej. Najcięższy znany okaz ważył prawie półtorej tony przy wysokości w kłębie 1,8 m! Zwykle konie osiągają wagę około pół tony i 1,5 m wysokości w kłębie (czyli w najwyższym miejscu grzbietu, tuż za szyją).

Za najwyższą rasę uważa się konie Shire, zarejestrowaną w 1994 roku. Przewyższają wszystkie inne wzrostem, ale niektórym ustępują pod względem wagi. Słyną ze spokojnego charakteru.

JESTEM BIAŁY!

— Jestem biały, jestem biały — poćwierkuje pisklak ze wszystkich sił, jakby wiedział, że jest niezwykle. I faktycznie jest, bo czy ktoś widział kosa, który przypomina kulę lodów kokosowych? Normalnie ptaki te mają czarne upierzenie. Takiego niezwykle świeżo opierzonego malca znaleźli turyści w lesie około Somerset. Nikt nie wie dlaczego był on sam. Może matka nie chciała opiekować się odmieńcem, a może nie podobał się rodzeństwu i został wyrzucony z gniazda. Gdy trafił do ośrodka, był wycieńczony, ale pod troskliwą opieką specjalistów szybko odzyskał siły. Dieta białego kosa składała się początkowo z owadów, a potem także z mięsnej galaretki dla kotów. Ptak ten będzie musiał pozostać pod opieką ludzi do końca życia, bo na wolności sobie nie poradzi. Białe piórka mogłyby zaledwie przyciągać uwagę drapieżników, a i normalne czarne kopy też nie dalyby mu spokoju.

Wasza Pucółka

ALE DOWCIP!

Co to jest: zielone i ma kółka?

— Żaba.

— A gdzie kółka?

— A kółka to były dla zmyłki.

— Co to jest marchewka?
— Jest to pietruszka, która przesadziła z opalaniem.

Ekologiczny i zdrowy produkt w ramach programu „Tatulos”

Najtańsza żywność jest najdroższa

Spółka Użyteczności Publicznej („Tatulos” programa — ekologinis ūkis” („Program „Tatulos” — gospodarstwo ekologiczne”), założona jedenaście lat temu, od początku swojego istnienia działa w kierunku przebudowy zwykłych prywatnych gospodarstw rolnych w gospodarstwa ekologiczne o skali ogólnokrajowej.

Jest to pierwszy program modelowy, przygotowany w latach 1987-1993 i zatwierdzony przez rząd Litwy, który zaczęto wdrażać na najbardziej wrażliwych terenach agrarnych kraju — w Litwie Północnej (powierzchnia 194 tys. ha). W ramach programu od wielu lat w Wilnie oraz w innych zakątkach kraju organizowane są jarmarki produktów żywnościowych, wyhodowanych i przerobionych w gospodarstwach ekologicznych. Spółka bierze czynny udział w krajowych i zagranicznych imprezach wystawienniczych.

— Zakończył się trwający całe dziesięć lat okres, kiedy rynek litewski był nasycony niezdrową, sprowadzaną z zagranicy mrożoną produkcją. Z każdym dniem rośnie świadomość ludzi, że najbardziej przyjazne dla ich zdrowia są produkty wyhodowane w sposób naturalny, bez zastosowania tak niebezpiecznych pestycydów, powszechnie stosowanych po Konwencji Rzymskiej w roku 1957, kiedy to za cel postawiono wyżywienie ludzi jak można najtaniej, najszybciej

i najszytniej — mówi Almonas Gutkauskas, dyrektor Spółki Użyteczności Publicznej „Tatulos” programa — ekologinis ūkis” i prezes rady spółki.

Wykształcić konsumenta

Przemysł spożywczy z zastosowaniem zawrotnej ilości substancji chemicznych w krótkim czasie ujawnił swoje wyniki — coraz więcej mieszkańców cierpi na zachorowania alergiczne, a środowisko jest katastrofalnie zanieczyszczone. Właśnie bezwzględna statystyka zachorowań i zwyrodnień oraz klęsk ekologicznych dała początek takim inicjatywom, jakie dzisiaj propaguje program „Tatulos” na Litwie.

Swoją misję promowania produktów zdrowych i ekologicznie czystych wspomniana spółka rozpoczęła od kształcenia konsumenta. Jednakże przekonanie, że najlepszy produkt to ten, który jest wyhodowany przez rodzimych hodowców bez użycia tak szkodliwych dla organizmu substancji chemicznych i nawozów, nie należy do zadań najłatwiejszych. Tym bardziej, że wdrażając program, spotyka się mnóstwo oporów i przeszkód natury biurokratycznej.

Według Almonasa Gutkauskasa, ażeby wychować zdrowe społeczeństwo, najpierw trzeba dużo zainwestować w badania naukowe, konsultowanie, w rozwój nasennictwa, w rozwój gospodarstw ekologicznych itp. Jest to więc ogrom-

Dorobek ponad dziesięcioletniego trudu w ramach programu „Tatulos” — coraz większe zainteresowanie konsumenta zdrowymi i pożytecznymi produktami
Fot. archiwum

ne wyzwanie nie tylko dla pojedynczych gospodarzy, którzy wyrażają ogromne zainteresowanie prowadzeniem takich gospodarstw, ale też zarządzania w państwie, urzędów branżowych, bez pomocy których gospodarze mogą być zdani tylko na siebie.

— Organizowanie międzynarodowych jarmarków produktów ekologicznych oraz udział w branżowych imprezach wystawienniczych jest naszym sposobem na kształcenie naszego konsumenta i zaszczepienie mu dobrego gustu co do wyboru artykułów żywnościowych i wreszcie wychowanie

szacunku dla tego, co zostało wyhodowane i wyprodukowane przez naszych współobywateli — podkreśla Almonas Gutkauskas.

Program „Tatulos” — pomoc dla gospodarzy

Spółka Użyteczności Publicznej „Program „Tatulos” — gospodarstwo ekologiczne” świadczy wszechstronną pomoc gospodarzom i spółkom, które ze zwykłych poradzieckich gospodarstw przestają się w gospodarstwa ekologiczne oraz gospodarstwa chronione. Udziałowcy programu mają możliwość ubiegania się o uzyskanie nieoprocentowanych kredytów, znalezienia rynków zbytu w kraju i za granicą. W ramach programu na łamach prasy regionalnej i ogólnokrajowej prowadzi się intensywną pracę szkoleniową. Specjaliści zaangażowani w pracy programu „Tatulos” w prywatnych ekologicznych gospodarstwach budują oczyszczalnie ścieków.

Na dzień dzisiejszy program „Tatulos” obejmuje 218 członków. Największą część (189) stanowią

gospodarze trudniący się w gospodarstwach prywatnych, wśród nich jest aż 82 gospodarzy, którzy posiadają certyfikaty produkcji ekologicznej, 15 przedsiębiorstw, spośród których 3 dysponują certyfikatami spółek przetwórstwa ekologicznego. W programie zrzeszone są także 3 spółki rolne, 1 spółdzielnia oraz klub realizacji warzyw.

W jesiennym koszyku

Do najważniejszej, wymienionej przez Almonasa Gutkauskasa produkcji, objętej certyfikatami produkcji ekologicznej w ramach omawianego programu, przede wszystkim zaliczyć można najbardziej popularną w kraju uprawę — ziemniaki. Na liście znalazły się także inne warzywa i jarzyny, owoce, jagody, miód, rośliny strąkowe. Natomiast jeżeli chodzi o przetwory wyprodukowane w przedsiębiorstwach ekologicznych, będą to rozmaite mieszanki kasz, otręby spożywcze, zboże, rozmaite rodzaje mąki i kasze, różnego gatunku chleby wiejskie, wyroby cukiernicze, jak również rozmaite ziarno, groch, otręby paszowe i in.

Zdrową żywność, zaopatrzoną w specjalną symbolikę i rozmieszczoną przy specjalnych stoiskach, już można kupić w sieci VP „Market”. Produkcja ekologiczna jest zaledwie nieznacznie droższa od tej, jaką zwykliśmy codziennie kupować, bez zastanowienia się nad jej pochodzeniem.

Natomiast już za dwa tygodnie (25-26 września) w Wilnie w Zakrecie (park Vingis) odbędzie się Międzynarodowy Jarmark Ekologicznych Artykułów Żywnościowych, zorganizowany w ramach programu „Tatulos”, na którym nie zabraknie ani miodu, ani ziemniaków, ani dobrego piwa. Zima się zbliża, więc czas dokonać rozsądnych zakupów z największym pożytkiem dla naszego zdrowia.

Irena Mikulewicz

Na skromną kieszę — tańsze meble z Białorusi

Poszukujący nowych mebli amatorzy klasycznego wnętrza mogą obecnie zrobić zakupy w nowym salonie meblowym w Wilnie.

Zamknięta spółka akcyjna „Moderni furnitūra”, importująca na Litwę akcesoria meblowe, w stolicy przy ul. Algirdo 9 otworzyła sklep — salon meblowy MF. Oferuje on meble produkcji białoruskiej.

Salon o powierzchni 180 m kw. prezentuje około 700 wyrobów.

W tym przytulnym sklepie klient może nabyć miękkie meble do pokoju dziennego, sypialni, jadalni oraz przedpokoju. Bogaty jest wybór regałów. Są wyroby z

brzozy, dębu, buku oraz drewna sosnowego, są też fornirowane meble z płyt wiórowych. Miękkie meble mają obicia ze sztucznej skóry i zamszu, jak też gobelinu.

Wielu klientów życzy sobie mebli z czasów Smetony, przypominających babciny dom. Dlatego też w naszym sklepie jest sporo różnych komód i meblościanek w starym stylu. Kupujący meble chcą dwóch nie dających się pogodzić ze sobą rzeczy — wysokiej jakości oraz dostępnej ceny. UAB „Moderni furnitūra” postanowiła spełnić to życzenie, oferując tańsze meble białoruskie.

Takie meble spółka zamawia u

trzech producentów białoruskich — „Bobruiskmebel”, „Mozyrdrew” oraz „Fandok”.

Te firmy eksportują swe wyroby do Francji, gdzie cieszą się one popytem. Meble białoruskie są jakością dorównują litewskim, ale są prawie trzykrotnie tańsze. Krzesło w tym salonie można nabyć za 53 lity, ale są też krzesła z drewna brzoźowego w cenie 224 Lt. Komplet miękkich mebli kosztuje od 1700 do 4000 Lt, stół od 100 do 600 Lt. Za drewniane łóżko klient zapłaci najwyżej 700 Lt.

Zapraszamy więc do naszego salonu.

Pracujemy:

poniedziałek	11-19
wtorek	11-19
środa	11-19
czwartek	11-19
piątek	11-19
sobota	11-17

Znajdziecie nas:

Salon meblowy MF Algirdo 9, Vilnius, Tel. 265 1899
pocztą el.: mofurnitura@takas.lt

www.bobruiskmebel.com

25-26 września (w sobotę i niedzielę)
w Parku Vingis
2-3, 9-10 października (kolejne weekendy)
na placu przed Ministerstwem Rolnictwa
od godz. 9 do 16 odbędzie się
JESIENNY KIERMASZ
ekologicznych artykułów spożywczych
w ramach programu „Tatulos”
(w Parku Vingis — międzynarodowy)
(Zam. 408)

Oddział ZPL miasta Visaginas uprzejmie zaprasza polskie zespoły do wzięcia udziału w V Festynie Kultury Polskiej, który odbędzie się 25 września bieżącego roku w m. Visaginas.

Zgłoszenia prosimy składać do 15 września telefonicznie pod nr.:

8 687 93310, 8 610 65855,

8 386 72566 (wiezorami i w dni wolne od pracy).

E-mail: zigfrid.binkevicius@vrm.lt

Pele i Maradona — piłkarscy geniusze XX wieku

Już za życia stali się legendą

Napisano o nim chyba wszystko — w kilku autobiografiach, dziesiątkach książek, tysiącach artykułów. Niekoronowany "król futbolu", "czarna perła", "najsłynniejsze ziarenko kawy Santos" — to tylko niektóre określenia, jakimi obdarzano wielkiego Brazylijczyka.

Cóż można dodać do biografii piłkarza, którego sylwetkę zna każdy szanujący się kibic? Może tylko dwa fakty. Zwykle koszulkę z magicznym numerem 10 nosi gwiazda drużyny. Pele przed MŚ w 1958 roku gwiazdą jeszcze nie był, a przecież w Szwecji grał z "10". Dlaczego? Taki numer... wylosował. I drugi, mniej znany fakt. Pele w czterech meczach grał jako... bramkarz (zastępując kontuzjowanego kolegę) i ani razu nie puścił gola!

Już za życia stał się legendą, mitem. Na wspaniały wizerunek zapracował dzięki sobie (na boisku) i dzięki specjalistom od handlu, reklamy i marketingu (poza boiskiem). Dziennikarze opisywali jego piękne gole, wychwalali pod niebiosa grę. W telewizji początkowo nie było tyle futbolu co obecnie, więc zwłaszcza europejscy kibice bardziej wierzyli niż wiedzieli, że w Brazylii gra piłkarski fenomen. Dopiero rozwój telewizji sprawił, że Pele stał się gwiazdą już nie tylko w skali lokalnej, ale globalnej. I można się było przekonać, co potrafi. Ciemnoskóry pucyb, który został wielkim sportowcem, stał się też marketingowym, niezwykle chodliwym towarem, podsycając w ten sposób własny mit.

Maradona to jeden z najlepszych futbolistów dekady lat 80. i początku lat 90
Fot. archiwum

Korzyści z boiskowych sukcesów

Do dziś czerpie on korzyści z boiskowych sukcesów. Jest uznawany za ambasadora futbolu, goszczony na najważniejszych imprezach, hołubiony przez kibiców i media. Mało kto mu wypomina, że w młodości jego firmy plajtowały, że nie popisał się w roli ministra sportu Brazylii, że ośmieszył się, marząc o kandydowaniu na stanowisko prezydenta kraju, że był w konflikcie z szefem FIFA, że ugania się za kobietami i ma nieślubne dziecko. To wszystko się nie liczy dla tych, którzy pamiętają Pelego jako cudowne dziecko futbolu. Wielki człowiek i sportowiec bez skazy.

Czasy, w których napastnicy mieli dużo swobody, to już odległa historia. Dziś, gdy na boisku dominuje twarda walka, gdy rywale bez pardonowo faulują, gdy o powodzeniu zagrania decydują ułamki sekund, minięcie nawet trzech rywali wywołuje aplauz na trybunach. Pele był niezwykle sprawny, szybki

i skoczny, ale czy — tak jak Maradona — poradziłby sobie w obecnym futbolu? Na to pytanie nikt nie zna odpowiedzi...

Przytłoczony sławą

Jedni uważają go za futbolowego geniusza, inni za genialnego oszusta. Na pierwsze miano zapracował fantastyczną grą w reprezentacji Argentyny i zespole Napoli, na drugie głównie zdobyciem gola ręką w meczu z Anglią podczas MŚ w 1986 roku w Meksyku.

Diego Maradona to wielka i zarazem tragiczna postać światowej piłki. W swym fachu osiągnął absolutne mistrzostwo. Pod tym względem wytrzymuje porównanie z Pele. W niektórych elementach (np. gra lewą nogą, podania, wpływ na poczynania zespołu) nawet go przewyższał. Brazylijczyk za partnerów w reprezentacji czy Santosie miał inne gwiazdy. Maradona w Napoli grał z przeciętnymi zawodnikami, a poprowadził zespół do wielkich sukcesów. Podobnie było z reprezentacją Argentyny.

Ale Maradona to także człowiek, który nie potrafił udźwignąć ciężaru niesamowitej sławy. To, co osiągał na boisku, niszczył poza nim. Jeszcze grając w Barcelonie, sięgnął po narkotyki. Trzy razy (we Włoszech, w MŚ w USA i w Argentynie) był dyskwalifikowany. Gdy poleciał na kurację odwykową na Kube, miał olbrzymią nadwagę, jego puls wynosił 38 na 100, był bliski śmierci...

Wielki na boisku, mały poza nim

We wspomnianym meczu z Anglią strzelił gola "ręką Boga" (jak sam to określił). 4 lata później, podczas MŚ we Włoszech, w meczu z ZSRR wybił ręką piłkę zmierzającą do bramki, znowu oszukując sędziego. A gdy w tej samej imprezie, w półfinale Argentyna pokonała rzutami karnymi (4-3) gospodarzy, stał się najbardziej nienawidzonym (poza Neapolem) graczem mistrzostw. Ba, rok później — gdy po meczu Napoli z Bari wykryto w jego organizmie ślady kokainy (został za to skazany na 14 miesięcy więzienia w zawieszeniu) — czytelnicy dziennika "La Repubblica" wybrali go najbardziej nienawidzonym człowiekiem świata. Wyprzedził nawet irackiego dyktatora Saddama Husajna. Miał wiele kaprysów. Opóźniał powroty z urlopu, opuszczał treningi, kazał sobie płacić za występ w meczu liga angielska — reszta świata, w Sydney kopnął kamerzystę filmującego jego wyjście z hotelu, zabarykadowany w swojej willi w Moreno k. Buenos Aires strzelał z wiatrówki do dziennikarzy telewizyjnych. Za ten ostatni indycent miał zakaz opuszczania Argentyny, ale go zlekceważył i poleciał na Kubę. Po powrocie trafił do więzienia... na godzinę. Demonstracyjnie afiszował sympatię do Fidela Castro. Wielki na boisku, mały poza nim. Nigdy się nie zmienił...

Opracował Walenty Dunowski

Diego Armando Maradona urodził się 30 października 1960 roku w jednej z biednych, robotniczych dzielnic Buenos Aires. Od dziecka był bardzo niski. Diego nie chciał zostać, tak jak jego rodzice, tylko biednym robotnikiem, więc spróbował sił w piłce nożnej. Zadebiutował w ekstraklasie w wieku 15 lat w meczu z Talleres Cordoba (październik 1976 roku). W lutym 1977 roku pierwszy raz zagrał w reprezentacji (w spotkaniu z Węgrami). W 1978 roku był w szerokiej kadrze Cesara Luisa Menottiego na finały MŚ, ale nie zmieścił się w 22-osobowej drużynie. Selekcjoner nie od razu poznał się na jego talencie. Za to już w 1982 Diego na mistrzostwa pojechał. Nie może jednak tej wyprawy uznać za udaną, bo za brutalny faul w meczu z Brazylią dostał czerwoną kartkę, a Argentyna typowana na mistrza świata w drugiej fazie grupowej odpadła z turnieju. W międzyczasie Maradona zmienił otoczenie i przeszedł do Barcelony. Transfer okazał się niewypałem. Argentczyk nie potrafił zaaklimatyzować się w stolicy Katalonii i podczas meczów nie błyszczał tak jak wcześniej. Po nieudanej przygodzie w Hiszpanii znowu postanowił przeprowadzić się — tym razem do włoskiego Napoli. Tu jego kariera osiągnęła szczyt. Z klubem sięgnął po mistrzostwo Włoch, a reprezentację narodową poprowadził w 1986 do mistrzostwa i w 1990 do wicemistrzostwa świata.
Fot. archiwum

Co ich dzieli?

	Pele	Maradona
Ojczyzna	Brazylia	Argentyna
Kolor skóry	czarny	biały
Data urodzenia	23.10.1940	30.10.1960
Miejsce urodzenia	Tres Coracoes	Villa Fiorito
Znak zodiaku	waga	skorpion
Ojciec	piłkarz	robotnik
Rodzeństwo	brat i 2 siostry	7 braci
Wzrost	170 cm	166 cm
Waga	74 kg	70 kg
Domowe przezwisko	Dico	Diegutino
Piłkarski przydomek	Pele	Pibe
Piłkarski mit	"król futbolu"	"boski Diego"
Numer na koszulce	10	10
Amatorski debiut	7 lat	5 lat
Pierwsza drużyna	Siódmy Września	Cebulki
Zawodowy debiut	5 lat i 319 dni	15 lat i 355 dni
Pierwszy gol	15 lat i 319 dni	16 lat i 15 dni
Ostatni mecz	36 lat i 343 dni	36 lat i 360 dni
Gry w reprezentacji	92	91
Gole w reprezentacji	77	34
Staż w reprezentacji	14 lat	17 lat
Debiut w reprezentacji	16 lat i 257 dni	16 lat i 120 dni
I gol w reprezentacji	16 lat i 257 dni	18 lat i 215 dni
Starty w finałach MŚ	4 (1958-1970)	4 (1982-1994)
Mecze w finałach MŚ	14	21
Mecze z golami w MŚ	8 (1958-1970)	5 (1982-1986, 1994)
Gole w finałach MŚ	12	8
Minuty w finałach MŚ	1260	1933
Sportowiec świata	1970 rok	1986 rok
Dyskwal. za doping	nie miał	1991, 1994, 1997
Audience u papieża	u trzech	u jednego

Pele (Edson Arantes do Nascimento) przyszedł na świat 23 października 1940 roku w Tres Coracoes w stanie Minas Gerais. Jego ojciec — Joao Ramos do Nascimento „Dondinho” — też był zawodowym piłkarzem, specjalistą od gry głową. Młody Pele zaczynał od zawodu pucybuta, zawsze jednak marzył o karierze jaką zrobił ojciec. Grał w kilku młodzieżowych klubach, w wieku 15 lat trafił do Santosu za sprawą poręczenia byłego reprezentanta Brazylii, uczestnika finałów MŚ — Waldemara de Brito. Powiedział on działaczom Santosu, gdy przyprawił Pelego do klubu — oto chłopiec, który będzie najslawniejszym piłkarzem na świecie. Przepowiednia sprawdziła się. Pele był najwspanialszym piłkarzem swojej doby, graczem, który opanował technikę w sposób zupełny. O jego geniuszu świadczy choćby fakt, że w wieku niespełna 18 lat zdobył swoje pierwsze mistrzostwo świata. Piłkarza Wieku — taki tytuł nadali Brazylijczykowi czytelnicy magazynu FIFA oraz byli zawodnicy.
Fot. archiwum

INFORMATOR

TEATRY

Młodzieżowy
Arkliū 5
11 i 12.09 o godz. 12.00 — premiera „Józio próżniak”.
Rosyjski Dramatyczny
11 i 12.09 o godz. 12.00 — „Malluch i Karlson”.
Lelė
Arkliū 5
11 i 12.09 o godz. 12.00 — premiera „Bajka królewska”.
W małej sali 11.09 o godz. 14.00 — „Bajka o żółwiaku”. 12.09 o godz. 14.00 — „Calineczka”.
Aleja Giedymina
11.09 — cały dzień trwać będzie akcja międzynarodowa „Teatr bez dachu”.

MUZEA

Narodowe
Arsenalo 1
„Litewskie narodowe instrumenty dęte”.
Muzeum Sztuki Stosowanej
Arsenalo 3a
Można tu obejrzeć wszelkiego rodzaju przedmioty znalezione podczas prowadzonych prac przy budowie Pałacu Władców. Jednocześnie do obejrzenia pokazy ludowych wyrobów sakralnych oraz ikon (XVII-XX w.).
Ratusz
Malarstwo, rzeźba i rysunki Vytautasa Šerisa.

REPERTUAR KIN OD 11 DO 16 WRZEŚNIA

Lietuva

Wielka sala
„Harry Potter i więzień Azkabanu” — godz. 12.00.
„Nie za, nie przeciw, lecz całkiem odwrotnie” — 11, 12, 14, 16.09 — godz. 17.30, 19.45, 22.00; 13.09 — godz. 20.00, 22.00.
„Troja” — godz. 14.30.
Festiwal filmów anim. — 13.09 — godz. 18.00.
Sala 88
„Król Artur” — 11.09 — godz. 14.45, 21.00; 12-16.09 — godz. 13.30.
„Scooby 2: monstra uwolnione” — 11.09 — godz. 11.00, 17.15.
„Purpurowe rzeki II: aniołowie kalipsy” — 11.09 — godz. 12.45; 12-16.09 — godz. 11.30.
Festiwal filmów anim. — 11.09 — godz. 19.00; 15.09 — godz. 21.00.
Międzynarodowy festiwal małych form filmowych — 12.09 — godz. 17.00.
Program filmów francuskich — 12.09 — godz. 18.45.
„Nina Hangen — Punk+Glory” — 12.09 — godz. 20.30.
Program filmów polskich — 13.09 — godz. 16.10.
Program filmów szwedzkich — 13.09 — godz. 17.50.
Program filmów norweskich — 14.09 — godz. 19.40.
Program filmów niemieckich — 13.09 — godz. 21.20.
Program filmów łotewskich — 14.09 — godz. 16.20.

Pałac Radziwiłłów
Vilniaus 22
Jubileuszowy pokaz A. Gudaitisa.
Galeria Obrazów
Didžioji 4
Wystawa autorska plastyka Rafaello Chvolesa (1913-2002). Pokaz zorganizowany staraniem Muzeum Sztuki Litwy.
Wieża Giedymina
Broń oraz ikonografia.
Architektury
Šv. Mykolo 9
Ekspozycja pt. „Kościół św. Kazimierza na zakrętach historii” oraz wystawa poświęcona 250. rocznicy architekta Stuoiki-Gucewicza.

KONCERTY

Pałac Kongresowy
11.09 o godz. 19.00 — orkiestra kameralna z Niemiec.
Kościół św. Kazimierza
12.09 o godz. 13.00 — na organach gra B. Vaitkus.
Dom Nauczyciela
Trwa tu międzynarodowy festiwal „Griežinė”.
W jego ramach 11.09 o godz. 15.00 — pracownice folklorystyczne, o godz. 18.00 w wielkiej sali — koncert „Griežinė”.
Ratusz
13.09. o godz. 19.00 — w ramach festiwalu Dni Stolicy — uroczyste otwarcie festiwalu muzyki wokalne „Arija”.

Program filmów estońskich — 14.09 — godz. 18.30.
Program filmów rosyjskich — 15, 16.09 — godz. 17.30.
Program filmów litewskich — 15.09 — godz. 18.50; 16.09 — godz. 16.10.
Program filmów duńskich — 16.09 — godz. 19.20.
„Krótkie „Oscary” — 16.09 — godz. 21.00.

Coca-Cola Plaza Vingis

„Kobiety z Stepfordu” — 11, 12.09 — godz. 11.00, 15.00, 19.20, 21.40; 13-16.09 — godz. 15.00, 19.20, 21.40.
„Podróż po Europie” — 11, 12.09 — godz. 10.50, 17.10; 13-16.09 — godz. 17.10.
„Natalie” — godz. 14.50, 21.30.
„Z piekła rodem” — godz. 10.30, 17.20.
„Nieśmiertelni” — 11, 12.09 — godz. 13.00, 17.40, 22.10; 13-16.09 — godz. 17.40, 22.10.
„Spławić babcię” — godz. 12.40, 19.10.
„Osiemdziesiąt dni dookoła świata” — godz. 12.20, 18.00, 22.00.
„Garfield” — godz. 10.40, 12.30, 14.20, 17.30.
„Zatoici” — godz. 15.20, 19.40.
„Moja sąsiadka — gwiazda porno” — godz. 17.00.
„Pojutrze” — 11, 12.09 — godz. 10.40, 16.50; 13-16.09 — godz. 16.50.
„Król Artur” — godz. 12.50, 19.40.
„Samotni” — godz. 13.00.
„Ja, robot” — godz. 10.30, 12.50, 15.10, 16.20, 17.30, 18.50,

Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny „Pokrowskie kołokoła”.
Impreza poświęcona jest 200. rocznicy urodzin Michaiła Glinki. Rozpoczęła się w Wilnie wczoraj (10 września) i trwać będzie trzy dni.

11.09 o godz. 17.00 w Akademii Muzycznej wystąpią: zespół folklorystyczny Konserwatorium im. P. Czajkowskiego, (Moskwa), „Drewo” (Ukraina, Kijów), „Z drogi” (Polska, Warszawa), jak też zespoły z Petersburga, Wołogrodu, Woronowa i Litwy.

12.09 o godz. 12.00 na Placu ratuszowym rozpocznie się koncert „Muzyka narodów”, w którym weźmie też udział zespół „Zgoda”.

Dni Stolicy

11 września — oficjalne otwarcie dorocznej imprezy „Dni Stolicy. Wilno 2004”. Cały dzień na ulicach i placach trwać będą imprezy. Poniżej o niektórych na najbliższe dni.

Na alei Giedymina w godz. 12.00–17.00, 19.00–22.00 — imprezy z cyklu festiwalu teatrów ulicy tzw. „Teatr bez dachu”. Zaprezentuje się tu Teatr Starej (godz. 12.00), Dansk Rakkerpak (Danija) — godz. 13.00, 15.30, Theatre Bahoe (Australia) — 14.30, 16.30 i in.

Na Placu Samorządu o godz. 18.00 — „Burza metalu 1”. 500 trębaczów wyruszy właśnie z tego miejsca na Plac Ratuszowy. Siłacze poniosą rekordowy bochen chleba upieczony przez piekarzy wileńskich, który ubiegać się będzie o wpis do Księgi Guinnessa.

Godzinę później na Placu Ratuszo-

19.50, 21.20, 22.20.
„Dziesięć jardów” — godz. 11.00, 13.10, 15.20, 19.30, 21.50.
„23:14” — 11, 12.09 — godz. 13.10, 15.00, 19.30, 21.40; 13-16.09 — godz. 15.00, 19.30, 21.40.
„Troje z Belville” — 11, 12.09 — godz. 10.40, 14.40, 16.20, 20.20; 13-16.09 — godz. 14.40, 16.20, 20.20.

Akropolis

„Sztuka uwodzenia” — godz. 10.20, 16.45.
„Ja, robot” — godz. 10.00, 12.15, 14.35, 16.55, 19.15, 21.40.
„Dziesięć jardów” — godz. 10.20, 12.25, 14.30, 16.35, 19.40, 22.05.
„Trójka z Belville” — godz. 10.30, 12.10, 14.15, 16.05, 18.15.
„Podróż po Europie” — godz. 12.55, 17.20.
„Natalie” — godz. 14.40, 21.05.
„Z piekła rodem” — godz. 10.05, 15.55.
„Nieśmiertelni” — godz. 12.20, 19.55, 21.50.
„Spławić babcię” — godz. 18.40, 20.55.
„Osiemdziesiąt dni dookoła świata” — godz. 10.30, 14.50, 19.20.
„Garfield” — godz. 10.10, 12.00, 13.50, 15.40, 17.40.
„Moja sąsiadka — gwiazda porno” — godz. 17.35, 22.00.
„Kobiety Stepfordu” — godz. 14.00, 17.55, 20.00, 22.00.
„Zaczarowana Ela” — godz. 10.40, 15.30, 19.55.
„Król Artur” — godz. 12.10, 18.35.
„Harry Potter i więzień Azkabanu” — godz. 12.35.

wym — prezentacja bochna i koncert trębacz, a już o 21.00 zaprezentuje się tu połączona orkiestra instrumentów dętych, jak też grupa rockowa.

O godz. 22.00 — fajerwerk.

Niedziela, 12 września. Plac Ratuszowy, godz. 13.00 — występ zespołów folklorystycznych mniejszości narodowych.

Stadion Parku Górnego — godzina 21.00 — misterium ognia pt. „Drzewo świata”. Jest to już dziewiąta kolejna impreza tradycyjnie organizowana przez Centrum Działalności Etnicznej, przebiegająca w ramach Dni Stolicy. Wizualny obraz utworzy 7 ogromnych figur (rzeźb) ze słomy. Każda z nich będzie miała około 6 metrów. Obejrzyć je można będzie 12 września od godziny 15.00 do 20.00. Misterium gry ognia rozpocznie się o godz. 21.00 i trwać będzie do 22.15. Zaprezentują się tu grupa z Petersburga „Duo Zikr”, grupa obrzędów folk-

lorystycznych „Kulgrinda” i in.

Natomiast od poniedziałku (13-15 września) w Wilnie rozpocznie się festiwal filmowy. Po raz pierwszy odbywać się będzie pod otwartym niebem, czyli na Placu Ratuszowym.

Wyprawy rowerowe

11 września — tradycyjna wyprawa rowerowa po parku w Werkach. Uczestnicy zbierają się o godz. 10.30 przy ul. Żaliūjų Ežerų 37.

Kto nie ma roweru, proszony jest za pomocą telefonicznie zarejestrować się pod nr. 272 98 35. Cena wyprawy z wypożyczonym rowerem 6 Lt, o ile kto ma własny — płaci tylko 2 Lt za usługi przewodnika.

12 września miłośnicy wyprawy rowerowej zbierają się przy ul. Żolyno (Antokol) i przejadą trasą Parku Regionalnego w Pavilnysie, przebiegającej obok Szwajcarii, Gór Sapieżyńskich.

Uwaga, zmiany w rozkładzie nabożeństw

W związku z rozpoczęciem nowego roku szkolnego i akademickiego w niektórych kościołach Wilna zaszły zmiany w rozkładzie nabożeństw. W kościele pw. św. Rafała, na okres roku szkolnego, w każdą niedzielę o godzinie 8.00 odprawiana jest jeszcze jedna Msza św. w języku polskim. Natomiast w kościele pw. bł. Jerzego Matulewicz obecną w każdą niedzielę jest jeszcze dodatkowa Msza św. po polsku również o godzinie 8.00 rano i to całkiem niezależnie od roku szkolnego. **In. wł.**

Zaproszenie do udziału w Drodze Krzyżowej

14 września (wtorek) w święto Podwyższenia Krzyża Świętego zapraszamy **czcicieli Męki Pańskiej do udziału w Drodze Krzyżowej śladami naszego Zbawiciela Jezusa Chrystusa i Jego Matki Frasobliwej w Kalwarii Wileńskiej.**

Początek o godz. 12.00 przy Wieczerniku.

Drodze Krzyżowej będzie przewodniczył ks. J. Aszkiełowicz (Zam. 422)

K O N K U R S

"Bądź wypłacalnym" zakończony, zwycięzcy wyłonieni

Przed niespełną dwoma miesiącami „Kurier Wileński” i UAB „Gelvoros saugos konsultacijos” ogłosiły konkurs.

Czytelnicy mieli odpowiedzieć na trzy pytania, dotyczące świadczonych usług, informacji zawartej w internetowej bazie danych dłużników, jak też geografii, tzn. miast w których przedsiębiorstwa najaktywniej korzystają z usług administrowania i egzekwowania długów. Mimo, że pytania nie wyglądały na najłatwiejsze, redakcja otrzymała bardzo dużo odpowiedzi i, co najbardziej cieszy — większość ich była prawdziwa.

A były one następujące:

1. Usługi, egzekwowania długów,

2. Informacja o zadłużonych przedsiębiorstwach.

3. Wilno, Kowno, Uciaņa.

Co się tyczy trzeciego pytania, w niektórych odpowiedziach geografia została rozszerzana także o inne miasta Litwy — np. Szawle. Ponieważ. Jak i ogłosiły warunki konkursu, nazwiska zwycięzców redakcja miała ogłosić 11 września, czyli do tego czasu miało być rozlosowanych 10 pięknych elektronicznych zegarów. Jury redakcyjne spośród nadesłanych z wielu miast, miasteczek i rejonów Litwy odpowiedzi wyłoniło dziesięć. Szczęście dopisało wileńszczakom, chociaż są tu także przedstawiciele rejonów wileńskiego, solecznickiego i in. Z zadowoleniem można odnotować, że wśród zwycięzców znalazło się też nazwisko mieszkańca Jewia Franciszka Hajduka.

A oto nazwiska szczęśliwej dziesiątki:

**Danuta Smolska
Franciszek Hajduk
Lucyna Dorniak
Beata Naniewicz
Stanisława Wołodkowicz
Alina Lewanowicz
Aneta Jankowicz
Michał Lutkowski
Danuta Suchodolskaja
Teresa Szymielewicz**

Gratulujemy! Po nagrody prosimy się zgłaszać do działu reklamy redakcji „Kuriera Wileńskiego” (Wilnius, Birbinių 4a), w godzinach pracy od 9.00 do 16.30, do końca bieżącego miesiąca. Tel. 260 84 44.

Kalendarium

* Sobota (11. IX) jest 255 dniem 2004 roku.
Do końca roku pozostało 111 dni.
* Znak Zodiaku — Panna.
* Imieniny: Dagny, Jacka, Prota.
* Wschód Słońca — 6.44, zachód — 19.45.
Długość dnia 13 godz. 01 min.
* Księżyc. Ostatnia kwadra — od 6 września.

* Niedziela (12. IX) jest 256 dniem 2004 roku. Do końca roku pozostało 110 dni.
* Znak Zodiaku — Panna.
* Imieniny: Marii, Amadeusza
* Wschód Słońca — 6.46, zachód — 19.43.
Długość dnia 12 godz. 57 min.
* Księżyc. Ostatnia kwadra — od 6 września.
Dzień Najświętszego Imienia Maryi

* Poniedziałek (13. IX) jest 257 dniem 2004 roku.
Do końca roku pozostało 109 dni.
* Znak Zodiaku — Panna.
* Imieniny: Eugenii, Apolinarego, Filipa.
* Wschód Słońca — 6.48, zachód — 19.40.
Długość dnia 12 godz. 52 min.
* Księżyc. Ostatnia kwadra — od 6 września.

ZDROWIE

Masaż leczniczy. Nietradycyjne metody leczenia, porady lekarskie w godz. 11-19.
Vilnius, tel. 8 653 57793

PRACA

Szkoła polska w Starych Trokach zatrudni nauczyciela geografii, biologii i historii.
Tel. 8 528 66561, 8 615 85704

Szkoła podstawowa w Mościskach zatrudni nauczyciela z chemii na 6 godz. pracy tygodniowo. Rej. wileński, tel. 259 21 02, 8 682 54380

Kobieta (44 lata) poszukuje pracy. Zna jęz. polski, litewski, rosyjski, obsługę komputera.
Vilnius, (8-5) 267 09 20

SPRZEDAŻ/KUPNO

Sprzedam dobrą, mleczną krowę. Skojdziszki, tel. 235 00 93, 8 676 62664

Sprzedam skrzypce prod. niemieckiej, wraz ze smyczkiem, rozmiar 3/4.
Tel. 237 19 64, 8 652 74407

Kupię benzynę A76, A80; samochód: GAZ 21, 67, 69, Pobeda, Moskwicz 400-403.
Vilnius, tel. 8 673 38624

Kupię dawne pocztówki, fotografie, banknoty.
Tel. 232 80 93

Drzwi pływające z ościeżnicą — od 195 Lt. Dębowa — od 290 Lt. Vilnius, tel. 231 94 26, 8 686 26922

Z okazji otwarcia szkoły jazdy R. Aponavičiūsa — zniżka do 30 proc. na kursy jazdy.
Vilnius, Liepkalnio 69,
tel. 274 48 23, 8 682 44600
(Zam. 244)

Oferujemy niedrogie i dobrej jakości Garnitury męskie
Wszelkie drobne usługi krawieckie
5% zniżka kuponowa
J. Basanavičius 30, Vilnius, tel. 265 01 16

UAB "Varinės Sistemos"
KOTŁY GAZOWE FIRMY „JUNKERS”
Hydraulika Wodociągi
Ogrzewanie Kotły na paliwo stałe
Zapraszamy do współpracy hydraulików!
Vilnius, Savanorių pr. 22,
tel. +370 5 210 52 56,
tel./faks. +370 5 210 52 55,
tel.kom. +370 614 21165.
(Zam. 393)

Zapłaćcie 100 Lt i oglądajcie do 300 różnych kanałów TV!
(W tym w językach rosyjskim i polskim)
Pierwsza wpłata przy kupnie na raty
Vilnius, Verkių 44,
Tel.: 273 77 63, (8-652) 87616.

Sprzedam części zamienne do BMW.
Tel. 242 99 05 (od godz. 17.00)

Sprzedam suknię ślubną z dodatkami (wzrost 175 cm). Cena 3200 Lt.
Tel. 8 698 04002, 8 521 28438

Skupujemy w dowolnej ilości pierwotny i wtórny surowiec mas plastycznych.
Vilnius, tel. 243 65 76, 8 698 21317

Pomniki, nagrobki, ogrodzenia pod dostępnej cenie. Udzielamy zniżek.
Vilnius, ul. Kauno 28, tel. 233 27 66

Bardzo tanio sprzedajemy bloczki z betonu porowatego produkcji grodzieńskiej o wymiarach:

0,6x0,3x0,2
0,6x0,15x0,2
0,6x0,4x0,19

Dostarczamy na miejsce.
Vilnius, tel. 240 22 90, 8 652 98573

Antykwarjat „Maldis” skupuje obrazy Wileńszczyzny, litografie i srebrne wyroby XIX-XX w.

Vilnius, J. Basanavičiaus 4a, tel. 212 21 92, 8 685 79052

Zakupię przedwojenne pamiątki sportowe Wilna, Lwowa oraz innych kresów.

Polska, 54-233 Wrocław, ul. Niedźwiedzia 24/20
Tel. 0048 (71) 350-0412

Tartak sprzedaje: tarcice drzew iglastych — obrzynaną i nieobrzynaną, konstrukcyjną, budowlaną, obiciową, konstrukcje dachowe, wyroby impregnowane zamoczeniem. Dostarczamy.

Vilnius, tel. 245 05 47, 8 656 08634

Wielokrotne i jednorazowe wizy do Rosji (w tym do Kaliningradu), na Białoruś, do Kazachstanu. Niezawodna rejestracja w Moskwie, Sankt Petersburgu. Bilety autobusowe do Moskwy i z powrotem — 170 Lt.

Ubezpieczenie samochodów w Rosji.

Vilnius, Vytenio 6, gab. 104, tel. 233 34 37, 233 78 84, (8-699) 21975,
www.riaturas.lt (Zam. 304)

Spółdzielnia rolno „SKANAUS”

Sprzedaje nasiona:
pszenicy zimowej odmiany "Lars" C2,
żyta odmiany "Hacada" C2,
pszenżyta ozimego "Fidelio" C2
pszenżyta "Tornado" C2.

Prowadzimy sprzedaż:
zboża paszowego, jęczmienia (0,36 ct za 1 kg),
kukurydzy (0,50 ct za 1 kg),
owsa (0,28 ct za 1 kg),
pszenicy (0,40 ct za 1 kg),
pszenżyta (0,36 ct za 1 kg),
żyta (0,32 ct za 1 kg),
ziemniaków spożywczych (0,35 ct za 1 kg),
ziemniaków paszowych (po 0,12 ct za 1 kg).
Zboże możemy zmielić, dostarczamy nieodpłatnie.
Sprzedajemy nawozy mineralne:
saletre, NPK 5-15-30, superfosfat oraz inne.
Tel. 8 672 04737, 249 02 54. (Zam. 412)

Kupię ziemię w Wilnie lub w promieniu 20 km od stolicy.
Tel. 8 698 01527, 8 68743761

Sprzedam deski podłogowe, 33 Lt za 1m².
Vilnius, tel. 8 686 26922, 231 94 26

USŁUGI

Odnawianie starych oraz produkcja nowych drzwi, futryn, framug, wstawianie.
Tel. 8 676 75756, Stanisław

Niedrogo korepetycje z matematyki. Prace kontrolne dla studentów studiów zaocznych.
Vilnius, tel. 213 80 90

Proponuję wycieczki po Wilnie i w Trokach w językach: polskim, francuskim, niemieckim, rosyjskim.
Tel. 8 650 59076

Artystyczne i reportażowe zdjęcia na każdą okazję. Szybko, fachowo, pomysłowo, tanio.
Vilnius, tel. +370 682 40895

Zdjęcia reportażowe na zlecenia: wesela, chrzciny, przyjęcia okolicznościowe. Jakościowo, pomysłowo i niedrogo.
Tel. 8 652 07 911

Naprawiamy kuchenki elektryczne, mikrofalowe, pralki automatyczne. Bez dni wolnych. Vilnius, tel. 279 24 43, 8 673 77780, 8 650 29411,

Fotoceramika. Zdjęcia na pomniki. Vilnius, L. Asanavičiūtės 20/2, (obok sklepu „Vaišvorkštė” — Rimi), tel. 216 97 79, 8 650 89050

Szkoła jazdy „JTMC” zaprasza na kursy kierowców kategorii A, B, C, D, E.
Vilnius, tel. 261 90 27, 233 99 42, 267 92 18, 269 75 79, 8 616 00163, www.jtmc-vairavimas mums.lt

Naprawiamy różne pralki i lodówki. Jakość. Gwarancja. Vilnius, tel. 232 66 00, 8 682 40894

Instalujemy nowoczesne anteny telewizyjne: lokalne i satelitarne. Vilnius, tel. 244 26 02, 8 699 61081.

UAB „Aušrida” zaprasza na kursy kierowców kategorii B. Zajęcia odbywają się wieczorami i w dzień, w językach litewskim i rosyjskim. Możliwe rozliczenie się na raty.

Vilnius, ul. Kauno.
Tel. 216 23 40 (od godz. 9.00 do 18.00), 237 27 86 (wieczorem), kom. 8 685 54555

N. Rostowa, R. Rostowa: Porady, badania, leczenie. Ginekologia, wenerologia, grzybica skóry i paznokci. Vilnius, ul. Matulaičio 11, (koło sklepu „MADA”). Tel. 230 30 08, 271 06 88 (wieczorem), 8 687 96919

Wesoła muzyka na wesela i inne uroczystości.
Tel. 2470994, 8 614 13749

W Starostwie Niemenczyńskim przy ul. Švenčionių 11 — nieodpłatne usługi prawnicze

Pomagamy w załatwianiu wiz do Rosji oraz na Białoruś. Bardzo niskie ceny.
Tel. 275 38 59

Produkujemy i wstawiamy pływające drzwi, ramy balkonowe, okna (szyby zespolone), schody, altanki. Vilnius, tel. 267 75 93, 8 687 22741

Naprawiamy miękkie meble w domu klienta. Gwarancja, emerytom zniżki.
Vilnius, tel. 8 621 12625, 262 67 93

Piece, kominki. Tulejowanie rur. Porady. Prace budowlane.
Vilnius, tel. 241 62 21, 8 673 87014

Doświadczony wykładowca uczy języka niemieckiego (na wszystkich poziomach), języka angielskiego — tylko dzieci.
Vilnius, tel. 275 18 57, 8 676 62180

DO WYNAJĘCIA

Wynajmę pokój w centrum Wilna dla zakwaterowania pielgrzymów.
Vilnius, tel. 8 673 38624

Wynajmę 1-pokojowe mieszkanie bez gospodarzy w Wilnie. Proponować do 300 Lt.
Vilnius, tel. 8 674 53686

Wynajmę pokój jednej osoby bez nałogów w domu własnym z wygodami w Wilnie lub w okolicach Wilna. Opłata 300 Lt.
Tel. 8 658 79504

ADVOKATŲ D. MORKŪNIENĖS ir R. BRAZAUSKO KONTORA
ieško giminių:

1. STEFAN RAKOWSKI, s. Viktoro, gimusio 1911 m.;
2. PIOTR JODKO, s. Aleksandro, gimusio 1895 m.;
3. ALEXANDR JODKO, s. Aleksandro, gimusio 1901 m.;
4. EDUARD JODKO, s. Aleksandro, gimusio 1903 m.;
5. MECZYSLAW JODKO, S. Aleksandro, gimusio 1904 m. ir
6. JOSIF JODKO, s. Aleksandro, gimusio 1905 m.

Visi jie gimė Vilniuje ir galetų pretenduoti į palikimą Kanadoje. Mirties atveju palikimas galetų atitekti jų palikuoniams. Kreipiamės į visus giminaičius ir kitus asmenis, ką nors žinančius apie aukščiau paminėtus asmenis, prašydami nedelsiant atsilipti į:
Advokatė D. Morkūnienė ir R. Brazausko kontorą: Kaštonų g. 3, LT-01107 Vilnius; tel.: (8-5) 261 38-33, 261-49-44; faksas: (8-5) 212-77-96; el. Paštas: advokatai@taide.lt

Į kontorą taip pat gali kreiptis visi asmenys norintys surasti ir išrūpinti savo giminių palikimus iš užsienio". (Zam. 420)

BIURO ADWOKACKIE D. MORKŪNIENĖS ir R. BRAZAUSKAS
poszukuje krewnych:

1. STEFAN RAKOWSKI, s. Wiktor, ur. 1911 r.;
2. PIOTR JODKO, s. Aleksandra, ur. 1895 r.;
3. ALEXANDR JODKO, s. Aleksandra, ur. 1901 r.;
4. EDUARD JODKO, s. Aleksandra, ur. 1903 r.;
5. MECZYSLAW JODKO, s. Aleksandra, ur. 1904 r. i
6. JOSIF JODKO, s. Aleksandra ur. 1905 r.

Wszyscy urodzili się w Wilnie i mogliby pretendować do spadku w Kanadzie. W przypadku śmierci spadek mógłby przyspaść ich potomkom. Zwracamy się do wszystkich krewnych oraz innych osób, które cokolwiek wiedzą o wymienionych powyżej osobach, z prośbą o niezwłoczne zwrócenie się do:
Biura adwokackiego D. Morkūnienė i R. Brazauskas: Kaštonų 3, LT-01107 Vilnius; tel.: (8-5) 261 38-33, 261-49-44; faks: (8-5) 212-77-96; e-mail: advokatai@taide.lt
Do biura mogą się zwracać również wszystkie osoby, które chcą znaleźć i otrzymać spadek po swych krewnych za granicą.

Biuro turystyczne „Dvarinta” poszukuje w Polsce partnerów do współpracy

Oferujemy:

- * Rezerwację tanich hoteli w Wilnie i w całej Litwie
- * Wycieczki w jęz. polskim, litewskim, rosyjskim, angielskim
- * Wizy do Rosji, na Białoruś, Estonii, tranzytowe na Ukrainę
- * Wypoczynek w Turcji, Hiszpanii, Tunezji

Vilnius, ul. Sierakauskio 15-4, tel. / faks: 5 233 44 46

(Zam. 392)

W księgarni J. Masiulisa "Prie Halės"

szeregi wybór polskiej literatury naukowej, są także literatura piękna i czasopisma. Przyjmujemy zamówienia na książki w językach polskim, litewskim, rosyjskim, francuskim i angielskim.

Upzejmie zapraszamy!

Pylimo 53, Vilnius, tel. 262 45 28.
Dokładna informacja: www.masiulis.lt

UAB "VITJUMA" oferuje:
watę kamienną, szklaną,
piankę poliuretanową, błonę
budowlaną, klej, szalówkę
PVC, gipsokarton, tynk, szpa-
chlówkę (KNAUF). Wszystkie
materiały fasadowe. Przywo-
zimy.

Vilnius, Linkmenų 13,
tel./faks. 275 09 34 (Zam. 096)

KABALDA
www.kabalda.lt
TEGO JESZCZE NIE BYŁO...

DRZWI
LAMINOWANE

Również sprzedajemy:
drzwi fornirowane, malowane,
stalowe, z naturalnego drewna i in.
EKSPozyCJA, PRZYJMOWANIE ZAMÓWIEŃ
ul. Vytenio 10, Vilnius.
Tel. (8-5) 265 27 55, faks. 216 28 66,
poczta el.: dury@kabalda.lt.

Sklep: "Burbiskų prekybos centras"
ul. Kuršų 2, tel. (8-5) 215 05 89

(Zam. 173)

ODWIERTY WODY

Nowoczesny niemiecki sprzęt

- URZĄDZENIE ODWIERTÓW
- MONTAŻ SZWEDZKICH SYSTEMÓW ZAOPATRZENIA W WODĘ
- MONTAŻ FILTRÓW WODY PITNEJ
- SPRZĘT DO GROMADZENIA WODY

KAUNO HIDROGEOLOGIA
www.hidrogeol.lt

(Zam. 170)

Przedstawicielstwo w Wilnie, tel. (8-5) 215 09 69, tel. kom. (8-698) 0 89 04.

Źle słyszycie?

Centrum Rehabilitacji Słuchu służy
wszechstronną pomocą niedosłyszącym:

- Badanie słuchu i konsultowanie
- Dopasowanie i przystosowanie aparatu słuchowego
- Handel aparatami słuchowymi i środkami ich doglądu
- Naprawa aparatów słuchowych i części
- Produkcja indywidualnych dousznych aparatów słuchowych
- Różne sposoby opłaty

Będziecie słyszeli lepiej!

(Zam. 116)

Centrum Rehabilitacji Słuchu

Vilnius, Kalvarijų 119, tel. (8-5) 270 00 09; Eivenių 17, Kaunas, tel. (8-37) 79 69 14

Restauracja „Pas Juozapą”

w Pašilalčiai zaprasza
na smaczne i tanie posiłki.

Dziecięce święta (do 70 osób).

Bankiety. Prezentacje.

Służbowe obiady.

Wesela.

Vilnius, tel. 230 10 24, kom. 868194134

Pracujemy od godz. 12.00 do 24.00

(Zam. 38)

5-miesięczne kursy fryzje-
rów o szerokim zakresie,
nowa metodyka ścinania
i układania włosów.

Gwarancyjna praktyka we
fryzjerni.

V. Maciulevičiaus 51, tel.
245 74 14, 860170233

(Zam. 210)

NAPRAWIAMY

- telewizory
- monitory
- kamery wideo
- wieże muzyczne
- i inną aparaturę dźwiękową
- faksy, telefony
- telefony komórkowe, radiotelefony,
- mikrofalówki
- oraz inny drobny sprzęt domowy.

Wykonujemy skomplikowany remont.
Udzielamy gwarancji. (Zam. 353)

Vilnius, Kauno 34, tel. 233 14 69.

DOBRY WĘGIEL – TANIE CIEPŁO !

Już od dzisiaj kupujcie najwyższej jakości

WĘGIEL KUZBASKI SSOM

oraz

WĘGIEL CHAKASKI DKO

Dostarczamy własnym transportem.

Vilnius, Panerių 54 A, tel./faks. 232 60 49

(Zam. 233)

Stosują się
zniżki!

BIM BANGENĖS MIŠKAS

UAB „Bangenės miškas”
po wysokiej cenie skupuje las

- ♦ z ziemią ♦ w całej Litwie
- ♦ w różnym stanie
- ♦ przygotowuje projekty regulacji leśnych
- ♦ konsultuje ♦ rozlicza się od razu

Tel.: 8 686 81077, tel./faks 8 455 96891
ul. Katedros 4-3, Panevėžys
Pracujemy 1-V — w godz. 8-17

Nowe opony "MICHELIN"

do samochodów ciężaro-
wych i autokarów.

Remont autokarów.

Tel. 8 685 04083.

(Zam. 382)

OBCHODŲ URODZINY

RAZEM Z MADA VAIKAMS

Sieć sklepów "Mada vaikams" obchodzi
jubileusz 10-lecia i zaprasza wszystkich
do udziału w akcji rocznicowej.

Jeśli właśnie w dniu swych urodzin
przyjdziecie do sklepu "Mada vaikams"
i zabierzcie ze sobą metrykę urodzenia,
podarujemy wam zniżkę 30% oraz
sprawimy urodzinową niespodziankę!

Wszystkim urodzonym w okresie
akcji przez cały rok na wszystkie towary
podarujemy zniżkę 20 %!

AKCJA TRWA OD 01.06.2004 DO 01.06.2005
I OBEJMUJE DZIECI DO LAT 16 WŁĄCZNIE

Adresy w Wilnie:
VCUP, Konstitucijos 16,
tel. 8 616 58176;
OGMIJUS CENTRAS, Verkių 29,
tel. 8 616 58 179;
GANDRAS, Seimyniškų 44,
tel. 8 616 58 173;
PAGRANDUKAS,
A. Rotundo g. 7, tel. 8 616 58 175;
AKROPOLIS, sklep "Žaislų planeta",
Ozo 25, tel. 8 616 58172

SEJFOWE DRZWI

NIEDROGO ZROBIMY:
• drzwi wejściowe
• kraty
• wrota garażowe

Zamówienia
niepłynie —
ze zniżką
Zniżki dla
emerytów
Gwarancja
jakości

Kalvarijų 88, tel. (8-5) 272 83 05;
(8-5) 238 02 84 (wieczorem) (8-5) 824 02

UAB "Amžinasis akmuo"

**DUŻY WYBÓR
POMNIKÓW**

POMNIKI NAGROBNE,
OGRODZENIA, WYKOŃCZENIE
Z GRANITU, WYROBY Z TERAKOTY
GRANIT NA WYKOŃCZENIE

PRODUKUJEMY, PROJEKTUJEMY
STAWIAMY

SPRZEDAŻ NA RATY

Cmentarz w Karvieliškach
Tel. 232 49 99, 8 615 61584
Zaułek Viršuliškių 54, za "Norą"
Tel.-faks. 242 12 90, 8 687 30963
Svitrigailos 30
Tel. 216 11 27, 8 615 61586

Rudesta

UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ

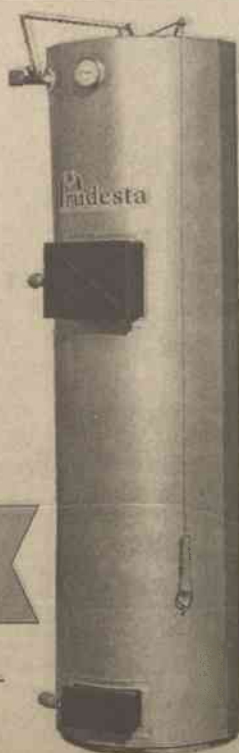
Wszyscy chcemy mieć kocioł o długim i oszczędnym spalaniu,
toteż prezentujemy kocioł na paliwo stałe "Rudesta". Zasada spalania
w tym kotle przypomina świecę.

Biuro patentowe uznało ten wyrób za wynalazek, nie posiadający
analogów w świecie. Palenisko kotła mieści do 40 kg drewna.
Ponieważ paliwo spala się od góry w dół, płonie nie całe naraz,
tylko w ciągu godziny spala się warstwa 10-20 cm. Dzięki temu
ładunek pali się oszczędnie i długo, od 8 do 23 godzin.

Nawet przy niskiej temperaturze wody nie tworzy

się kondensat, nie przypalają
się wewnętrzne ścianki kotła.
Dziś nasze przedsiębiorstwo
produkuje kotły dwóch
typów — 20 i 40 kW.

Dla osób, które zawarły
umowę o budowie domu,
kocioł grzejny podarujemy

(Zam. 422)

UAB „Rudesta”, Melioratorių 1, Mažeikiai,
tel. 8 443 50048, tel. kom. 8 682 59232, 8 686 00417,
FAX 8 443 20387. E-mail: rnt@mazeikiai.omnitel.net

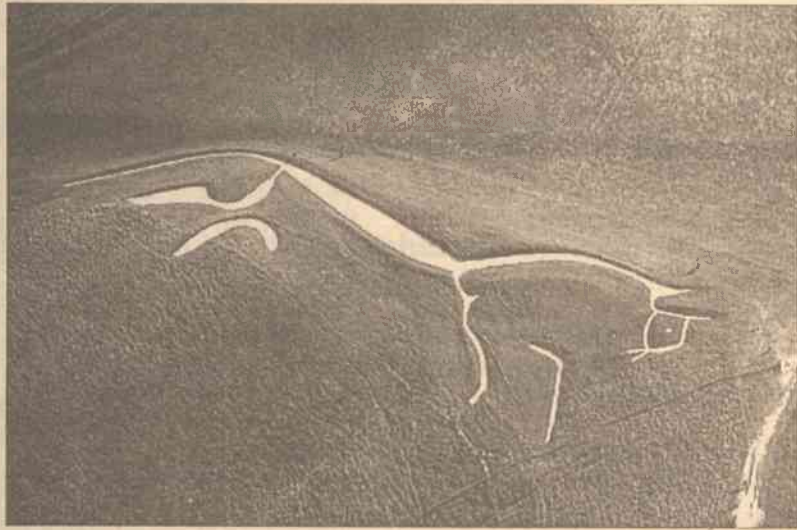
Naturalny fenomen czy dzieło rąk ludzkich?

Na tropie Białego Konia

Zarysy geoglifu w kształcie konia, podobnego do słynnego Białego Konia z Uffington, dostrzegli ostatnio z powietrza angielscy badacze na jednym z pól hrabstwa Cambridgeshire.

W pobliżu angielskiego Whittlesford, ok. 8 km na południe od Cambridge, na jednym z pól uprawnych członkowie grupy badawczej odkryli jasne zarysy postaci widocznej jedynie z powietrza. Zdaniem angielskich badaczy, pod cienką warstwą ziemi może kryć się geoglif — wielki rysunek z epoki brązu — przedstawiający postać konia.

Na zdjęciach lotniczych publikowanych przez członków Whittlesford Society Archive Project widać stylizowany kształt konia o długim wygiętym tułowiu, podniesionej głowie oraz wyciągniętych, jak w galopie, przednich i tylnych nogach. Zarysy nowo odkrytego rysunku przypominają słynny geoglif zwany Białym Koniem z Uffington.

Biały Koń z Uffington liczy sobie 111 m długości i powstał poprzez zdjęcie warstwy ziemi w odpowiednich miejscach i odsłonięcie jasnej skały wapiennej
Fot. archiwum

fington. Dr Chris Taylor, emerytowany archeolog, który jest mieszkańcem Whittlesford i bierze udział w badaniach stowarzyszenia, ma jednak wątpliwości co do pochodzenia domniemanego geoglifu.

Zdaniem angielskiego naukowca, tajemniczy geoglif może być równie dobrze naturalnym fenomenem.

Kolejną wątpliwością, jaka nasuwa się dr. Taylorowi jest usytu-

owanie geoglifu z Whittlesford. Wszystkie wielkie rysunki naziemne, jakie do tej pory odnaleziono na Wyspach Brytyjskich zostały umieszczone na zboczach i stokach wzniesień, tak aby mogły być widziane przez ludzi znajdujących się w dolinie, lub na przeciwnym stoku. Zabytek z Whittlesford znajduje się na równinie i widoczny jest jedynie z powietrza.

Whittlesford jest już znane angielskim archeologom — na zachodzie wsi wcześniej odkryto pozostałości rzymskich budowli z zachowanym systemem ogrzewania pomieszczeń ciepłym powietrzem oraz zabytki pochodzące z epoki neolitu.

Z terenu Wysp Brytyjskich znanych jest kilka geoglifów przedstawiających postacie wielkich koni. Jednak tylko zabytek z Uffington pochodzi z epoki brązu. Inne geoglify zostały wykonane nie wcześniej niż 300 lat temu.

onet.pl

Pogoda

Cieplej

Litewscy synoptycy przewidują ciepły weekend.

W sobotę bez deszczu, temperatura 18-23 stopnie.

W niedzielę miejscami popada. Temperatura w nocy 10-15, w dzień 16-21 stopni.

Gdy wrzesień bez deszczów będzie, w zimie wiatrów pełno wszędzie.

Kurs walut

Bank Litewski

Oficjalny kurs

na 4 września 2004 r.

Relacja lita do walut obcych

Nazwa waluty Lt/za jedn.walut.

UE euro	3,4528
Dolar USD	2,8211
Dolar australijski	1,9462
1000 rubli białoruskich	1,2999
Dolar kanadyjski	2,1902
Frank szwajcarski	2,2403
Korona czeska	0,1086
Korona duńska	0,4643
Korona estońska	0,2206
Funt brytyjski	5,0429
100 forintów węgierskich	1,3782
Juanie chińskie	0,3408
Łat lotewski	5,2285
Korona norweska	0,4162
Złoty polski	0,7861
Rubel rosyjski	0,0965
Korona szwedzka	0,3788
1 mln lir tureckich	1,8928
Griwna ukraińska	0,5307
Korona słowacka	0,0859

Uśmiechnij się

Do policjanta stojącego na rogu ulicy podchodzi przechodzień i pyta:

— Panie władzo, czy na tej ulicy jest bezpiecznie?
— Oczywiście. Gdyby tak nie było, nie stałbym tutaj.

Policjant wraca późnym wieczorem do domu i mówi żonie:

— Napadła na mnie banda chuliganów. Otoczyli mnie, zabrali portfel, zegarek...
— Nie miałeś ze sobą pistoletu? — pyta żona.
— Miałem, ale dobrze go ukryłem!

Policjant pojechał na wakacje do Zakopanego.

— No i jak, ładnie tam? — pytają go koledzy.
— Trudno powiedzieć, góry wszystko zastaniają.

Kowalska dokładnie sprawdza garnitur męża po powrocie z pracy, nie znajduje ani jednego kobiecego włoska i mówi:

— No tak! Ty już nawet tyje babie nie przepuścisz!!!

Czy kamienie mogą uzdrawiać?

Sympatyczny przesąd

Wiara w uzdrawiającą moc kamieni, zwłaszcza szlachetnych, to rodzaj sympatycznego przesądu, uważają naukowcy. Jednak wiadomo, że zawarte w minerałach pierwiastki i związki chemiczne mogą mieć wpływ na zdrowie zarówno pozytywny, jak i negatywny.

Przykładem może być żelazo, które jest obecne w wielu minerałach. Pierwiastek ten różnymi drogami trafia do organizmu. Bez żelaza nie moglibyśmy oddychać, bo nie mielibyśmy hemoglobiny potrzebnej do transportu tlenu przez krew, ale kontakt organizmu z niektórymi związkami chemicznymi żelaza może być szkodliwy. We wszystkim potrzebny jest umiar i rozsądek.

Żelazo obecne jest w tlenkach: hematycie, w magnetycie, zawiera je też piryt — siarczek żelaza. Niektóre książki o właściwościach kamieni zalecają noszenie pirytu w bezpośrednim kontakcie z ciałem w przypadku niektórych dolegliwości. To może być groźne. Piryt utlenia się pod wpływem tlenu

i wilgoci, w wyniku tego procesu powstaje kwas siarkowy, który może wywołać oparzenia, a nawet rany na skórze.

Istnieje też wiele powszechnych mitów na temat cudownego działania kamieni szlachetnych. W starożytnej Grecji wierzono, że ametystowe naczynie do picia wina powoduje, iż używająca go osoba nie upije się niezależnie od ilości spożytego alkoholu. Sama nazwa „amethystos” oznacza mniej więcej „zapobiegający upojeniu alkoholowemu”.

Zdaniem naukowców, ma to praktyczne uzasadnienie. W starożytności pito czerwone wino zmieszane z wodą. Napój ten miał specyficzny kolor. Nalana do ametystowego naczynia woda przypominała kolorem rozcieńczone wino i umożliwiała korzystającej z niego osobie nabranie przeświadczenia, że pije alkohol i wciąż pozostaje trzeźwa.

onet.pl

Opr. W. D.

DODATKI KRAWIECKIE

Witamy z okazji
Nowego Roku Szkolnego!

Na lekcje prac oferujemy
największy wybór towarów po najniższej
cenie: nici, igły, druty, szydełka, łązki
i wzory do haftowania, nożyce.
A także wiele innych drobiazgów.

“Siuvimo reikmenų pasaulis”

Vilnius, Vytenio 42 a, tel. +370 5 239 1419

www.doklas.com (Zam. 167)

BALTOS CIRKAS

W WILNIE obok centrum handlowego „Akropolis” od 26 sierpnia „BALTOS CIRKAS” ZAPREZENTUJE JUBILEUSZOWY PROGRAM **MISTRZOWIE MOSKIEWSKIEGO CYRKU**

CYRK

W dwuczęściowym nastrojowym programie — wszystkie rodzaje sztuki cyrkowej. UNIKALNE TRESOWANE HIMALAJSKIE NIEDŹWIEDZIE, MAŁPY KASKADERKI, SHOW PIESKÓW, PTAKI POKOJU.

Początek przedstawień: wtorki, środy, czwartki, piątki — godz. 18.30, sobota, niedziela — godz. 15.00 i 18.30.

Kasa cyrku czynna będzie od 24 sierpnia (godz. 10.00 — 20.00).

Bilety do nabycia również w Centrum Handlowym „Akropolis”. Cena — 10, 12 i 15 Lt.

Stale kupujemy konie

Zwracać się:
tel. 232 03 60, 8 699 92554,
8 685 53045
codziennie (Zam. 051)

WĘGIEL KAMIENNY

Sprzedajemy też w workach — 30 kg

Niedrogie dostarczenie

Zamówienia przyjmujemy na telefon (8-5) 215 21 21 (Zam. 014)

Vilnius, Liepkalnio 85.

UAB ŽYBARTUVA proponuje:

- ◆ Nagrobki granitowe
- ◆ Elementy granitowe wystroju wnętrz
- ◆ Kominki, parapety, schody, blaty kuchenne
- ◆ Produkcja wg zamówień indywidualnych i z poradą specjalistyczną
- ◆ Duży wybór, wysoka jakość

CENY PRODUCENTA UDZIELAMY ZNIŻEK: Vilnius, Kirtimų 11, „Paminklų turgus”, (8 5) 260 26 65

Zakład produkcyjny: Baltoji Vokė, Durpininkų 1b, tel. (+370 380) 43 328

W chwili smutku pomoże Wam zakład pogrzebowy **ASTREVITA**

- Sala pogrzebowa
- załatwianie dokumentów,
- wypłata zasiłku,
- kopanie dołu,
- katafalk, przygotowanie i ubieranie zmarłego,
- ubrania, trumny, kremacja,
- kwiaty, wieńce.

Kojelavičiaus 172, Nowa Wilejka, tel. 260 70 80, 8 610 14302 (Zam. 359)